

TISZÁNINNENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1903. SZEPTEMBER 29—30. NAPJAIN SÁROSPATAKON TARTOTT

ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

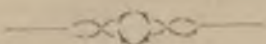
JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

RADÁCSI GYÖRGY,

egyházkerületi-papi főjegyző.

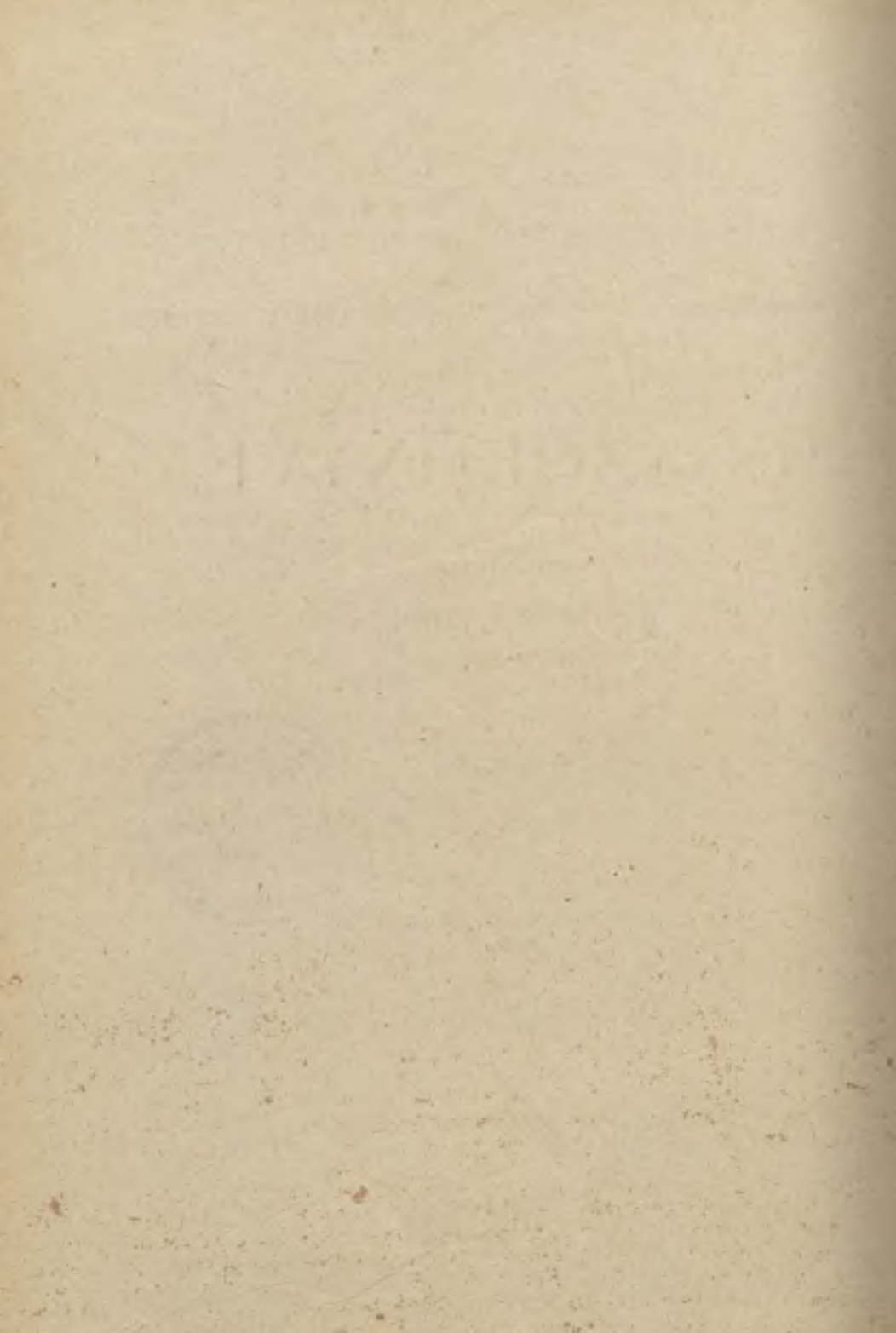
116. SZÁM.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD JENŐ, AZ EV. REF. FŐISKOLA BETŪIVEL.

1903.

A *tiszáninneni ev. ref. egyházkerület* 1903. évi őszi közgyűlését *Sárospatakon*, szeptember hó 29—30. napjain tartotta meg *Kun Bertalan* püspök és *Bernáth Elemér* helyettes főgondnok elnöklete alatt.

Jelenvoltak, mint hivatalosak :

Az abauji egyházmegyéből: Révész Kálmán esperes, Meczner József egyházmegyei gondnok; Fűzi János, Kovács Béla papi-, Dobozy Pál, Naményi Gyula világi tanácsbírák s Ujj József papi főjegyző.

Az alsó-borsodi egyházmegyéből: Nagy Ignác esperes, Bodolay István, Szalóczy Pál papi-, Papszász Lajos, Mikuleczky István világi tanácsbírák, Illyés János papi, Deák Gyula világi főjegyzők.

A felső-borsodi egyházmegyéből: Vadászy Pál esperes, Ragályi Béla egyházmegyei gondnok; Bodnár István, Dávid József papi tanácsbírák, Bárczay László világi fő-, Elek József papi aljegyző.

A gömöri egyházmegyéből: Nagy Pál esperes, Sággy Sándor, Hubay Lajos papi tanácsbírák, Dr. Veres Samu papi fő-, Pósa Lajos papi aljegyző.

A tornai egyházmegyéből: Ragályi Géza esperes, Ragályi Gyula egyházmegyei gondnok; Arday Janka Dániel, Fodor György papi-, Dr. Ováry Pál világi tanácsbírák.

Az ungi egyházmegyéből: Szabó Endre esperes, Virágh József, Szabó József papi-, Minaji István, Stépán László világi tanácsbírák, Homoky Antal papi főjegyző.

Az alsó-zempléni egyházmegyéből: Keresztúry József esperes, Meczner Béla egyházmegyei gondnok; Bálint Dezső, Ölbey János papi-, Meczner András, Kóczán Miklós, Miklós Béla világi tanácsbírák, Hézszer Emil papi főjegyző.

A felső-zempléni egyházmegyéből: Hutka József esperes, Bernáth Elemér egyházmegyei gondnok; Tudja Mihály, ifj. Virágh József papi-, Bessenyei István világi tanácsbírák; Péter Mihály papi főjegyző.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Idrányi Ferencz, Radácsi György, papi-, Debreczeni Bertalan, Szent-Imrey Gyula világi részről.

A sárospataki főiskolából: Fejes István papi aligondnok, Dr. Székely György akadémiai és közigazgató, Dr. Rácz Lajos gimnáziumi igazgató

A miskolczi főgimnáziumból: Csik Dániel vallásnár.

A rimaszombati főgimnáziumból: Bodor István helyettes igazgató.

Az egyházkerületi felső leányiskola felügyelő-bizottságából: Pataky Sándor.

Mint egyházkerületi jegyzők: Radácsi György papi fő-, Czinke István és Vattay László papi al-, Dr. Finkey József és Dr. Finkey Ferencz világi aljegyzők.

Közgyűlési ügyek.

1. Kun Bertalan püspök, buzgó imádságban kérvén Istennek áldó és megszentelő kegyelmét anyaszentegyházunkra s a mérséklés, egyetértés és szeretet lelkének kitöltését az egyházkerület egyesereglett tanácsosaira,

a gyűlést a megjelent tagokhoz intézett szívélyes üdvözlő szavakkal megnyitja.

2. Ugyancsak elnöklő püspök mély sajnálkozással jelenti, hogy elnöktársa, egyházkerületünk világi főgondnoka — még mindig tartó testi gyöngékedése miatt — ezuttal sem vehet részt egyházkerületünk közügyeinek vezetésében s fennálló rendtartásunk értelmében a hivatalkorra legidősebb egyházmegyei gondnokot, *Bernáth Elemér* urat kéri fel a főgondnoki szék elfoglalására.

Egyházkerületi közgyűlés Báró Vay Béla főgondnok kényszerült elmaradását a maga részéről is a legmélyebb sajnálkozással vévén tudomásul, helyettesét, *Bernáth Elemér* felsőzempléni egyházmegyei gondnokot a főgondnoki munkakörben a legteljesebb bizodalommal köszönti.

3. A bejelentett egyházmegyei képviselőknek s a közgyűlés másrendű tényezőinek nevei felolvastatván,

a megjelent képviselők a jelen közgyűlésre igazoltattak s Báró Vay Elemér, Farkas Ábrahám, Komjáthy Béla egyh.-megyei gondnokok, Zombory Gedő, Kérészy Barna, Lévy József, Miklós Ödön, Dókus Gyula egyházkerületi tanácsbírók, Szekrényessy Árpád, Bornemisza István, Lukács Géza,

Szabó Lajos, Dókus Ernő s Bernáth Aladár, Gróf Vay Tihamér egyházmegyei küldöttek igazolt elmaradása tudomásúl vétetett.

4. A képviselők igazolásával kapcsolatban olvastatott az alsó-borsodi egyházmegyének folyó év szept. 2-án Miskolczon tartott közgyűléséből kelt jelentése, a mely szerint a *Tóth Dániel* lemondásával megüresedett esperesi székbe az egyházmegye bizodalma *Nagy Ignác* egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbíró t ültette be.

E jelentést a közgyűlés örömmel vévén tudomásúl, *Nagy Ignác* alsó-borsodi esperest, mint a ki anyaszentegyházunk több oldalú buzgó szolgálatával már eddig is egész egyházkerületünk elismerését érdemelte ki, — új munkakörében őszinte bizodalommal üdvözli s működésére Istennek áldó kegyelmét kéri.

5. A Nagy Ignác esperessé választatása által az ő egyházkerületi tanácsbírói helye megüresedvén,

egy egyházkerületi közgyűlés papi tanácsbíró választására a szavazást elrendeli s a szavazatok beadásának határidejéül az 1904. év január elsejét tűzi ki s a netalán szükségessé váló 2-dik szavazás határidejének kitűzésére az elnökséget meghatalmazza.

6. A felső-borsodi-, ungi- és alsó-zempléni egyházmegyék jelentik, hogy a kebelükben fennálló rendszabályok értelmében, a 10 éves időszak elteltével, a tisztújást elvégezték s annak eredménye a következő:

1. Felső-Borsodban: esperes: Vadászy Pál; egyházmegyei gondnok: Ragályi Béla; papi tanácsbírák: Svingor József, Balogh István, Palcsó Károly, Botos József, Bodnár István, Dávid József; világi tanácsbírák: Miklós Ödön, Gróf Vay Tihamér, Szekrényessy Árpád, Vladár Ervin, Zsóry Gusztáv, Bárczay László; papi főjegyző: Szuhay Benedek; papi aljegyző: Elek József; világi főjegyző: Molnár László, a világi aljegyzői hivatal még betöltetlen; dékán: Svingor József; ügyész: Dr. Sátrán Dezső.

2. Ungban: esperes: Szabó Endre; egyházmegyei gondnok: Komjáthy Béla; papi tanácsbírák: Szöllőssy Gyula, Szűcs István, ifj. Szakal István, Szabó József, Virágh József, Komjáthy Gábor; világi tanácsbírák: Miraji István, Szabó Lajos, Stépán László, Patay András, Nyomárkay Aurél, Stépán Géza; papi főjegyző: Homoky Antal; papi aljegyzők: Németh Péter és Magyar Bertalan; világi főjegyző: Szilágyi Sándor; világi aljegyző: Kovács Dániel; dékán: Virágh József.

3. Alsó-Zemplénben: esperes: Keresztúry József; egyházmegyei gondnok: Meczner Béla; papi tanácsbírák: Gecsey Péter, Zombory Gedő, Kónya András, Bálint Dezső, Páricsy József, Ölbey János; világi tanácsbírák: Szinyei Gerzson, Meczner András, Kóczán Miklós, Miklós Béla, Vitányi Bertalan; papi főjegyző: HézszerEmil; világi főjegyző: Dr. Kovács Gábor; az aljegyzői hivatalok még betöltetlenek.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, jegyzőkönyvébe igtatja s a megválasztottaknak az anyaszentegyház további hűséges szolgálatához erőt, bátorságot s kegyelemhez kegyelmet kíván.

7. Tavaszai egyházkerületi közgyűlésünk 8. sz. jegyzőkönyvi pontjában annak eldöntését, hogy a *zsinati tagok megválasztását* milyen módozat szerint ejtse meg, az őszi közgyűlésre halasztotta el, abban a reményben, hogy ekkorra a konventtől a zsinati képviselő-választás elrendelésére vonatkozó felhívás le fog érkezni.

Közgyűlés a zsinati tagok mimódon leendő megválasztása iránti intézkedést — amennyiben a zsinat összehívása elnapoltatott s ennek folytán a választásra való felhívás is elmaradt, — most is korainak tartja s azt a tavaszai közgyűlésre, illetőleg akkorra tűzi ki, amikor a zsinati képviselő-választás elrendelésére vonatkozó konventi felhívás kerületünkre leérkezik.

8. Tavaszai közgyűlésünk jegyzőkönyvének 11. pontja értelmében a sárospataki főiskola igazgató-tanácsa felterjeszti a *Warga Lajos ker. egyháztörténelme* újabb kiadására, kipótlására, sajtó alá rendezésére *Zoványi Jenő* főiskolai theol. tanárral megkötöt szerződést és kéri annak jóváhagyását.

Közgyűlés a szerződést meghallgatván, azt a maga teljességében jóváhagyja, jegyzőkönyvbe vétetni határozza s az abban kikötött feltételek teljesítésére az érdekelt tényezőket felkéri s illetőleg meghatalmazza.

Szerződés.

Mely a sárospataki főiskola igazgató-tanácsa és Zoványi Jenő sárospataki főiskolai theol. tanár között a Warga Lajos „Ker. egyháztörténelem“ című művének sajtó alá rendezésére és szükség szerinti kipótlására nézve a következőkben kötött meg:

1. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa a Tiszáninneri ev. ref. egyházkerület nevében, mint a melynek részére boldog emlékezetű Warga Lajos özvegye, Rajka Róza úrnő a nevezett mű kinyomatási és értékesítési jogát átengedte (1902 májusi gyűlés jkv. 12 p.), megbizsa Zoványi Jenő sárospataki theol. tanárt a nevezett egyháztörténelmi mű sajtó alá rendezésével és szükség szerinti kipótlásával, s fizet a nevezett tanárnak:

a) minden átnézett és sajtó alá rendezett ívért (a mű mostani formájának kikötése mellett) 20—20 húsz koronát.

b) Ugyanannyit a boldog emlékezetű szerző hagyatékában található és sajtó-készen lévő kéziratok sajtó alá rendezéséért és correcturájáért, valamint a mű első kiadásából (kézirat gyanánt nyomtatott kiadás) a hiányos 3-ik kötet kipótlására átveendő részletekért is.

c) A teljesen új pótlékokért, ide értve az egyháztörténelmi tudománynak a Warga-féle mű megírása óta történt haladását feltűntető „Függelék“-részt, a kézirat gyanánt nyomtatott kiadás átveendő részleteihez szükséges jegyzeteket és a 3-ik kötethez csatolandó és a két előbbi kötetének megfelelő név és tárgymutató megkészítését és sajtó alá bocsátását is, fizet nyomtatott ívenként 80 = nyolcvan koronát.

A díjakat a végzett munka arányában, a főiskolai igazgató tanács papi elnökének utalványára, a tiszáninneri egyházkerület pénztára fizeti.

2. Zoványi Jenő theol. tanár a nevezett műnek a felsorolt díjakért való átnézését, kipótlását, nyomda alá rendezését, correcturázását és a nyomtatás ellenőrzését magára vállalja, s hiven örködik, hogy az, mint nyomtatvány is, tisztességes emléke legyen a boldog emlékezetű szerző nevének.

A mű sajtó alá rendezését az 1904-ik év elején megkezdí és a Tiszáninneni egyházkerület 1898 évi őszi gyűlése jkvének 39-dik pontjában meghatározott sorrend szerint folytatólagosan, nagyobb szünetek nélkül teljesíti.

A nyomtatandó példányszámra nézve szintén az 1898 őszi jkv. 39-dik pontja az irányadó, egyebekre nézve pedig az egyházkerület 1902 tavaszi jkvének 12-dik pontja.

Tartósabb akadályoztatás esetén köteles Zoványi Jenő a a főiskola igazgató tanácsának papi elnökét értesíteni, s esetleg a munka folytatására alkalmas egyént ajánlani.

Nyomda gyanánt a sárospataki főiskola nyomdája köttetik ki

Netalán előállható per esetére kiköttetik a sommás per^t és a s. a. újhelyi kir. járásbiróság illetékessége.

Ezen szerződés Zoványi Jenőt az aláírás után azonnal kötelezi, a főiskolai igazgató-tanácsra, illetőleg a tiszáninneni egyházkerületre azonban csak az egyházkerületi közgyűlés jóváhagyása után lesz kötelező.

Kelt Sárospatakon, 1903. szept. 28-án.

9. Egyházkerületünk az 1902. évi őszi közgyűlés 16. számú jegyzőkönyvében foglalt bizottsági munkálatot, amely a *sárospataki főiskolai lelkész munka- és hatáskörének* s az ezzel összefüggő kérdéseknek szabályozása végett készítettett, érdemleges határozat-hozatal előtt a sárospataki főiskola köziskolai székéhez tette le, hogy a sárospataki egyházközség és a főiskolai lelkész közötti viszonyra nézve a maga véleményét az igazgató-tanács útján terjeszse közgyűlésünk elé.

Igazgató-tanács 1903. szeptember 29-én tartott ülése 1. sz. jegyzőkönyvi pontja szerint, — a tanári kar véleményének s az ezzel kapcsolatos külön indítványoknak, valamint a sárospataki egyház presbiteriuma véleményének előadása után s azon két indítvány meghallgatása után, amelyek egyike arra vonatkozik, hogy *a főiskolai lelkész az egyházi adó és a vele kapcsolatos terhek alól mentessék fel, a másika pedig arra, hogy a főiskolai lelkész, mint ilyen, hivatalból a helybeli egyház presbiteriumának tagja legyen,* — érdemleges határozatot a felmerült kérdésekben nem hoz, hanem a fontos kérdést végleges döntés céljából a főt. egyházkerületi közgyűlés bölcs elhatározása elé terjeszti.

Fejes István főiskolai egyházi algondnok, az igazgató-tanács ezen jegyzőkönyvével kapcsolatban, indítványozza, hogy amennyiben az egyházkerületi bizottság munkálatának 5. pontjában, az Egyházi Törvények világos intézkedéseitől eltekintve, a kifejlett történeti alapon, a sárospataki egyház hozzájárulásával elfogadja és szabályzatba foglalni javasolja azt, hogy „a főiskolai tanári és hivatalnoki családok, valamint a főiskolai tanuló ifjúság körében előforduló lelkészi szolgálatot igénylő esetekben a szükséges szertartások végzésére első sorban a főiskolai lelkész illetékes“ s ezzel az egyházi törvények értelmében a sárospataki egyházhoz tartozó hívek egy részének lelkészi gondozását a főiskolai lelkészre ruházza, s ezen lelkészi szolgálatokért pedig az a javaslat a sárospataki egyház körében semmi lelkészt megillető jogot a főiskolai lelkész számára nem biztosít: az a hat pontból álló bizottsági javaslat elfogadtatván, egészítessék ki azzal a két ponttal, amelyet az igazgató-tanács a kerületi közgyűlésnek megfontolásra ajánl.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács javaslatának a főiskolai lelkész *egyházi adómentességére* vonatkozó részét egyhangulag, a *presbiteri tagságra* vonatkozó részét pedig névszerinti szavazás útján megállapított szótöbbséggel elfogadja s a főiskolai lelkész munka- és hatáskörét körvonalozó, hat pontból álló bizottsági szabályjavaslatot, (amely az 1902. évi őszi kerületi közgyűlés 16. számú jegyzőkönyvi pontjában a 29—50. lapokon van kinyomatva) elfogadván, következő két ponttal egészíti ki:

a) (vagyis 7. pont) *A főiskolai lelkész a sárospataki egyházban fennálló egyházi adókat és a vele kapcsolatos terheket nem viseli.*

b) (vagyis 8. pont) *A főiskolai lelkész, mint ilyen, hivatalból tagja a sárospataki ev. ref. egyház presbiteriumának, — önként értetvén, hogy a sárospataki egyház lelkészének az a gyökös joga, hogy az elnöklés a presbiteriumban mindenkor őt illeti, ezzel nem érintetik.*

Annál a kérdésnél, hogy a főiskolai lelkész a sárospataki egyház presbiteriumának hivatalból tagja legyen-e vagy nem? *Igennel* szavaztak a következők: Révész Kálmán, Füzy János,

Naményi Gyula, Bodolay István, Szalóczy Pál, Papszász Lajos, Illés János, Deák Gyula, Vadász Pál, Ragályi Béla, Bodnár István, Dávid József, Bárczay László, Elek József, Nagy Pál, Ragályi Gyula, Arday J. Dániel, Fodor György, Óváry Pál, Szabó Endre, id. Virág József, Szabó József, Minaji István, Stépán László, Homoky Antal, Keresztury József, Meczner Béla, Ölbey János, Miklós Béla, Hézser Emil, Idrányi Ferencz, Fejes István, Debreczeni Bertalan, Dr. Székely György, Dr. Finkey József, Vattay László.

Nemmel szavaztak: Meczner József, Dobozy Pál, Ujj József, Kovács Béla, Nagy Ignác, Sággy Sándor, Mikuleczky István, Hubay Lajos, Dr. Veres Samu, Pósa Lajos, Bálint Dezső, Tudja Mihály, Péter Mihály, Dr. Rác Lajos, Csik Dániel, Radácsi György, Czinke István.

10. Tavaszi közgyűlésünk 14-ik jegyzőkönyvi pontja értelmében a *lelkészi könyvtár-bizottság* beterjeszti a lelkészi könyvtár-ügy mai állásáról s a bizottsághoz az egyházkerület elnökségétől áttett kérdésekről szóló kimerítő jelentését s illetőleg véleményes javaslatait a következőkben:

A *lelkészi könyvtár bizottság* az 1899. évi őszi közgyűlés jkvben foglalt szabályrendeletben eléje írott köteleességeket az érdekelt tényezők nehézkes mozgása, a mindenütt kísértő pénzhány s az új dolgok iránt itt-ott mutatkozó idegenkedés miatt kívánt módon nem teljesíthette; de nem azért sem, mert a könyvtárba első helyen felveendőnek becsült *Warga-téle ker. egyháztörténelem* — közbejött akadályok miatt — kinyomatható nem volt, s ez a körülmény a bizottság buzgóságát némiképen feszélyezte és több időre megkorlátozta.

A Szabályrendelet 1. §-ában kikötött könyvtári szekrényt a jobb módú és lelkesebb egyházközségek, elég korán siettek ugyan megkészíttetni, de nagyobb volt az olyan egyházközségek száma, a melyek sem könyvszekrény készíttetésére, sem a szabályrendelet 3. §-ában meghatározott évi összegnek [10 kor. (5 frt.)] a költségelirányzatukba való felvételére nem rendelkeztek a szükséges anyagi erővel.

Már az 1900. évi tavaszi egyh. ker. gyűlést sürgetve kérte a *gömöri egyházmegye* (egyházkerületi jegyzőkönyv 94. p.), hogy

a parokhiális könyvtárak költségeit fedezni nem tudó egyházközségeknek nyújtson valamely rendelkezésére álló alaphól (esetleg a Baldácsy-alaphól) segílyt s hívja fel az egyházmegyét a segélyezendő egyházközségek névsorának felterjesztésére.

A lelkészi könyvtár-bizottsághoz tétetvén ez a gömöri kérelem, az az 1901. évi tavaszi egyházkerületi gyűlésen, a könyvszekrények megkésztetésére kikötött idő lejártával, előterjesztéssel s ebben indítványokkal járult az egyházkerületi közgyűlés elé (1901. tavaszi jegyzőkönyv 16. p.). Indítványai alapján kimondta a kerületi gyűlés, hogy

a) Az egyházmegyék a kanonika visitatio útján szerezzenek biztos tudomást a felől: mennyire tettek idáig eleget az egyházközségek a lelkészi könyvtárakról szóló szabályrendelet 3-dik pontjában foglalt utasításnak (10 korona felvétele az évi költségvetésbe) s az eredményről tegyenek az egyházkerület legközelebbi közgyűlésére kimerítő jelentést.

b) Megkérte a püspöki hivatalt, hogy körrendeletileg utasítsa az egyházközségeket a Szabályrendelet 8-dik pontjában foglalt utasítás teljesítésére.

c) Meghívta a papi fűjegyzőt a lelkészi könyvtárakhoz szükséges törzskönyv elkészítésére és szétküldésére;

d) A sárospataki theol. tanári kart pedig a b. e. Warga Lajos „Ker. egyháztörténelem“ czimű nagy művének kiegészítésére és nyomda alá való előkészítésére.

E határozatra vonatkozólag jelentette 1901. év őszén a főiskola theol. tanári kara, hogy miután az egyháztörténelem új tanára csak az isk. év elején foglalta el tanszékét, nélküle a Warga-féle mű kiegészítésével nem foglalkozhatott (1901 őszi jegyzőkönyv 8. p.). E jelentés alapján az egyházkerület a határidőt az 1902. évi tavaszi gyűlésig nyújtotta ki a theol. tanári kar számára.

Részben az 1901. évi őszi, részben pedig az 1902. évi tavaszi gyűlésre az egyes egyházmegyék — az alsó-zempléni kivételével — igyekeztek az 1901. évi tavaszi közgyűlési határozatoknak eleget tenni s az egyházkerület papi főjegyzője ugyancsak az 1902. évi tavaszi közgyűlésnek bemutatta a lelkészi könyvtárak törzskönyvének általa készített mintáját s mind az egyházmegyék felterjesztéseit, mind a törzskönyvi mintát a lelkészi könyvtár-bizottsághoz tette át a közgyűlés, az alsó-zempléni egyházmegyét pedig utasította, hogy elmaradt felter-

jesztését a lelkészi könyvtár ügyében a bizottság elnökéhez küldje meg, hogy a bizottság a szükséges adatok birtokában, már többször várt kimerítő jelentését, el-valahára megtehesse (Lásd 1902. évi tav. jkv. 14. és 15. pontjait!); s ugyanakkor a többi egyházmegyét is felhívta a közgyűlés, hogy még mindig hiányos felterjesztéseiket a szabályrendelet pontjainak szigorú szemelött tartásával siessenek az őszi közgyűlésre kiegészíteni (Idézett jegyzőkönyv 14. p.).

Az 1902. évi őszi közgyűlésre az ungi egyházmegye jelentette, hogy a parokhialis könyvtárak berendezését — minden egyházközségre nézve — kerületi segély nélkül fogja keresztül vinni s az alsó-zempléni egyházmegye esperese is felterjesztette a segélyezendő egyházak sorozatát, valamint a theol. tanári kar javaslata alapján a főiskola igazgató-tanácsának papi elnöke is bemutatta a Warga Lajos-féle egyháztörténeti mű újabb kiadására Zoványi Jenő theol. tanár által megszabott feltételeket s ezeket a kerületi gyűlés elfogadta s az igazgató-tanács elnökségét a Zoványi Jenővel való szerződés megkötésére meghatalmazta. (1902. őszi jegyzőkönyv 7. és 9. p.)

Miután azonban a kerületi közgyűlés az egyes egyházmegyék által felterjesztett adatokkal még mindig nem lehetett megelégedve s a lelkészi könyvtárak felállítása körül némi hiányát látta az őszi lelkészedésnek is: ismételten utasította az egyházmegyét, hogy azok a kanonika visitatio útján tájékoztassák az egyházközségek presbiteriumait a dolog fontossága felől s kimerítő, a szabályrendelet szellemének megfelelő adatokat terjesszenek fel a püspöki hivatalhoz, a melyek alapján a lelkészi könyvtár-bizottság érdemlegesen beszámolhasson s az ügy lendületet nyerhessen. (Idézett jegyzőkönyv 9. p.)

Az 1903. évi tavaszi közgyűlésre a még mindig hiányos felterjesztések miatt a lelkész-vizsgáló bizottság nem tudván az ügy érdeméhez méltóan beszámolni, halasztást kért az őszi gyűlésig. Közül a főiskola igazgató-tanácsa a Warga-féle mű kiadására nézve a Zoványi Jenő theol. tanárral kötendő szerződés ügyét a főiskolai gazdasági választmányra bízta,

A ma rendelkezésünkre álló adatok szerint segélyre szorulnak a lelkészi könyvtár felállításához a következő egyházközségek:

1. *Abaújból*: Csány, Ozéce, Rásony, Tomor, Beret, Méra, Szemere, Vilmány mind a könyvszekrény, mind a kijelölendő művek megszerzésére; Kásmárk, Selyeb, Csécs csupán a könyvek

megszerzésére. Maga ez az egyházmegye idáig már 280 koronát adott egyes egyházközségeknek a könyvszekrény megvásárlására.

2. *Alsó-Borsodból*: Heő-Szalonta, Maklár, Lőrinczfalva és Heő-Bába csupán a könyvszekrény megszerzésére.

3. *Felső-Borsodból*: Meszes, Lád-Besenyő, Kondó, Tardona, Martonyi, Ziliz, Damak, Hegyem, Felső-Kelecseny és Rakacza-Szend a könyvszekrény áráig (a két utóbbinak visszafizetendő volna a szekrény ára!) Ebben az egyházmegyében az esperes maga gondoskodott több egyházközségre nézve a szekrényeknek tömeges és mérsékelt árban való előállításáról.

4. *A gömöri egyházmegyéből*: Zeherje, Alsó-Szuha, Zsip, Bátka, Hétt, Kelemér, Balog, Uzapanyit, Horka, Sajókeszi, Berzété, Radnót, Kövecses, Szkáros, Zubogy, Ragály, Hubó, Runya, Harmacz mind a szekrény, mind a kijelölendő könyvek megszerzésére; Simon, Rimaszécs, Szutor, Beje a könyvek áráig. Gortva-Kisfalud, Gieze, Kálóska, Szuhafő, Zádorfalva, Imola és Aggtelek szintén segélyt igényelnek de a kintutatásból nem bizonyos, hogy csak a szekrények előállítására-e csupán, vagy a könyvek megszerzésére is.

5. *A tornai egyházmegyéből*: Barka, Bódva-Lenke, Bódva-Vendégi, Komjáti, Szin, Szinpetri, Szádellő, Zsarnó, Szőlős-Ardó, Jabloncza, Körtvélyes a könyvszekrény megszerzésére.

6. *Az ungi egyházmegye*, mint érintettük, semmiféle segélyt nem kíván a lelkészi könyvtárakra nézve igénybe venni.

7. *Az alsó-zempléni egyházmegyéből*: Alsó-Bereczki, N.-Kövesd, Szomotor, Király-Helmeccz, Szentes, Nagy-Géres, Takta-Kenez, Monok, Golop, Kenézlő, Bodrog-Halász, Erdő-Horváti, Bodrog-Olaszi, Erdő-Bénye, Viss, Legyes-Bénye, Gesztely, Kak, Berzét, Sajó-Hidvég, Luka, Karsa mind a könyvszekrény, mind a vásárlandó könyvek megszerzésére. Lácza és Semjén az ővi 10 koronát kéri segélyül.

8. *A felső-zempléni egyházmegyéből*: Bári, Lasztócz, Miglőcz, Ladmőcz, Gercsely vannak segélyre ajánlva, de a segély minőségét az ajánlat nem érinti. Zemplén, Magyar-Izsóp, Usernahó, Bodzás-Ujlak a könyvszekrény megszerzésére való segélyt kéri.

Fedezet kellene tehát — a bizottság rendelkezésére álló adatok szerint — 85 vagy 92 könyvszekrényre s évi járulék (10 kor.) 64 vagy 71 egyházközség részére.

Mintthogy azonban a beérkezett adatok még most sem látszanak teljesen megbízhatóknak, s alig hihető, hogy a

Gömörből és Alsó-Zemplénből felterjesztett névsor s illetőleg segélyszükség — újabb figyelmeztetésre és ismételt meggondolás után — csökkenthető s alábbszállítható nem volna: mély tisztelettel indítványozza a bizottság, hogy hívja fel még egyszer a főtiszt. egyházkerület az egyházmegyéket annak a hozzájuk megküldendő rovatos íven leendő kimutatására, hogy

1. A szabályrendeletben előírt könyvszekrény hol van már és hol nincs még beállítva? S hol állítatott az fel egyházmegyei vagy egyházkerületi segélylyel?

2. A 10—10 korona hol van és hol nincs még az évi költségvetésbe felvéve?

Indítványozza továbbá a bizottság, hogy a lelkészi könyvtárakra fordítandó évi 10—10 koronának az egyházközségek költségvetésébe való felvételét 1904-től kezdve tegye az egyházkerület közgyűlése kötelezővé s utasítsa az egyházmegyéket, hogy a lelkészi könyvtár szempontjából segélyre szorult egyházközségeket, a folyó évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 23-dik pontja értelmében, a részükre kiutalt és kiutalandó államsegélyből (23. jegyzőkönyvi pont I. 1.) segélyezzék s e tárgyban többé az egyházkerülethez nem folyamodhatnak.

A papi főjegyző által készített s az egyházkerületi közgyűlés által a lelkészi könyvtár-bizottsághoz utalt *törzskönyvi mintát* a bizottság az ide mellékelt formában elfogadta s annak kellő számú példányban leendő kinyomatásával (egy-egy törzskönyvre 5—5 ívet számítva), bekötötésével, (bőrsarokkal s nyomtatott felirattal a külső lapon) és szótküldésével a papi főjegyzőt véli megbizandónak.

A lelkészi könyvtárba felveendő művek jegyzékét a bizottság ezuttal még nem készíthetvén el, tisztelettel jelenti, hogy azt a jövő évi tavaszi közgyűlésre fogja felterjeszteni; addig is örömmel tudatja, hogy a *Warga Lajos ker. egyháztörténelem* című művének újabb kiadására és kipótlására nézve a főiskolai igazgató-tanács *Zoványi Jenő* theol. tanárral a szerződést megkötötte s a nevezett mű nyomatása az 1904-dik évben megkezdődik.

Az ungi egyházmegyének arra a javaslatára, a mely szerint a b. e. *Mitrovics Gyula* irodalmi hagyatéka a parokhiális könyvtárak részére megrendelendő volna (1903. évi tavaszi jegyzőkönyv 95. pont), hivatkozni kell a bizottságnak a lelkészi könyvtár szabályzatára, a mely a beszerzendő könyvekre nézve bizonyos korlátokat állít fel s erre való tekintettel egy-

előre csak annyit vél a bizottság kimondhatónak, hogy a mennyiben a b. e. Mitrovics Gyula irodalmi hagyatéka közül egyes művek be fognak illeni a lelkészi könyvtár szabályai által megvont keretbe, azokat készséggel fogja az egyházkerületi közgyűlés — a lelkészi könyvtár-bizottság javaslata alapján — a kötelezőleg megvásárlandó művek sorozatába felvenni. (Egyházszónoklattan, Liturgika.)

A püspöki hivataltól áttétetett a lelkészi könyvtár-bizottsághoz a *László Albert* és Társa debreczeni könyvkereskedő cégnek az egyházkerületek közgyűléseire intézett felhívása, a mely egy „*Egyházi könyvtár*” című, 24 kötetre terjedő, a hazai ref. theol. tanárok közreműködésével, a *Dr. Autil Géza* pápai theol. tanár, a *Dr. Ferenczy Gyula* debreczeni akadémiai tanár és *Jánosi Zoltán* debreczeni lelkész szerkesztésében megindítandó irodalmi vállalatra kéri az egyházkerületek pártfogását s a vállalat biztosítása végett kimondatni óhajtaná az egyházkerületek által, hogy

1. Minden egyház köteles a parokhiális könyvtárt feállítani s e célra évenként 12 koronát a költségvetésébe felvenni s ez összeget 1904. évtől kezdve minden év január 31-ig az egyházkerület közpénztárába befizetni.

2. Minden egyház köteles a parokhiális könyvtárak első darabjával az *Egyházi könyvtár* tervezett 24 kötetét megvásárolni s ezért az évi 12 korona járulékot minden év január 31-ig folyósítani — az *Egyházi könyvtár* teljes megjelenéséig (minimális ívszám 620).

3. A részlet-kérdések megbeszélésére és az esetleges szerződés megkötésére az egyházkerületi elnökség hatalmazandó meg.

Bizottságunk vélemény-adásra is felhívatván, teljes tisztelettel ismeri el a tervezett vállalat nagy fontosságát s annak sikerülésében hazai theol. irodalmunk fellendülését látná. Miután azonban a tiszáninneri egyházkerület a parókh. könyvtárak felállítását úgy szólván már elvégezte s erre nézve a kötelező szabályokat már meghatározta, sőt a *Warga Lajos* féle egyháztörténelmi mű kinyomatásának elrendelésével a tervezett „*Egyházi könyvtár*”-at bizonyos mértékben megelőzte s annak programjába mintegy belevágott; s miután továbbá az „*Egyházi könyvtár*” szintén vett fel a kiadandó művek sorozatába olyanokat, a melyek a mi lelkészi könyvtárunk szabályzata mellett a mi könyvtárunkba nem illenek be (Agenda, ünnepi, vasárnapi és hétköznapi imák stb.): mindezek figyelembe vételével egyelőre e vállalatra is

csak annak kimondását javasolhatja bizottságunk, hogy — miként a b. e. Mitrovics Gyula irodalmi hagyatékából, úgy az „Egyházi könyvtár“ kiadványaiból is készséggel fogja egyházkerületünk a mi lelkészi könyvtárunk czélzatainak megfelelő műveket időről-időre, az egyes művek megjelenése után a lelkészi könyvtárak részére megvásárolni s illetőleg azok megvásárlását megrendelni.

Bizottsági elnök útján értesülvén bizottságunk a felől, hogy a Nagy-Váradon legközelebb tartott irodalmi társasági közgyűlés alkalmából egy értekezlet szintén foglalkozott az „Egyházi könyvtár“ életbeléptetésének módozataival s tekintettel a felmerült nehézségekre, abban állapodott meg, hogy az egyházkerületeknek, a saját kiküldötteik útján, együttesen kellene a vállalat sorsa felett tanácskoznok s e végre mindenik egyházkerületnek czélszerű és kívánatos volna magát 3—3 kiküldött által képviseltetnie.

Bizottságunk — tekintettel a vállalat jelentőségére — lehetetlennek tartja, hogy ez elől az óhajítás elől bármely egyházkerület is elzárkózzon s éppen ezért tisztelettel javasolja, hogy méltóztassék az egyházkerületi közgyűlés a jelzett értekezlet megtartásához hozzájárulni s arra 3 tagot kiküldeni.

Fejes István,

biz. elnök.

Radácsi György,

biz. elnök.

Közgyűlés a lelkészi könyvtár-ügy mai állását minden oldalról megvilágosító jelentést helyesléssel és elismeréssel veszi tudomásul s az abban foglalt indítványokat, javaslatokat kivétel nélkül elfogadja, határozati erőre emeli s az érdekeltek buzgó figyelmébe ajánlja; az „Egyházi könyvtár“-tervezet megbeszélésére kiküldendő három tagú bizottság megválasztását a holnapi ülés napirendjére tűzi ki; a lelkészi könyvtár-bizottságba pedig, a Tóth Dániel lemondásával megüresedett helyre, Dr. Tüdős István theol. tanárt választja meg.

11. A főiskolai könyvtár átadásáról, tavaszi gyűlésünk 20. jegyzőkönyvi pontja értelmében, a tanári kar a főiskolai igazgató-tanácsnak a kívánt jelentést beteterjesztette, de az igazgató-tanácsnak nem jutott elegendő ideje a jelentés tárgyalására, miért is kéri e tárgynak a tavaszi közgyűlésre való halasztását.

Egyházkerületi közgyűlés a haladékot megadja s az igazgató-tanácsnak a főiskolai könyvtárról beterjesztendő jelentését a tavaszi gyűlésre elvárja.

12. Egyházkerületünk a tavaszi közgyűlés 21. számú jegyzőkönyvében foglalt azon *szabályjavaslatot*, amelyet Révész Kálmán abauji esperes a *nem felekezetünkbeli középfokú iskolákban teljesített hitoktatás* rendezése és ellenőrzése körüli eljárásra vonatkozólag készített, — tárgyalás végett a mostani közgyűlésre tűzte ki.

Egyházkerület, tekintettel arra a körülményre, hogy az új zsinati törvényjavaslat közoktatásügyi részében a nem hitfelekezetünkhöz tartozó középfokú iskolák ev. ref. vallású növendékeinek a hitoktatására nézve is van felvéve valamelyes intézkedés, — ennek törvényerőre emelkedéseig, a tárgyalásra kitűzött szabályrendelet eldöntését felfüggeszti. Mivel azonban ezt a kérdést kerületünk nagyon fontosnak tartja s az egyszer kezébe vett fonalat onnan kiejteni nem akarja : a dolog végleges rendezéséig, annak vitelével, mint ideiglenes előadót, — minthogy Révész Kálmán ezt a tisztelet tovább viselni nem volt hajlandó, — Czinke István rimaszombati lelkészt s egyházkerületi aljegyzőt bizza meg; püspök urat pedig felkéri, hogy ezekbe az intézetekbe (a melyeknek neveit az előadó a püspöki hivatallal, a vizsgálati időt megelőzőleg, évről-évre közölni fogja) a vallásvizsgálatra, a folyó iskolai évtől kezdve mindenkor elnöklő biztosokat küldjön ki.

Felhívja egyházkerület a hitoktatókat, hogy a vallásvizsgák idejéről püspökünket idejében értesítsék.

13. Az 1902. évi őszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 96. számú határozatával kiküldött bizottság, a polgári és középfokú szakiskolák vallástanítása és vallástani kézikönyvei tárgyában a következő javaslatot terjeszti be:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Spatakon 1903. szeptember 28-án, az 1902. évi őszi egyházkerületi közgyűlés által a polgári fiú s leány, továbbá a középfoku iskolákban a vallástanítás ügyének rendezésére kiküldött bizottság ülésében.

Elnök: Fejes István.

Jelen volt tagok: Révész Kálmán, Kovácsy Sándor, Ozinke István, Csík Dániel s Réz László, utóbbi úgy is mint biz. jegyző.

Fejes István biz. elnök, hivatkozva az 1902. évi őszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 96-ik pontjára, felhívja a bizottság tagjait, hogy adják elő véleményeiket a polgári fiú s leány, továbbá a középfoku iskolák vallástani anyagára és e jelzett iskolákban használandó vallástani tankönyvekre vonatkozólag.

A bizottság beható tárgyalás és eszmecsere után e tárgyban egyhangúlag a következő megállapodásra jutott:

A) A kérdéses iskolák:

1. Polgári iskolák (fiú és leány);
2. Felső leányiskola;
3. Felső kereskedelmi iskola;
4. Ipari szakiskola.

B) Ez iskolákban a vallástani anyag és a használandó tankönyvek.

1. Polgári iskolák.

Mielőtt a bizottság a polgári fiú- és leány-iskolák számára kijelölendő anyag és tankönyvek tárgyában tanácskozásba bocsátkozott volna, előbb figyelembe vette az Egyetemes Konvent folyó évi közgyűlése jegyzőkönyvének 44-ik pontját, melyben az Egyetemes Konventnek éppen a polgári iskolák számára kijelölt vallástani anyagra vonatkozó határozata van. Bizottságunk az Egyetemes Konventnek e határozatát elfogadandónak véli, a tankönyvek iratására vonatkozó tervezetével egyetemben.

Addig azonban, míg a tervezett tankönyvek elkészülnek, tehát míg a konventnek e határozata életbe léphet, bizottságunk az egyházkerületünk területén levő polgárj

iskolák (fiú és leány) számára a következő vallástani anyagot és tankönyveket jelöli meg és ajánlja a főt. egyházkerületi közgyűlésnek is elfogadásra :

I. osztályban bibliai vallástant, úgy, hogy az ó-szövetségi vallástanból annyi közöltessék, a mennyi feltétlenül szükséges az új-szövetségi vallástani anyag bevezetése-képen ; az új-szövetségi vallástani anyagból pedig a lényegesebb oly mértékben, a minőben a tanítási idő csak megengedi. Használandó tankönyv : Kovácsy Sándor : Bibliai vallástan.

II. osztályban hit- és erkölestani anyag. Használandó tankönyv : Mitrovics Gyula : Hit- és erkölestan (népisk. számára.)

III. és IV. osztályban egyháztörténeti anyag úgy, hogy a III. osztályban az egyháztörténeti anyagnak a reformációig terjedő része tárgyalassék, a IV. osztályban pedig a reformáció utáni rész, különös tekintettel a magyar protestáns egyház történetére. Használandó tankönyv : Gergely Károly : Egyháztörténet (népisk. számára).

Kiemelendőnek tartja a bizottság, hogy az énektanításra (szöveg és dallam szerint) minden osztályban nagy gond fordítandó.

2. Felső leányiskola.

A felső leányiskolában elvégzendő vallástani anyagul és használandó tankönyvekül ajánlja a bizottság :

I. és II. osztályban bibliai vallástani anyagot. Kovácsy Sándor : Bibliai Vallástan című tankönyve alapján ;

III. osztályban hittani anyagot ;

IV. osztályban erkölestani anyagot mindkét osztályban a Kovács Gergely Hittan és erkölestan című tankönyvei alapján ;

V. és VI. osztályban egyháztörténeti anyagot, még pedig úgy, hogy az V-ik osztály a reformációig haladjon, a VI-ik osztály pedig a reformáció utáni részt dolgozza fel, mindkét osztályban a Kovácsy Sándor : Egyháztörténet című tankönyve alapján.

Az e fajta iskolában is nagy súly helyezendő a szöveg és dallam szerinti énektanításra.

3. Felső kereskedelmi iskola.

A felső kereskedelmi iskolák a közép, illetőleg a középfoku iskolák folytatásának tekinthetők, tehát a vallástani anyag ugyanazon irányu lehet, mint a középiskolákban — bár, minthogy az állami tauterv ez iskolákban a vallásitanításra csak heti 1-1 órát állapít meg osztályonként, tehát kevesebbet, mint a középiskolákban — kisebb mértékben, mint ott. E szerint tehát:

az alsó osztály anyaga egyháztörténeti anyag a reformatióig,

a középső osztály anyaga egyháztörténeti anyag a reformatiótól,

mindkét osztályban a Kovácsy Sándor Egyháztörténet ez. tankönyve alapján,

a felső osztály anyaga magyar prot. egyháztörténeti anyag, akár a Farkas József, akár a Tury Etele hasonló című tankönyve alapján.

4. Ipari szakiskola.

Az ipari szakiskolák évfolyamai együttesen tanítandók heti egy órában évenként váltogatott anyaggal. S ugyanez anyag alkalmazható az iparos-tanonez iskolában is. Ez anyag a következő:

Első évfolyamban: A hegyi beszéd és példázatok;

Második évfolyamban: Egyháztörténeti öletrajzok;

Harmadik évfolyamban: Isteniszteletünk és szervezetünk ismertetése.

Természetes, hogy ez anyag kijelölésével nem kívánjuk mellőzni, hogy a vallástani órák énekléssel és imádkozással kezdődjenek és végződjenek.

Bizottságunk ez anyagra vonatkozó tankönyvet nem jelöl ki, mert e nemű kézi könyv nincs, de ez iskolákban a lehetőségig mellőzendő is a tankönyv használata.

Ezekben vélt a bizottság megbízatásának eleget tenni s ez egyhangu megállapodásait tisztelettel ajánlja a Főt. egyházkerületi közgyűlésnek is elfogadásra és a jövő 1904/5-ik évtől kezdődőleg érvényre emeltetésre.

A javaslatot közgyűlésünk változatlanul elfogadja s az abba kijelölt tanítási anyagnak és kézikönyveknek használatba vételét, a konvent végleges intézkedéséig, ezennel elrendeli.

14. Tavaszi egyházkerületi közgyűlésünk 54. számú határozatával felhívta a felső-zempléni egyházmegyét, hogy a *zempléni* egyház tartozása után hátrálékos kamatok kiegyenlítése iránt saját hatáskörében intézkedjék. Ezen felhívásra folyó évi augusztus 27-én tartott közgyűléséből jelenti az egyházmegye, hogy a zempléni egyház javára országos gyűjtés van folyamatban és ennek eredménye után hoz majd érdemleges határozatot.

A jelentés tudomásul vétetik, az egyházmegye pedig felhivatik, hogy tavaszi gyűlésünkre az időközben tett intézkedéseiről újabb jelentést adjon be.

15. Ugyanazon közgyűlés 76. szám alatt hozott határozata folytán jelenti a sárospataki főiskola igazgató-tanácsa folyó évi szeptember 10—11-én tartott ülésének 23. számú határozatával, hogy az 1890. évi XXX. t. cikk 5. §-a szerint azon érettségi vizsgát tett gimn. tanulók, kik görög nyelv és irodalom helyett görögpótló tárgyakból nyertek oktatást, az egyetemek és egyéb főiskolák hittudományi karára bocsáthatók, ha a görög nyelvből és irodalomból pótló érettségi vizsgálatot tesznek. Tudomásul vétetik.

16. Szánthó Sándor szinpetrii tanító kéri, hogy tavaszi egyházkerületi közgyűlésünk 83. szám alatti határozatának megváltoztatásával, két havi visszatartott tanítói fizetésének kiadására a szinpetrii ev. ref. egyház presbiteriuma utassíttassék, miután a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium 38309/903. számú rendeletével jóváhagyólag tudomásul vette egyházkerületi közgyűlésünk 82. szám alatt kelt jegyzőkönyvi felterjesztését, melylyel a tornai egyházmegyei bíróság által 1903. április 16-án hozott határozatát helyesnek és törvényesnek nyilvánította és a kérelmező tanító ellen újabb fegyelmi vizsgálat foganatosításának helyét nem látta.

Egyházkerületi közgyűlésünk a kérvényben felhozott okok alapján utasítja a szinpetrii ev. ref. egyház presbiteriumát, hogy a most már úgy a kerületi közgyűlés, mint a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által jogérvényesnek elismert egyházmegyei bírósági ítélet rendelkezése szerint Szánthó Sándor tanítónak kiadatni rendelt, de visszatartott két havi tanítói fizetését adja ki.

17. A folyó évi egyházkerületi közgyűlésünk 106. számú jegyzőkönyvi határozatával felhívta a sárospataki főiskola igazgató tanácsát, hogy adjon tájékoztatást és véleményes javaslatot arra nézve, nem volna-e teljesíthető a sárospataki egyházközség ama kérelme, hogy állandó segédlelkész-vallás-tanítót tarthasson, a főiskolai széniori állás munkakörének épen most folyó rendezésével kapcsolatban. A főiskolai igazgató-tanács erre nézve f. é. juniusi ülésének 5. és 44 számú jegyzőkönyvi pontjaiban a főiskolai tanári karnak a széniori és a theologiai segédtanár-alkönyvtárnoki állások munkaköre iránt tett javaslatát, — mely a széniorságot az eddigi széniori teendők mellett a theol. segédtanársággal kívánta összezsacatolni, a főiskolai alkönyvtárnoki állást pedig önálló állásnak kívánta szerveztetni, legfeljebb az akadémiai igazgatónak való irodai segédkezést útaltna volna még munkakörébe, — meghallgatva, maga részéről azt javasolja a főt. egyházkerületi közgyűlésnek, hogy az említett két főiskolai állás keretében teljesítse a sárospataki egyházközség kérelmét oly formán, hogy a főiskolai alkönyvtárnok és theol. segédtnár munkakörét az eddigi állapotban érintetlenül hagyva, a főiskolai szénior teendői következőleg állapíttassanak meg: a) a hivatalával járó s azzal eddig kapcsolatos kötelességek teljesítése, b) segédlelkésze legyen a sárospataki egyházközségnek, a segédlelkészi teendők mellett köteles lévén heti 4—6 órán a kijelölendő iskolákban vallástant tanítani.

Olvastatott továbbá a sárospataki köziskolai széknek 1903 szeptember 3-iki üléséről az igazgató tanács útján beterjesztett munkálata, melyben bővebben indokolja az igazgató-tanács elé terjesztett javaslatait s az egyházkerület figyelmét különösen arra hívja fel, hogy az igazgató-tanács javaslatának elfogadása esetében a széniori állás, ez a régi, szép multú főiskolai intézmény voltaképen kiesnék a főiskola köréből, mert az igazgató-tanács által javasolt munkakör szerint a szénior-nak a főiskola körében a 3 ünnep utáni számoltatáson kívül semmi különösebb teendője nem lenne, hanem tulajdonképen egyházközségi segédlelkészséggé — tehát szintén gyakorlati pályává — válnék ez az állás, a mi pedig ellene van a széniori intézmény feladatának, rendeltetésének, t. i. hogy a széniorok, a kiket a tanári kar a nagyrotörő s magasabbra hivatottaknak bizonyult jeles ifjak közül szokott kiszemelni, „a tiszta szellemi élet terén foglalkozva, eszmék-világában időzve: a vezér egyéniségek sorában való helyet foglalásra jogosítottak és kötele-

zettek gyanánt töltsék utolsó évüket az alma mater kebelén.“ A köziskolai szék azért arra kéri a főt. egyházkerületet, hogy a széniori állás munkakörébe az eddigi széniori teendőknél felül a theol. segédtanárságot ossza be, a főiskolai alkönyvtárnoki állást pedig — eltekintve az akadémiai igazgatónak való segédkezéstől — önálló állássá szervezze, miután a főiskolai könyvtár rendben tartása és kezelése egy állandó tisztán ezzel foglalkozó munkaerőt kíván.

Egyházkerületi közgyűlés a főiskolai tanári kar alapos és mélyreható fejtegetéseiből meggyőződve a felől, hogy a széniori állásnak a sárospataki egyházközségi segéd-lelkészséggel való összeköttetése ezt a szépmúltú s a tanári succrescentia szempontjából is fontos és magasrangú hivatású állást kivinné a főiskola köréből; másfelől a főiskolai könyvtár minél gondosabb és szakszerű gondozásáról és fejlesztéséről is gondoskodni kívánván: a főiskolai igazgató-tanács és a tanári kar javaslatai közül névszerinti szavazás útján általános szótöbbséggel a tanári karét teszi magáévá s kimondja, hogy a jövő 1904/5. iskolai évtől kezdve a főiskolai szénior a hivatallal eddig kapcsolatos teendőknél kivül a theologiai segédtanári állás eddigi teendőit is végezni fogja, a főiskolai alkönyvtárnokság pedig önálló állás lesz. A mennyiben a két állás munkakörének ezen új beosztása a főiskolai kormányzati rendszabályok módosításával járna, egyházkerületi közgyűlés megbizva az igazgató-tanácsot, hogy a kormányzati rendszabályok szükséges módosítása, valamint a két állás javadalmazásának részletes szabályozása iránt, a tanári kar véleményének meghallgatása után, jövő évi tavaszi közgyűlésünkre tegyen javaslatot.

Miután pedig a széniori állás ezen új szervezete folytán a sárospataki egyházközség kérelmének a főiskolai igazgató tanács által javasolt módon való teljesítése nem lehetséges s miután egyházkerületünk megfelelő alap hiányában a sárospataki egyházközségnek segédlelkész és hitoktató tartására állandó segítyt legnagyobb

sajnálataira sem adhat: felhívja az egyházkerületi közgyűlés a sárospataki egyházközséget, hogy addig is, míg a zsinat, illetőleg a konvent a hitoktatói állásokról gondoskodik, igyekezzék ez állást a maga erejéből szervezni s e szervezés megkönnyítéseül — a mennyiben az egyházközség azt nélkülözhetetlennek találja — kivételesen megengedi egyházkerületi közgyűlés, hogy a sárospataki egyház a rendes legatiók közül kivétessék s a három ünnepi jótéteményt az egyház a segédlelkész és hitoktató díjazására fordíthassa.

A széniori állás munkakörének megállapítása kérdésében a főiskolai igazgató-tanács és a köziskolai szék javaslatai felett névszerinti szavazás rendeltetvén el: a tanári kar véleménye, illetőleg javaslata mellett szavaztak: Révész Kálmán, Meczner József, Füzy János, Dobozy Pál, Naményi Gyula, Nagy Ignác, Bodolay István, Szalóczy Pál, Pappszász Lajos, Mikuleczky István, Illyés János, Deák Gyula, Nagy Pál, Hubay Lajos, Pósa Lajos, Ragályi Gyula, Arday J. Dániel, Fodor György, Szabó József, Minaji István, Stépán László, Homoki Antal, Miklós Béla, Hézsér Emil, Péter Mihály, Székely György, Dr. Rácz Lajos, Csik Dániel, Czinke István, Dr. Finkey József, Dr. Finkey Ferencz, összesen 31-en; az igazgató tanács javaslata mellett szavaztak: Vadász Pál, Ragályi Béla, Elek József, Szabó Endre, Keresztúry József, Meczner Béla, Fejes István, összesen 7-en.

18. Olvastatott a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 19926/1003. számú leirata, melyben arra hívja fel az egyházi hatóságokat, hogy az államsegélyes tanító-változásokról az iskolaszékek mindenkor egy hónap leforgása alatt tegyenek jelentést a miniszternek.

Tudomásúl vétetik.

19. Ugyanaz a miniszter 40174/1903. számú leiratával megküldi a közigazgatási bizottságokhoz intézett rendeletét, melyben figyelmezteti azokat, hogy a tanítók második ötöd-éves korpótlékának biztosítása iránt az iskolaszékeket, illetőleg

a felekezeti iskolai hatóságokat sürgősen hívják fel s utasítsák ezeket, hogy amennyiben az iskolafentartók a tanítók második korpótlékát fedezni nem képesek, megfelelő államsegélyért folyamodjanak a közigazgatási bizottság útján.

Tudomásúl vétetik.

20. Ugyanaz a miniszter 17364/1903. számú feliratával felhívja az egyházi főhatóságokat, hogy miután az 1868. évi XXXVIII. t. cz 14. §-a a miniszter kötelességévé tette a felekezeti iskolai vagyron biztos elhelyezésének és rendeltetése céljára fordításának ellenőrzését s miután az iskolai alapok vagy javadalmak gyanánt telekkönyvezett ingatlanok telekkönyvi állapotában történő változások ez ellenőrzés gyakorlását nehezítik: minden ilyen változtatást *előzetesen* hozzanak a miniszter tudomására, hogy ő netalán fenforgó észrevételeit megtehesse.

Egyházkerületi közgyűlés a miniszteri leiratot tudomásúl veszi, annak a kijelentésével azonban, hogy miután Egyházi Törvényeink értelmében az iskolai alapot képező ingatlanok telekkönyvi állapotában történő bárminő változtatás csak az egyházmegyék és egyházkerületek engedélye mellett történhetik meg s ezek mindig féltékeny gonddal őrködnek a felett, hogy az iskolai alapok eredeti rendeltetésüktől el ne vonassanak: a miniszter ama kívánságát, hogy minden ilyenmű szándékolt változtatás a miniszternek előzetesen bejelentessék, mint egyházi önkormányzatunkba ütköző kérelmet, nem teljesítheti.

21. Ugyanaz a miniszter hasonló eljárás végett megküldi 12671/1903. számú rendeletét, melyben felhívja saját iskolai hatóságait, hogy a középiskolai tanulók osztályozásánál nagy körültekintéssel járjanak el s főleg a III. és IV. oszt. gimn. tanulók osztályozásánál ügyeljenek arra, hogy az értelmileg gyengébb tanulók a felsőbb osztályokba jutástól visszatartassanak.

Tudomásúl vétetik.

22. Ugyanaz a miniszter 53407/1903. számú leiratában értesít, hogy a folyó évi állami költségvetésbe felvett összegből egyházkerületünk részére — egyelőre az eddigi arány szerint — 23,800 korona államsegélyt utalványozott.

Tudomásúl vétetik.

23. A püspöki hivatal betérjeszti az egyházkerület kötelekébe tartozó lelkészek és lelkészi szolgálatra jogosított tanfőriak *minősítési sorozatát*.

Egyházkerületi közgyűlés a minősítési sorozatot elismeréssel fogadja s azt egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni határozza — a következőkben:

I-ső osztályú egyházba pályázhatnak:

Abaházy József r. 1.	Bodnár Endre r. 1.
Almássy Lajos r. 1.	Bodnár István r. 1.
Ambrús János r. 1.	Bodolay István r. 1.
Andó Lajos r. 1.	35. Bodolay József r. 1.
5. Apostol Bertalan r. 1.	Bodolay Miklós r. 1.
Id. Antalfy László r. 1.	Bodon Barna r. 1.
Ardai J. Dániel r. 1.	Bogárdy Dániel r. 1.
Bacskay Károly r. 1.	Bogdányi József r. 1.
Bacskay Sámuel r. 1.	40. Borbély József r. 1.
10. Bacskay Sándor r. 1.	Botos József r. 1.
Baksay Dániel r. 1.	Bojtár Sámuel r. 1.
Bálint Dezső r. 1.	Buda János r. 1.*
Balogh István r. 1.	Buzy Márton r. 1.
Bárdos István r. 1.	45. Czecz András r. 1.
15. Barna Gyula r. 1.	Cziáky Endre r. 1.
Bársony György r. 1.	Czike Ferencz r. 1.
Bartha József r. 1.	Czinke István r. 1.
Bartha Mihály r. 1.	Czinyéry Barna r. 1.
Bartók János r. 1.	50. Csabay Pál r. 1.
20. Batta György r. 1.	Csapó János r. 1.
Batta József r. 1.	Csik Dániel főgymn. vallást.
Bekényi János r. 1.	Csíky József r. 1.
Benke István r. 1.	Csiszár Béla r. 1.
Beregszászy Ferencz r. 1.	55. Cszimadia Jenő r. 1.
25. Berzeviczy Endre r. 1.	Csonthó Károly r. 1.
Besztercey Béla r. 1.	Csontos Gábor r. 1.
Béky János r. 1.	Dakó Lajos r. 1.
Bíró Bertalan r. 1.	Dávid József r. 1.
Bíró János r. 1.	60. Demeter Bertalan r. 1.
30. Bodnár Béla r. 1.	Demjén István r. 1.
Bódogh Tamás r. 1.	Doktor Gyula r. 1.

* Hivataláról lemondott, de lelkési jellegét megtartotta.

- Dusza János r. 1.
 Dusza Lajos r. 1.
 65. Elek József r. 1.
 Erdélyi András r. 1.
 Erdélyi János r. 1.
 Erdélyi József r. 1.
 Erős Károly r. 1.
 70. Erős Lajos r. 1.
 Édes Abrahám r. 1.
 Farkas György r. 1.
 Farkas József r. 1.
 Farkas Lajos r. 1.
 75. Farkas Miklós r. 1.
 Fazekas Ferencz r. 1.
 Fejes István r. 1.
 Fekete Gyula r. 1.
 Fodor Bertalan r. 1.
 80. Fodor Géza r. 1.
 Fodor György r. 1.
 Fodor Gyula r. 1.
 Frenczel Bertalan r. 1.
 Fürjész Jenő r. 1.
 85. Fürjész Tamás r. 1.
 Fűry Lajos r. 1.
 Fűzy János r. 1.
 Gaál Ferencz r. 1.
 Gecse Géza r. 1.
 90. Gecse Lajos r. 1.
 Gecsey Péter r. 1.
 Gere Lajos r. 1.
 Gömörly Péter r. 1.
 Gönczy Gábor r. 1.
 95. Görgey János r. 1.
 Gulyás Benő r. 1.
 Gyarmathy Soma r. 1.
 Háger Miklós r. 1.
 Halászi József r. 1.
 100. Hallgató János r. 1.
 Harsányi Bertalan r. 1.
 Harsányi István főgy. vallást.
 Hazay Béla r. 1.
 Hegedűs Sámuel r. 1.
105. Hézszer Emil r. 1.
 Homoky Antal r. 1.
 Horkay Bertalan r. 1.
 Horváth Bertalan r. 1.
 Horváth János r. 1. (Bánfala)
 110. Horváth János r. 1. (Tokaj)
 Hörcsik Lajos r. 1.
 Hubay József r. 1.
 Hubay Lajos r. 1.
 Hutka József r. 1.
 115. Idrányi Barna r. 1.
 Idrányi Ferencz r. 1.
 Igaz József r. 1.
 Illyés János r. 1.
 Jakab János r. 1. (Szala)
 120. Jakab János r. 1. (B.-Lenke)
 Janka Károly r. 1.
 Juhász László s. 1.
 Kapossy György. r. 1.
 Kazay Géza r. 1.
 125. Kazay Sándor r. 1.
 Kádár János r. 1. (Csécs)
 Kádár János r. 1. (Legenye)
 Kálniczky Endre r. 1.
 Kecskeméthy Lajos r. 1.
 130. Kenyeressy Árpád r. 1.
 Kenyeressy Károly r. 1.
 Kerekes János r. 1.
 Kerekes Károly r. 1.
 Id. Keresztúry József r. 1.
 135. Itj. Keresztúry József r. 1.
 Keresztúry Károly r. 1.
 Kertész István r. 1.
 Kérészy Barna r. 1.
 Kirvác László r. 1.
 140. Kiss Gyula r. 1.
 Kiss József r. 1.
 Kiss Károly r. 1.
 Kiss Lajos r. 1.
 Kiss László r. 1.
 145. Kiss Miklós r. 1.
 Kiss Tamás r. 1.

- Kocsis Endre r. l.
 Kolozs István r. l.
 Komjáthy Gábor r. l.
 150. Komjáthy István r. l.
 Kónya András r. l.
 Kónya József r. l.
 Kovács Béla r. l.
 Konyha Pál r. l.
 155. Kovács István r. l. (A.-Bakta)
 Kovács István r. l. (Agtetek)
 Kovács János r. l.
 Kovács Károly r. l.
 Kovács Mihály r. l.
 160. Kozma Antal r. l.
 Kozma Gedeon r. l.
 Kozma József r. l.
 Kőrössy István r. l.
 Kőrössy József r. l.
 165. Köröskényi István r. l.
 Kun Bertalan r. l.
 Kun Miklós r. l.
 Kupay Dénes r. l.
 Láng Károly r. l.
 170. Lesko László r. l.
 Lipták Bertalan r. l.
 Lükő Béla r. l.
 Magyar Bertalan r. l.
 Magyar István r. l.
 175. Magyar József r. l.
 Id. Maklár Károly r. l.
 Ifj. Maklár Károly r. l.
 Maksa József r. l.
 Marsalko Endre r. l.
 180. Márk Imre káplán-tanító
 Mártha Ferencz r. l.
 Máthé Gyula r. l.
 Megyaszy Pál r. l.
 Medve Pál r. l.
 185. Mindszenti Imre r. l.
 Miskolczi Endre r. l.
 Miskolczi József r. l.
 Molnár József r. l.
 Molnár Pál r. l.
 190. Móré Elek r. l.
 Móré Gábor r. l.
 Morvay József r. l.
 Nagy Barna r. l.
 Nagy Béla r. l.
 195. Nagy Géza r. l.
 Nagy Ignác r. l.
 Nagy Károly r. l. (L.-Bénye)
 Nagy Károly r. l. (Szomotor)
 Nagy János r. l.
 200. Nagy Lajos s. l.
 T. Nagy Lajos r. l.
 Nagy Mihály r. l.
 Nagy Pál r. l.
 Nagy S. r. l. (K.-Dobrony)
 205. Nagy S. r. l. (R.-Szend)
 Nemes Gyula r. l.
 Némedy József r. l.
 Németh Péter r. l.
 Novák Lajos theol. tanár
 210. Novák Sándor r. l.
 Olajos Pál r. l.
 Oláh Péter r. l.
 Orás Kálmán r. l.
 Osváth Bertalan r. l.
 215. Osváth Dániel r. l.
 Osváth Zoltán r. l.
 Ölbey János r. l.
 Paikoss Endre r. l.
 Pálcsó Károly r. l.
 220. Papp József r. l.
 Pataky Pál r. l.
 Pál Albert r. l.
 Pál Ferencz r. l.
 Pálóczy József r. l.
 225. Páricsy József r. l.
 Persenszky János r. l.
 Péter József r. l.
 Péter Mihály r. l.
 Pósa Lajos r. l.
 230. Ráczkevy Károly r. l.

	Radácsi György theol. tanár	Szabó Károly r. l. (Szalóka)
	Ragályi Géza r. l.	Szabó Pál r. l.
	Réthy Andor r. l.	Id. Szakal I. r. l. (Szeretva)
	Réz László r. l.	275. Ifj. Szakal I. r. l. (Lucska)
235.	Révész Kálmán r. l.	Szalóczy Dániel r. l.
	Rohoska József theol. tanár	Szalóczy Pál r. l.
	Rozgonyi László r. l.	Szaniszló Pál r. l.
	Ruszkay Gyula r. l.	Szaplonczay Benő r. l.
	Sallay Sándor r. l.	280. Szánthó István r. l.
240.	Sághy Sándor r. l.	Szeghő Benő r. l.
	Sarkady Antal r. l.	Szentmártoni Dániel r. l.
	Sárkány József r. l.	Szentszéchy Sámuel r. l.
	Sárkány Sámuel r. l.	Székely Imre r. l.
	Semsey József r. l.	285. Szilágyi Géza r. l.
245.	Seress József r. l.	Szilva István r. l.
	Simon Andor r. l.	Szkaróssy Gusztáv r. l.
	Simon István r. l.	Szobonya István r. l.
	Simon János r. l.	Szombathy Antal r. l.
	Simon József r. l.	290. Szöllőssy Ferencz r. l.
250.	Simon Mihály r. l.	Szöllőssy Gyula r. l.
	Sohajda János r. l.	Sztankovics Lajos r. l.
	Soltész Gyula r. l.	Szuhay Benedek r. l.
	Soltész Tamás r. l.	Szűcs István r. l.
	Sólyom Barna r. l.	295. Szűk Gyula r. l.
255.	Id. Sólyom Gyula r. l.	Thúry Sándor r. l.
	Sólyom Lajos r. l.	Tóbiás Gyula r. l.
	Somody János r. l.	Tomory Endre r. l.
	Stefán Mihály r. l.	Tomory Pál r. l.
	Süthő Kálmán r. l.	300. Tóth Albert r. l.
260.	Svingor József r. l.	Tóth Béla r. l.
	Szabados László r. l.	Tóth Dániel r. l.
	Szabó András r. l.	Tóth Ferencz r. l.
	Szabó Bertalan r. l.	Tóth János r. l.
	Szabó Endre r. l. (Csicsér)	305. Tóth Kálmán r. l.
265.	Szabó Endre r. l. (Minaj)	Tóth Lajos r. l.
	Szabó Gyula r. l.	Török István r. l.
	Szabó István r. l.	Tudja Mihály r. l.
	Szabó József r. l. (Eszeny)	Dr. Tüdős István theol. tanár
	Szabó József r. l. (N.-Mihály)	310. Ujj János t. l.
270.	Szabó József r. l. (Szalonna)	Ujj József r. l.
	Szabó Károly r. l. (Aroktő)	Urbán Mihály r. l.

Vadászy István r. l.	Vladár József r. l.
Vadászy Pál r. l.	Id. Virágh József r. l.
315. Varga Antal r. l.	Ifj. Virágh József r. l.
Varga József r. l.	325. Zarándy Bertalan s. l.
Vattay István r. l.	Zitás Bertalan r. l.
Vattay László r. l.	Zitás István r. l.
Verebélyi József r. l.	Zombory Gedő r. l.
320. Veres Tamás r. l.	Zoványi Jenő theol. tanár.
Végh János r. l.	

II-od osztályú egyházba pályázhatnak:

330. Ifj. Antalfy László s. l.	Kálniczky János r. l.
Baksy István r. l.	Kőszeghy Dániel r. l.
Botka Bertalan r. l.	Maklár Pap Ernő r. l.
Csiky Zoltán h. l.	340. Melko István r. l.
Czövek János h. l.	Simon Gyula r. l.
335. Danyi József r. l.	Ifj. Sólyom Gyula r. l.
Jósvai Dénes r. l.	

III-ad osztályú egyházba pályázhatnak:

Ablonczy Pál r. l.	Molnár István r. l.
Bartha Gyula s. l.	Pataky János r. l.
345. Dékány Lajos r. l.	Tóth István r. l.
Kajdy Menyhért r. l.	

IV-ed osztályú egyházba pályázhatnak:

350. Beke András s. l.	Lőkös Sándor r. l.
Ifj. Benke István s. l.	Lükő István r. l.
Farkas István s. l.	Rácz József r. l.
Hubay Bertalan s. l.	Ráczkövy János s. l.
Gecse István s. l.	360. Séra János r. l.
355. Kóródy Lajos. h. l.	

Nem pályázhatnak :

Benkő Lajos s. 1. Cseh Pál s. 1. Csete Gyula h. 1. Csorba Ferencz h. 1. 365. Csomár Béla s. 1. Dézsy Sándor s. 1. Hubay Kálmán h. 1. Kerekes Zsigmond s. 1. Kőrösi Sámuel s. 1. 370. Lengyel Gyula s. 1. Lengyel József s. 1. Nyitray Lajos s. 1.	Papp István s. 1. Pásztor István s. 1. 375. Pecsénye András s. 1. Radácsi István s. 1. Rácz Kálmán s. 1. Sallay Béla s. 1. Sallay Gyula s. 1. 380. Tóbiás Sándor s. 1. Tóth Kálmán s. 1. Török Andor s. 1. Zajdó László s. 1.
--	---

24. Olvastatott a *lelkészvizsgáló bizottság jegyzőkönyve* a folyó év június hó 23—27. napjain tartott vizsgálatokról, azok előzményeiről, eredményéről s a bizottság alkalmi határozatairól. E jegyzőkönyv szerint a theol. akadémia tanári kara — mint megbízott — az írásbeli vizsgálat tételeit kellő időben kitzúzte a következőkben:

1. *Az első lelkészi vizsgát tevők részére:* a) Egyházi beszéd irandó a János ev. VIII., 12. alapján. b) Magyarázandó a Leviticusból az áldozati törvénykönyv (I.—VII. r.) c) A papság eredete és történeti kifejlődése az ó-szövetségben. d) Összeegyeztethető-e a protestáns erkölcsi felfogással a pessimiztikus erkölcsi világnézet?

2. *A második vizsgát tevők részére:* a) Biblia-magyarázati szövegek: 1. Móz. II. 18—24.; Zsolt XI.III.; Példabeszéd III. 11—18.; Ézsaiás XLIV. 10—21.; Máté VI 9—13.; Máté VI. 15—23.; Márk III. 22—29.; Lukács IX. 51—56.; Lukács XVIII 31—34.; Lukács XXII. 14—20.; Cselek. XIV. 8—18.; Róm. XIII. 8—10. b) Halotti beszéd irandó Jób XXX. 23 alapján. c) Magyarországi superintendentiák a 17-dik század eleje óta.

Az írásbeli dolgozatok mindkét vizsgálatra jelentkezettek részéről beadatván s mindkét csoportbeliek a zárthelyi dolgozatokat is megkészítvén, az ezeket méltató szakbírálókat alapján a jelentkezettek szóbeli vizsgálatra bocsáttattak, a melynek eredményei a következők:

Az I-ső vizsgásoké:

Sorszám	N é v	Ó szövé. írásn.	Új szövé. írásn.	Bibliai vallásban	Ker. vallásban	Ker. erkölcstan	Írásbeli dolgozat	Általános osztályzat
1.	Vargha Antal	kielég.	kielég.	jó	kielég.	jó	kielég.	kielég.
2.	Pecsenye András	kielég.	kielég.	jó	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.
3.	Tóth Kálmán	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
4.	Korláth Gyula	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.	elégt.	kielég.	javit
5.	Kőrössi Sámuel	kielég.	jó	jó	jó	jó	jó	jó
6.	Molnár István	jeles	jeles	jó	jeles	jó	jó	jó
7.	Csabay Pál	jó	kielég.	kielég.	jó	jó	jó	kielég.
8.	Vargha Péter	jó	kielég.	jó	jeles	jeles	jó	jó
9.	Zajdó László	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jeles
10.	Radácsi István	jó	jó	jó	jeles	jó	kielég.	jó
11.	Benkő Lajos	jó	kielég.	jó	jó	jó	jó	jó
12.	Vajthó Lajos	jó	jó	jó	jeles	jeles	jó	jó
13.	Hubay Kálmán	jó	kielég.	jó	kielég.	jó	kielég.	kielég.
14.	Csorba Ferencz	jeles	jó	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.
15.	Pósa Péter	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
16.	Marton János	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
17.	Sallay Béla	jó	jó	jó	kielég.	jó	jó	jó
18.	Török Andor	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.
19.	Dési Sándor	—	kielég.	kielég.	—	—	—	kielég.

A II-ik vizsgásoké:

Sorszám	N é v	Gyakorlati tszol.	Egynézőjog	Magyar prot. egyház.	Gyakorlati bibliai magyar.	Írásbeli dolg.	Általános oszt.
1	Lengyel Gyula	kielég.	elégt.	kielég.	kielég.	kielég.	³ hó m. javít
2	Csomár Béla	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.
3	Cseh Pál	jó	jó	jeles	jó	jó	jó
4	Keresztes Gyula	jeles	jeles	jó	jó	jó	jó
5	Szakács Albert	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles
6	Kerekes Zsigmond	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.
7	Kórody Lajos	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles
8	Hubay Bertalan	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles
9	Pásztor István	jó	jó	kielég.	jó	jó	jó
10	Farkas István	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles
11	Ráczkövy János	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
12	Boke András	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
13	Sallay Gyula	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
14	Bartha László	jó	jó	jó	jeles	jó	jó
15	Nyitray Lajos	jó	kielég.	elégt.	kielég.	kielég.	³ hó m. javít

Az első lelkészi vizsgálatot sikerrel kiállottak közül 15-en u. m. Vargha Antal, Pecsénye András, Tóth Kálmán, Kőrössy Sámuel, Molnár István, Csabay Pál, Vargha Péter, Zajdó László, Radácsi István, Benkő Lajos, Vajthó Lajos, Hubay Kálmán, Csorba Ferencz, Pósa Péter és Marton János a forma szerinti ünnepélyes kibocsátványt is megnyerték s miként a vizsgálatuk eredményéről, úgy kibocsátásukról is hivatalos bizonyítványt kaptak.

Lengyel József miskolci, *Papp István* király-helmecezi segédlelkészeknek — igazolt betegségükre való tekintettel — megengedte a bizottság, hogy elmaradt vizsgájukat a Sárospatakon, szeptember hó vége felé tartandó egyházkerületi közgyűlés után tehessék le s ugyanezt az időt és helyet tűzte ki a javításra utasított egyének vizsgájának felvételére is.

Egyházkerületi közgyűlés a lelkész-vizsgáló bizottság jegyzőkönyvének főbb adatait jegyzőkönyvbe vétetni határozván, a bizottságnak köszönetét nyilvánítja.

25. Az egyházkerületi missióügyi bizottság az 1902. szeptember 1-től 1903. szeptember 1-ig terjedő missiói évről, a következő jelentést terjeszti be:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

A missió, úgy látszik, holt pontra jutott, a honnan se előre, se hátra nem tud mozdulni. Vagy tetszetősebben mondva: a missió forduló ponthoz ért, a hol vagy megállapodik és lassankint élettelen formaságokban fog elcsenevészedni, vagy újabb erővel kell segítségére sietnünk s egyedül helyes útirányát kijelölnünk, ha azt akarjuk, hogy valódi feladatának élhessen s nyereségünkre válhasson.

E nem épen örvendetes eredményt két körülmény idézte elő. A missiói lelkészek túlterhelése és nagy feladatuknak s a változott viszonyoknak meg nem felelő díjazása. A missiói lelkészek java erejét és idejét, — mint ezt a f. évi konventi jegyzőkönyv is hangsúlyozza — ma a tanítás emészti fel; a lelképásztorkodásra, az igazi missióra alig marad valami egyikből is, másiktól is. Ez az egyik baj. A másik pedig — a melyre már az előző éven is rámutattunk s a mit nem győzünk elégszer hangsúlyozni — az, hogy a kongruatörvény kedvezményeit elmulasztottuk a missiói állomások részére kellőképen biztosítani. Ma — ezt min-

denki tudja — a legkisebb egyházak a legkívánatosabb lelkesi állomások. Mert ott legnagyobb az államszegély, tehát a biztos készpénzfizetés és legkevesebb a munka s a hivekkel való vesződés. Különös hivatottság és szinte szokatlan lelkesedés kell azért ahhoz, hogy valaki azokat az expónált, testet-lelket emésztő s még anyagi áldozatot is követelő missiói lelkesi állásokat foglalja el, ezek helyett a biztos és kényelmes apró eklézsiák helyett, mikor a díjazás mindenütt egyenlő, . . . azaz hogy a valóságban a leg-egyenlőtlenebb, mert a missiói lelkeszt teljesen hivatala foglalja le, a kis egyházban működő lelkesz pedig egészen magának és családjának élhet, szánt, vet s fákot nevel.

Főtiszteletű egyházkerületi gyűlés! Ez így nem jól van és ez így nem maradhat. Nem a missiói lelkeszekért nem jól van így, de magáért a missió szent ügyéért, a melynek létét és sikerét ez az állapot veszélyezteti. S azonkívül a missiói lelkeszekkel szemben ez a legnagyobb fokú igazságtalanság is, hogy ők külön munkát tartoznak végezni azért az összegért, a mit a kongruás lelkészek minden ellenszolgáltatás nélkül kapnak.

Lehetővé kell azért tenni minél előbb, hogy legalább azokon a helyeken, a hol a voltaképeni lelkesi szolgálat maga is egész embert kíván s ugyanígy igénybe veszi annak egész buzgalmát és munkaképességét: a missionáriusok a vallástanítás kötelezettsége alól feloldoztassanak. Homonna e célból a mozgalmát már meg is indította s ref. tanítói állás létesítésére törekszik, a mi ha sikerülne, szerintök és szerintünk is »missioi intézményeink koronája s a ma iskola hiányában, hézagossá református szellemnek alapvető tényezője volna«.

A missiói lelkeszek fáradságos munkáját pedig az eddigénél jobban kell honorálnunk díjazás tekintetében is, hogy ezekről az állomásokról ne elkívánkozzanak még a leghivatottabbak is, ellenkezőleg a legjobb erők versenyezzenek értük. Miként volna ez elérhető, arra már múlt évi jelentésünkben rámutattunk. Vigye keresztül egyházkerületünk, hogy a missiói egyházak és lelkesz-segek minimális jövedelmébe a konventi segély ne számítassék be, s annak figyelmen kívül hagyásával pótolassék ki minden rendszeresített missiói egyházban a lelkeszi javadalom az állam által 1600 kor.-ra. A konvent pedig ezen felül adna bizonyos összeget a rendkívüli munka rendkívüli javadalmazására. A mi által elérnők azt, hogy missionárusaink a jelenleginél megfelelőbb díjazásban részesülnének s a közalpnak a mostaninál mégis kevesebb pénzébe kerülnének,

Múlt évi őszi közgyűlésünk elhatározta, hogy Lucskának, Jenkének, Minajnak, Vajkócznak, Szentesnek és Egernek államsegélyes egyházzá való átalakítása érdekében felr az egyetemes konventhez. (Fel is írt. De a konvent, bár a felterjesztést jegyzőkönyvébe iktatta: nem hozott rá határozatot.) Együttal megbízta az előadót új missiói területek összeírásával. Az előadó javaslata alapján tisztelettel indítványozzuk, hogy az eperjes-sárosi kör székhelyén, Eperjesen, külön lelkészi állás szerveztessék, mert a jelenlegi állapot czélszerűtlen, az eredmény a ráfordított áldozattal arányban nem álló. Frenczel B. vajkóczi lelkész ugyanis — kinek gondozása alá ez a kör jelenleg tartozik — bár egyike a legnyughatatlanabb lelkü missionáriusoknak, sikertelenül vesztegeti erejét, mivel Eperjestől távol lakik s ennél fogva szolgálatait a hívek igénybe nem veszik. Maga mondja jelentésében, hogy az ág. h. ev. lelkészek ref. híveket keresztelnek, temetnek, esketnek a nélkül, hogy őt csak a megkérdezésre is érdemesítenék, vagy végzett tényeiről őt legalább utólagosan értesítenék. »Így aztán én — írja — az évi népmozgalmi adatokat sohasem terjeszthetem be a tényleges állapotnak megfelelőleg. A helyzet visszasságát eléggé megvilágosítja az a körülmény, hogy immár hatodik éve működöm a missiói körben és temetést, illetőleg halálozást még egyetlen jelentésemben sem tüntettem fel. Régen feltűnt ez már nekem, de hallgattam, mert nem tudtam bizonyosat. Ez év folyamán azonban magán-úton értesültem, hogy az ág. ev. egyház egyik lelkésze egy héten két református halottat temetett.«

Ugyancsak ő panaszolja, hogy a missiói kör ezelőtt 14 évvel az eperjesi evangélikus egyházzal szerződést kötött „melynek értelmében a missiói kör tartozik évenként 60 forintot (120 K) fizetni, állítólag kárpótlásul a veszteségért, mely érte az ág. h. ev. egyházat a missiói kör megalakulása által.« Most már e 120 koronához még két darab aranyat is követel rajtuk az evangélikus egyház a templom használatáért, mit részökre a folyó év kezdetétől megengedett. Kéri, hogy viszonyuk az eperjesi evangélikus egyházhoz, a konvent 1900 évi jegyzőkönyvében foglalt »Egyesség« megállapodásai értelmében körvonalaztassék.

Ismételjük, hogy e kérdés gyökeres megoldását csak egy önálló, a központban Eperjesen felállítandó református lélkészszéggel lehet elérni.

Új missiói kör szervezendő továbbá a Szepességben, Igló vagy Krömpach székhelylyel s esetleg Tátrafüred és Tátra-Lomnicz bevonásával. Aztán a Bodroghözön, az eddigi szentesi körből, talán Véke székhelylyel, s az Ung völgyén Ungvártól felfelé a határszélig.

Fiók gyülekezetek szcrvezendők a Rimavölgyön: Nyústyán és Tiszolczon, a rimaszombati egyik lelkész felügyeletével. Tiszolczon különben a missiói előadó, a fiókgyülekezetet már meg is alapította; gondnokot, presbitériumot választatott, istenitiszteleket tartott, úrvacsorát osztott és a híveket egyelőre templomi énekes könyvekkel látta el

Mi ezekre csak rámutatunk s az előkészítéssel és a szükséges adatoknak beszerzésével s a konventhez e tárgyban benyújtandó kérvény teljes felszerelésével az illetékes egyházmegyét tartjuk megbizandóknak.

Ugyancsak mult őszi gyűlésünk a szórványokban kiosztandó hiterősítő olvasmányokra megszavazott az államsegélyből egy bizonyos összeget. Sőt áldozathozatalra hívta föl az egyházmegyét is. A missiói jelentésekben nincs nyoma, hogy az egyházmegyék ilyen áldozatot hoztak volna, vagy ezt a megkeresést közgyűléseiken csak tárgyalták volna is. De nem utalta ki a megszavazott összeget az egyházkerület pénztára sem, hihetőleg azért, mert schol sem volt kimutatva a szükségelt olvasmányok és a szükségelt összeg mennyisége. Megbizandó azért a missiói bizottság előadója, hogy évenként a missiói lelkészek megkerdezésével, állítsa össze a bevásárlandó és kiosztandó könyvek jegyzékét s azt a missiói bizottságnak, vagy az egyházkerület elnökségének jóváhagyás és a költségek utalványozása végett mutassa be.

Felhívjuk továbbá a főtiszt. egyházkerület figyelmét amaz intézkedésére, mely szerint 1899. évi őszi közgyűlésében az egyházmegyét a missiói körök szabályszerű látogatására s jegyzőkönyveik másodpéldányának az egyházkerülethez való felterjesztésére utasította. Ez az intézkedés két irányban bizonyult szerencsésnek. Először egyháthatóságilag igazolt tények és adatok birtokába jutott így kerületünk. Másodsor pedig visszahelyezte az egyházmegyét, a missiói egyházakkal szemben is, alkotmányos jogaikhoz, melyeket az alakulás hevében, a missiói körök első szervezkedése idején, minden szándékosság nélkül figyelmen kívül hagyott volt. Ez intézkedésnek azonban az a természetes következménye, hogy ha a missiói lelkészek is az egyházmegyék közvetlen ellenőrzése alá helyeztettek: működésükről ezután ne ők magok, hanem az egyházmegyék adjanak jelentést az egyházkerületre, a missionárius és a canonica visitáció beszámolója alapján.

Másik következménye pedig amaz intézkedésnek az volna, hogy az egyházkerületi missióügyi bizottság ezután ne ősszel, de tavasszal tartson ülést, hogy így a missiói egyházak beszámolási éve is összeessék a többi gyülekezetekével. Ezáltal a missiói lel-

készek a zaklatástól is megmenekülnének s nem kellene becses idejük megrövidítésével, évenként kétszer is jelentést szerkeszteniök: egyszer az egyházmegyének, egyszer az egyházkerületnek.

Szükségesnek véljük azt is, hogy a missionáriusok által a működési körük területéről összeállított »Családkönyvek« a canonica visitáció által minden éven átvizsgáltassanak.

Abod roskadozó temploma újraépítéséhez a felső-borsódi egyházmegye kerületünk támogatását és segedelmét kéri.

Frenczel Bertalan vajkóczi lelkész pedig vallástanítói díjának 100 koronával való javításáért esedezik azon az alapon, mivel óráinak száma szaporodott s így neki mostani tiszteletdíjából alig marad valami. Minden Eperjesre való utazása 10 koronába kerül, úgy hogy a 100 korona fizetésjavítással jóformán csak újabb utiköltsége térülne meg.

Végül, a konvent rendelkezése folytán, kérjük a főtiszteletű egyházkerületet, méltóztassék a missiói lelkészeket utasítani, hogy ezutáni jelentéseiket az 1903-ik évi konvent 55. IX. sz. jegyzőkönyvi pontjában foglaltak szerint szerkeszszék és terjesszék be az egyházmegyék útján az egyházkerülethez.

Részletes jelentésünk a következő:

1. *Lucskai-kör.* (Ungi egyházmegye.)

A missiói kör lélekszáma: 579. Több, mint tavaly, 13-mal.

A hívek az istenitiszteletet a régi buzgósággal látogatták s isten dicsőségére 695 koronát adakoztak. Urvacsorával egybekötött istenitiszteletet 3-at tartott a lelkész a szobráncai állami iskola egyik termében.

Vallást tanított három helyen: Szobráncon, Zavatkán az állami és K. Zalacskán a gör. kath. iskolában, összesen 62 növendéknek, heti 2—2 órán. A tanítás eredményéről a körlátogatóság előtt számot is adott teljes elismerés mellett.

Keresztelt 26-ot, esketett 2 párt, temetett 12-öt, konfirmált 9-et. Kitért egy leány, a ki gör. kat. férfíhoz ment férjhez.

A tibai templomépítés szünetel, miután a konvent a megszavazott tőkéssegélyt, alaphiánya miatt, nem utalványozhatta ki.

2. *Jenkei kör.* (Ungi egyházmegye.)

A missiói kör lélekszáma (a jenkei anya- és a kereszti leányegyház kivételével) 629. Ehez tartozik 2 fiókegyház, u. m. Szentés 232 és Tasolya 286 lélekszámmal, A többi szórvány.

Említésre méltó, hogy e kör területén a hívek buzgósága, az 1903-ik év folyamán, 2 templomot emelt. Egyiket az anyagyházban Jenkén, 30,000 kor. költséggel; másikat a leánygyházban Kereszten (hol ezelőtt nem volt templom), 15,000 kor. költséggel. E két templomba fognak jární a missió területén lakó református hívek.

Lelkész idejét e két templompítés gondjai és bajai erősen igénybe vették, mindamellet kellő gondot fordított a nem felekezetiünkhöz tartozó iskolákban a vallásoktatásra is. És pedig a tasolyai állami iskolában tanított 49, a szentesi községi iskolában 32, a porosztói állami iskolában 10 s az alsónémeti állami iskolában 6 református növendéket. A körlátogatóság jelentése szerint kitünő eredménynel.

Isteniszteletet tartott Tasolyán 6-szor, Szentesen 6-szor.

Keresztelt a missiói körben 23-at, esketett 4-et, temetett 22-öt.

Az egyház ez évben rendkívüli adományban részesült. Volt főgondnoka, Pongrácz Gyula, végrendeletileg 140 hold földet és 40,000 kor. értékű értékpapirt hagyott rá. A haszonélvezet azonban a megboldogult ápolónőjét illeti, a kivel szeretne az egyház kiegyezni, a mihez a kerület jóváhagyását kéri. Ez az ügy azonban első sorban az ungi egyházmegyére tartozik.

3. *Minaji kör.* (Ungi egyházmegye.)

Lélekszám: 313.

Lelkész a régi buzgósággal végzi kötelességét s hiveinek úgy a lelkiekben, mint az anyagiakban hűséges vezetője és tanácsadója. Ezt Minay István, az egyház főgondnoka is igazolja.

A vallás- és énektanítást kitünő sikerrel teljesítette a kör területén eső három állami népiskolában. Az eredménynel úgy az egyházlátogató, mint az iskolalátogató küldöttségeknek beszámolt.

Három gyermeket, a kik egyes házasságból származnak s eddig törvény ellenére kat. vallásban neveltettek, rákényszerített a-református vallásórak látogatására s év végére, egy kivételével, örömmel tapasztalta azoknak egyházunkhoz való hozzámelegedését.

Tanított összesen 45 növendéket. Hattal többet a múlt évinél.

Keresztelt 12-öt, temetett 5-öt. Házasságkötés nem történt. Konfirmált 4 növendéket.

Isten dicsőségére Amerikából 125 koronát, a szorványokból 28 koronát kapott az egyház.

A múlt évi egyházlátogató küldöttség most utólagosan csatolta a jelentéshez jegyzőkönyvi kivonatát, a mely Szabó Endre lelkész működéséről a legmelegebb elismerés hangján emlékezik meg.

4. *Bacsikai kör.* (Alsózempléni egyházmegye.)

E missiói kör lélekszáma: Battyánban 166; Bélyben 244; Kaponyán 50.

Voltaképen ez nem is missió jellegű, a mennyiben a hívek templomba mind az anyaegyházba járnak, ősidők óta. A bacsikai lelkész csak vallást tanítani jár Bélybe és Battyánba, a mely kötelességének azonban, az egyházlátogatóság tanúsága szerint is, kitűnően megfelel. A vallásoktatást Battyánban a gondnok házában teljesítette.

Tanított ez évben 38 növendéket. A tanítási órákról pontosan vezetett kimutatást csatol.

Bélyben, több mint 600 idegen vallású nép között harmadfél-száz ref. lakik, a kiknek még csak imaházuk sincsen.

Keresztelt a lelkész 17-et, temetett 10-et, konfirmált 9-et. Esketés azért nem történt, mert mindkét nembeli ifjak Amerikába vándorolnak s ott lépnek házzasságra.

5. *Bodrog-Szentesi kör.* (Alsó-zempléni egyházmegye.)

A kör lélekszáma: 452.

Ugy a felekezeti, mint a valláserkölcsei állapot megnyugtató. Még a messzeföldre költöző hívek gondjának és áldozatkész-ségének is első tárgya az itthon hagyott anyaszentegyház. Az Isten dicsőségére való adakozás évenként a 200 koronát megközelíti. A lelkész is híven forgolódik a gondjaira bizott lelkek körül. A kör területén fekvő 4 fiókegyházban (a mely voltaképeni missiói területét alkotja) minden hónapban megjelent egyszer a felügyelet gyakorlása végett. Szinyérbén a téli hónapokban minden héten házi isteniszteletet tartottak s ugyanott az állami iskolában 13 ref. növendéknek vallást tanított.

Keresztelt 26-ot, temetett 7-et, esketett 2 párt, konfirmált 9 gyermeket.

Nagy vesztség e körre Kovács Ferencz vékei kitűnő tanítónak nyugalomba vonulása, ki — derék feleségével együtt — az itteni reformátusságnak lelke és megbecsülhetetlen gondozója volt.

Missiói lelkész maga is javasolja, hogy népes anyaegyházában való nagy elfoglaltatását tekintve, e területen egy önálló missionáriusi állás szerveztessék.

6. Homonnai-kör. (Felső-zempléni egyházmegye).

Lélekszám: 501. Ebből ref. 357, ev. 144. Homonnai 166. Szórványbeli 335.

Az új missionárius ifjúi erővel és lelkesedéssel látott hozzá nemes feladatához, de utal egyben arra is, hogy az ottani viszonyokhoz mérten nagyon is szerény jövedelemből megélnie lehetetlen. Azért bejelenti, hogy elődei példáját követve, jövedelme némi gyarapítására, a helybeli polgári iskolában rendkívüli tárgyat képező latin nyelv tanítását, heti 5 órán át, az I. és II. osztályban magára vállalta.

Tartalmas és mindenre kiterjeszkedő jelentéséből, valamint a felső-zempléni egyházmegyének a jelentéshez csatolt egyházlátogatási jegyzőkönyvéből hű és elég megnyugtató képet nyerhetünk egy évi fáradságos munkája eredményéről. Az anyaegyházban minden vasárnap tartott istenitiszteletet, sőt új évtől kezdve behozta a délutáni istenitiszteletet is, elég kedvező sikerrel. A délelőtti istenitiszteletet azonban a hívek gyéren látogatják. miután az egyház túlnyomóan hivatalnokokból áll, kiket az állam egész délelőtt hivatalukban tart lekötve, Mező-Laborczon 4, Varannón és Sztropkón egy-egy alkalommal prédikált s osztott urvacsorát.

Keresztelt 13-at, csketett 3-at, temetett 12-öt, konfirmált s konfirmációra előkészített Homonnán 9-et, Mező-Laborczon 2-öt.

Kitért a szórványokban 2. Más két kitérni szándékozót azonban sikerült megtartania.

Lelki gondozás céljából a szórványokban lakó híveknek több mint fele részét meglátogatta. Koszorú füzeteket, imádságos könyveket, konfirmációi kátékat, vallástani könyveket osztatott ki az egyház által s a sajátjából is 15 kor. értékű vallásos olvasmányt ajándékozott el.

Vallást tanított Homonnán 4 intézetben, heti 5 órán 55 növendéknek, Mező-Laborczon az állami elemi iskolában két hetenkint 12 növendéknek. Ez utóbbi új és pedig költséges kezdeményezés, a mihez, hogy folytathassa, egyházkerületünk anyagi támogatását kéri, a mire a felső-zempléni egyházmegye is melegen ajánlja.

Számadasai rendben vannak, egyházmegyeileg helybenhagyattak.

Ez évben 2400 koronáért iskolai teleknek egy belhelyet vásároltak. Iskolaépítési alapjuk 1600 kor., melyhez a központi hívek még mintegy 1000 koronát ajánlottak. E célra Bessenyei István úr, mgléczi áldozatkész földbirtokos is 100 koronát adott.

Varannón pedig templomépítésre indult meg a mozgalom és az adakozás. E célra ez évben táncmulatságot is rendeztek közel 800 kor. tiszta jövedelemmel.

Mint mindig, úgy most is, nyomtatott „Évkönyv“ van mel-
lékelve a missiói kör lefolyt évi életéről.

7. Az eperjes-sárosi-kör.

E kört Frenczel Bertalan abauj-vajkóczi lelkész gondozza.

Lélekszám. 487. Ebből Eperjesre esik 325, Bártfára 42. A szórványokra 120 lélek.

A missiói⁶ kör egyházi élete a szokott csendes mederben folyt. Eperjesen azonban történt annyi változás, hogy az istenitizteletet a kollégium zeneterme helyett mostanában az ág. h. templomban tartják, a minnek igen kedvező hatása van az istenitiztelet látogatottabb voltára nézve. A templom használatáért azonban a két ev. egyház egy-egy arany évi bért követel, a mit a reformátusok neheztelnek.

Eperjesen 4-szer tartott istenitizteletet úrvacsoraosztással egybekötve. Keresztelt 6-ot, konfirmált 2 fiút. Esketést, temetést nem végzett. Ez utóbbit még sohasem a missióban, mert — mint panaszolja a lelkész — az ág. h. eperjesi lelkészek végezték és végzik azt, az ő megkérdése nélkül.

Több látogatást is tett a szórványokban.

Legtöbb idejét és fáradságát azonban most is a vallástanítás vette igénybe. Tanított összesen 6 intézetben 37 növendéket. S húsvéttól pünköstig előkészítette Eperjesen a konfirmándusokat het, egy órán. Sok idejét elrabolták ezenkívül az Eperjesen magánvizsgát tevő tanítók és tanítónők, a kik miatt 7-szer kellett oda-utaznia. De ez, szerintünk, nem missiói feladat.

Intézkedést igénylő jelentéseit általános megjegyzéseink közt terjesztettük elő.

A canonica visitáció jegyzőkönyve nincs beterjesztve.

8. Ózdi kör. (Felsőborsodi egyházmegye.)

Lélekszám: 680. Egyházi terheket viselő családfő: 140.

Semmi különösebb említeni való a kör életében nem fordult elő. A folyó év tavaszára kilátásba helyezett templomépítés, az országos segélygyűjtés gyér csorgozása miatt, jövőre maradt.

Istenitiztelet tartatott Ózdon, havonta 3 vasárnapon. Nádason egy évben 6-szor. Bánszálláson és Királdon 2-szer. A szórvány különböző helyén pedig a látogatás szerinti alkalmas időben,

Vallást tanított a lelkész 75 elemi iskolai növendéknek, 5 iparos-tanúlnak s 6 ismétlő iskolásnak, az ózdi, bánszállási, királdi, nádasdi bányatelepi iskolákban. E növendékek vizsgáján résztvett úgy a canonica visitáció, mint a körlátogatóság. Az eredmény dicséretes.

Született 46, meghalt 40, Házasodott 2 pár, Konfirmáltatott 9. Kitért 1.

Számadása rendben van

A canonica visitatio jegyzőkönyve betcrjesztetett.

9. Rozsnyó. (Gömöri egyházmegye.)

Lelkész: Réz László.

Lélekszám: 556. (Rozsnyón: 414. Szórványokban: 142.

Az 1902 ik évben alakult rozsnyói missiói egyházból ez az első jelentés. A szerencsésen választott, apostoli buzgóságú es szép készütségű lelkész vezetése alatt ez egyház jövő fejlődése csak kedvező lehet. Az első évet a szervezkedés gondjai es kellemetlenségei vették igénybe. Ma már — sok forrongás után — ezen is túl vannak, az előljáróság megalakult s a béke es egyetértés kezd visszatérni a gyülekezetbe.

Főfeladatát képezte es még sokáig is fogja képezni a misszionáriusnak e két erős felekezet közé ékelt gyülekezetben, a lelkipasztori gondozás. Rozsnyón már minden családot meglátogatott, vidéken még keveset tehetett. Szomoru tapasztalata az, hogy hiveink nagy részének lelkében alig-alig él már a református öntudat. Nagy munka várna rá, de őszintén bevallja, hogy lelkipasztori munkakörének azon részében, a melyhez tartozik a szórványbeli hivek személyes meglátogatása, nem tud eleget tenni oly mértékben, mint maga is szeretné." Nincs rá fizikai ereje es ideje, mert mindkettőt nagy mértékben igénybe veszi a központnak, Rozsnyónak gondozása, a templomépítés előkészítése es löként a vallásoktatás.

Isteniszteletet tartott Rozsnyón minden vasárnap délelőtt s Dobsinán egy alkalommal, urvacsoraosztással egybekötve. Ugyanakkor konfirmált is 4 polgári iskolai növendéket.

Vallást tanított a rozsnyói főgimnáziumban 41 növendéknek, polgári leányiskolában 14 növendéknek s az állami elemi iskolában 51 növendéknek és az iparos tanoncziskolában 9 növendéknek. Ez oktatás eredményéről az egyházmegyei kiküldöttek a legnagyobb elismerés hangján emlékeznek meg.

Réz László, mint püspöki megbizott, részt vett a dobsinai elemi és polgári iskolák vallásvizsgáján is. Az ottani vallástanítást irányította, ellenőrizte s a tanítási eredményt jelesnek találta.

Égető szükség van itt templomépítésre, mert a jelenlegi imaterem 120—150 lelket képes befogadni, ennyire pedig a tanulók száma is felmegyen. Van is már szép alapjuk, a templomtervet is beszerezték pályázat útján. Még 5—6000 koronára volna szükségük, hogy templomukat felépíthessék, de a hívek szegények, azokra számítani nem igen lehet, csak külső segedelemmel tudnák nemes szándékukat megvalósítani.

Egyházlátogatási jegyzőkönyv nincs.

10. Eger. (Alsó-borsodi egyházmegye.)

Lelkész : Nagy Béla.

Lélekszám : 500.

A lelkész személyében új erő van itt is alkalmazva, ki állomását 1902. október 1-én foglalta el. Az elhunyt lelkes főgondnok, Lipcsey Péter helyét szintén új egyén foglalta el, Zsivora Sámuel, ki méltó utódnak ígérkezik.

A lelkész maga írja, hogy a szórványokban egyszer sem akadt szolgálata; összes működése magára Egerre szorítkozott, hol — az istenitiszteleten kívül — főképp a vallásoktatás vette igénybe idejét. Különböző középiskolákban tanított 64 növendéket, heti 17 órán.

Az elemi iskolásokat ez évben is Fekete János állami tanító oktatta vallásra. Tanítványainak száma volt 74. Az összes növendékek rendszerint részt vettek a vasarnapi istenitiszteleteken.

Keresztelés volt 19. Temetés 36. (közte sok kórházi, idegen). Esketés 5. (1 tiszta és 4 vegyes pár, kik közül 3 pár javunkra szerződést kötött.) Ezenkívül még 15 vegyes házasságkötést tüntet fel az állami anyakönyv, kik közül 10 pár adott reversalist a katolikus egyház javára.

Kitért a róm. kath. vallásra 7.

Konfirmáltatott 9 növendék.

A jelentéshez egy nyomtatott kimutatás van mellékelve, mint bizonyosága az egri hívek évi adakozásának s buzgóságának.

Az egyházmegye látogatási jegyzőkönyvet nem küldött be.

11. Abod. (Felsőborsodi egyházmegye.)

Abod missiói segélylyel fenntartott leányegyház, 90 lélekszámmal. A felsőborsodi egyházmegye jelenti róla, hogy az istenisztelet pontosan végeztetik. Remenyik Lajos tanító buzgalkodása folytán egy korszerű iskola épült, a melyben 10 református és 29 idegen nyelvű és vallású gyermek tanult és mutatott fel igen szép sikert a tanulásban is, a magyar nyelv elsajátításában is.

Kun Bertalan,
püspök, a missióügyi bizottság elnöke.

Czinke István,
missiói előadó.

Közgyűlésünk e jelentésben foglaltakra nézve a következőket határozza:

a) megteszi a kellő lépéseket a missiói egyházakban a lelkészi javadalomnak 800 forintig tisztán államsegélylyel való kiegészítése s a konvent által nyújtott missiói segélynek a *rendes lelkészi jövedelemből* való töröltetése iránt. E célból megbízza az előadót, hogy az esperesi hivataloktól, a lelkészi javadalomra vonatkozó kimutatást, minden missiói állomásra nézve szerezzé be, hogy világosan álljon előttünk: nincsen-e egyik-másik missiói egyházban már most is államsegély s ha igen, vajjon a missiói segély betudásával utaltatott-e ez ki vagy nem?

b) Felkéri a konventet, hogy a sárosi missiói kört önállósítsa s annak gondozására, Eperjes székhelylyel, külön lelkészi állomást szervezzen. Ez által megszűnnék az abauj-vajkóczi lelkészség missiói jellege.

c) Ugyancsak külön missiói kör alakítandó a Szepességen, Krompach vagy Igló székhelylyel s a szepesi fürdőhelyek bevonásával. E körnek gondozásával egyelőre — ha a missiói alap a rögtöni létesítést még most meg nem bírná — a sárosi missionárius bizandó meg.

d) Frenczel Bertalan panasza, mely szerint a sárosi ev. lelkészek illetéktelenül s az ő megkérdezése nélkül, református híveket keresztelnek, esketnek, temetnek és anyakönyveznek; úgyszintén egy állítólagos szerződés értelmében, az eperjesi ág. h. ev. egyház által az ottani ref.

fiókegyháztól követelt évi 120 kor. és két darab arany kérdése, kellő megvilágítás s a két prot. testvérfelekezet közt 1900-ban kötött országos „Egyesség“ szellemében leendő elintézés végett, áttétetik az első sorban érdekelt abauji egyházmegyéhez, azzal a meghagyással, hogy eljárása eredményéről misszióügyi bizottságunknak annak idején jelentést tagyen.

e) A Rimaszombattól Tiszolczig terjedő nemzetiségi területen elszórtan élő ref. híveknek és Nyústyán s Tiszolczon (e leghirhedtebb pánszláv fészekben) szervezett fiókgyülekezetnek gondozását bizza a konvent a rimaszombati egyik lelkészre s fáradsága és utiköltsége fejében állapítson meg részére némi méltányos tiszteletdíjat.

f) A szórványokban kiosztandó vallásos olvasmányok összeállításával, bevásárlásával és szétosztásával közgyűlésünk a missziói előadót bizza meg, oly módon, hogy a bevásárlandó könyvek jegyzékét jóváhagyás és a költségeknek az egyházkerületi pénztár terhére leendő utalványozása végett évenként a püspöki hivatalnak mutassa be s a kiosztott könyvekről számoljon be.

Az egyházmegyéket pedig újrolag felhívja, hogy e célra bizonyos összeget évenként a saját pénztárukból is áldozzanak s a hozott áldozatról időnként a misszióügyi bizottságot is értesítsék.

g) Az 1899. évi őszi közgyűlésünk a missziói egyházakat is az egyházmegyék alkotmányos felügyelete és ellenőrzése alá helyezvén: ennek természetes folyományaképen utasítatnak a misszió lelkészek, hogy ezután évi jelentéseiket közvetlenül az egyházmegyékhez szolgáltatassák be. Az egyházkerületi misszióügyi bizottságnak pedig jövőre magok az egyházmegyék tegyenek a missziói egyházakról jelentést, a missionárius és a canonica visitáció beszámolója kapcsán és alapján.

h) Az előbbi pontból kifolyólag a missiói év is változást szenved s annak határideje januártól januárig állapíttatik meg, hogy így a missiói egyházak beszámolási éve is összeessék a többi gyülekezetével.

i) Az egyházkerületi missióügyi bizottság az 1904-ik évtől kezdve a tavaszi egyházkerületi közgyűlések alkalmával fogja tartani üléseit.

k) A missionáriusok által a szórványokból összeállított „Családkönyvek,“ az egyházlátogató küldöttségek által évenként megvizsgáltassanak és aláírassanak.

l) Frenczel Bertalannak fizetés javítás iránti kérelme ezúttal nem teljesíthető.

m) A konvent rendelkezése folytán utasítatnak a missiói lelkészek, hogy évi jelentéseiket az 1903-ik konvent 55. IX. sz. jegyzőkönyvi pontjában foglaltak szerint szerkesszék és terjesszék be az egyházmegyék útján az egyházkerülethez.

n) A missiói jelentések a konventre felterjesztetnek.

26. Az egyetemes ev. ref. konventhez egyszersmindenkori *közalapi segélyért* folyamodott a 8 egyházmegyéből 33 egyház. Kérnek összesen 39,111 koronát. Az egyházmegyék ajánlják 23,200 koronára. Ajánlva vannak pedig az egyházmegyékről a következő egyházak:

1200 koronára: Garbócz-Bogdány, Damak, Szuhafő, Magyar-Jesztreb, Jabloncza, Körtvélyes, Erdő-Bénye, Kis-Géres, Takta-Harkány (9).

1000 koronára: Felső Czécze, Felső-Kelecsény, Csíz, Mihályi, Morva, Zsarnó (6).

600 koronára: Rimaszécs, Szürnyeg, Csernahó, Nagy-Bári, Bořsi, Szomotor, Lelesz (7).

500 koronára: Lekenye, Mokcsa-Kerész (2).

400 koronára: Legyes Bénye (1).

300 koronára: Kis-Gejőcz, Lucska (2).

200 koronára: Felső-Láncz (1)

Az egyházmegyék által, a súlyosabb helyzetben levőkre és az 1902. évi őszi egyházkerületi közgyűlés 45. számú

határozatára való tekintettel nem ajánltnak ez idő szerint: Agárd, Abaújvár, Pányok, Nagy-Bozsva, Runya (5).

Egyházkerületünk, tekintettel az egyetemes konvent 1901. évi jegyzőkönyvében foglalt 21. számú határozatára, az egyházmegyék által felterjesztett egyházak közül, következőket ajánlja ez évi egyszersmindenkori segélyre:

1200 koronára: Erdő-Bényét, Damakot, Magyar-Jesztretet, Garbócz-Bogdányt.

1000 koronára: Jablonczát, Csízt, Felső-Kelecsényt, Morvát, Kis-Gérest.

600 koronára: Rimaszécset, Mihályit, Zsarnót.

500 koronára: Felső-Czéczt, Mokcsát, Csernahót.

Rektifikacionális összegre: Lekenyét, Felső-Lánczot, Kis-Gejőczöt.

27. A lelkészek közül közolapi segélyért folyamodtak, s az egyházmegyék által ajánltnak: *Stephán Mihály* csernahói lelkész 500 koronára, *Miskolczy József* kis-géresi lelkész 400 koronára, *Szabó Pál* kistárkányi lelkész 300 koronára.

Egyházkerületünk a folyamodó lelkészeket részint az őket és családjaikat ért súlyos betegségek, részint elemi csapások miatt előidézett rendkívül nehéz helyzetökre való tekintetből, bármily összeggel való segélyezésre melegen ajánlja.

28. Olvastatott az egyházkerületi tanügyi bizottság alábbi jegyzőkönyve:

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület tanügyi bizottsága

1903 szeptember 28-án tartott ülésének

jegyzőkönyve.

Jelenlevők: Nagy Pál papi-, Meczner Béla világi elnök; Szabó József, Czinke István, Szinyei Gerzson, Szentimrey Gyula, Maklár Pap Miklós, Bodor István, Becske Bálint, Fogarasi Jenő, Nagy Sándor, Arday Jankai Dániel, Bodolai István, Minay István, Kovács Béla, Vita Károly, Idrányi Ferencz előadó és jegyző.

**1. Elnökség a megjelent tagokat üdvözölvén,
a tanácskozást megnyitotta.**

2. A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület népiskolai tanítói s hatóságai számára készített Szabályrendelet-javaslat az annak elkészítésével megbízott bizottság által elkészítettvén, egy füzetben kinyomatva beadott.

Tanügyi bizottságunk részéről ezen szabályrendelet elkészítéséért a bizottságnak köszönet és elismerés szavaztatik.

A szabályrendelet azon kéressel terjesztetik a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez, hogy ezt a szokott módon az egyházmegyék tanügyi bizottságaihoz, tanítói testületéhez azon utasítással méltóztassék letenni, hogy erre adandó véleményeiket a jövő tavaszi gyűlés előtt az egyházkerületi tanügyi bizottság előadójához beadni el ne mulasztásák; a beadott vélemények figyelembe vétele mellett fog aztán a jövő tavaszi gyűlés alkalmával tartandó tanügyi bizottsági ülésen határozott véleményt terjeszteni be tanügyi bizottságunk a főtiszt. egyházkerületre.

3. Révandi József tiszánánai ref. tanító terjedelmes, 18 ívre terjedő elemi népiskolai tanterv- és tankönyv-tervezetet készített és adott be főtiszt. püspök úrhoz, a ki ezt a tanügyi bizottság elnökéhez áttevén, tanügyi bizottsági elnök a munkálatot Becske Bálint bizottsági tagnak adta ki megbírálás és véleményezés végett. Biráló jelen ülésünkön birálatát előterjesztette és az egész nagy munkát nem tartja alkalmasnak arra, hogy ezt, mint tárgyalási anyagot, a tanügyi bizottság felvegye, kimutatván a munkálatból felolvasott több helyekkel birálatának alapos és igazságos voltát.

Tanügyi bizottságunk meggyőződván a biráló állításainak igazságáról, míg egyrészt a birálónak köszönetet mond, másrészt a beadott munkálat felett napi rendre tér.

4. Tanügyi előadó előterjeszti a népiskolák állapotáról szóló tüzetes és terjedelmes jelentést, melyből kitűnik, hogy egyházkerületünkben a tanügy állása az 1902/3. évben is előhaladást mutat, a tanítók, kevés kivétellel, hivatásuk magaslatán állanak; a gondjaikra s nevelésükre bízott gyermekek szellemi fejlődése

felett atyai gonddal őrködnek, s mindent elkövetnek a tanügy állásának előbb vitelére.

Tanügyi bizottságunk a tanügy fokozatos előhaladásáról szóló jelentést örvendetes tudomásul veszi s a folyó évi statisztikai táblázatot a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni határozza.

5. Az Irodalmi Kör alelnöke jelenti, hogy a tankönyvek összeírására szolgáló ívekből azon meggyőződést szerezte, hogy népiskoláinkban, igen csekély kivétellel, mindenütt sárospataki kiadású tankönyvek használatnak, ott, a hol egy két tankönyv nem sárospataki kiadású, helyi érdekű lévén, kifogás alá nem eshet

Tudomásul vétetik.

6. Indítványoztatott, hogy az egyházkerület azon határozata, a mely szerint mindenütt sárospataki kiadású könyvek használtassanak, szigorúan hajtassék végre, s az ellene vétők, szigorúan büntetessenek. Továbbá, hogy a tankönyvek használatáról összeírott tábla hitelességéhez semmi kétség ne férjen, a táblázatok a körlátogatók által töltsessenek ki.

Tanügyi bizottságunk — bár a tábla külső lapján ez áll: „kérelem az egyházlátogató urakhoz” — ki mondja, hogy a tankönyvek használatát feltüntető táblázatot az iskolátogatók töltsék ki.

7. Indítványoztatott, hogy a tanügyi bizottságban tárgyalandó ügyek az elnöki meghívóban jeleztessenek, hogy így a tagok némi előkészülettel jöhessenek s alaposabban szólhassanak a tárgyakhoz.

Tanügyi bizottságunk ezen indítványt kivihetetlennek tartja, mert akkor még, mikor a meghívók szétküldetnek, a tárgysorozat nem állítható össze, beadványok csak később jöhetnek; de másrésről ez olyan terhet róna a tanügyi bizottság elnökére, aminek megfelelni alig lehetne: abban állapodott meg azért tanügyi bizottságunk, hogy minden a tanügyre vonatkozó beadványok, egyházmegyei határozatok idejekorán a tanügyi bizottság előadójához küldessenek, aki azokról tárgysorozatot készít, az sokszorosítottván, itt a gyűlés kezdetén a tagok között kiosztandó lesz.

8. Több tárgy nem lévén, az elnökség áldás kívánások közt a tanácskozást berekesztette.

Kelt mint fent.

Meczner Béla,

az egyházkerületi tanügyi bizottság
világi elnöke.

Nagy Pál,

az egyházkerületi tanügyi bizottság
papi elnöke.

Idrányi Ferencz,

a tanügyi bizottság előadója és jegyzője.

Közgyűlésünk a tanügyi bizottság jelentésének intézkedést nem kívánó pontjait tudomásul veszi.

Az egyházkerület népiskolái, tanítói s hatóságai számára készített „Szabályrendelet-javaslatot“ átteszi az egyházmegyékhez olyan utasítással, hogy tanügyi bizottságaik s tanító testületeik meghallgatásával teendő észrevételeiket jövő tavaszi gyűléseik után nyomban terjeszszék be az egyházkerületi tanügyi bizottság előadójaához, hogy az az által összegezett vélemények, a Szabályrendelet-javaslattal együtt, úgy a tanügyi bizottság, mint az egyházkerületi gyűlés által már a legközelebbi tavaszon letárgyalhatók s életbe léptethetők legyenek.

Elrendeli továbbá közgyűlésünk, hogy a sárospataki kiadású tankönyvek használásának ellenőrzésére szolgáló táblázatok ezután ne az egyházlátogatók, de minden egyházmegyében a körlátogatók által töltsenek ki a legszigorúbb pontossággal és lelkiismeretességgel.

Az egyházkerületi népiskolák 1902/3. évi állapotát feltüntető táblás-kimutatásnak a jegyzőkönyvbe való felvételét elhatározza.

(Lásd e táblás-kimutatást a következőkben!)

Kimutatás a tiszáninneni ref. egyházkerületben levő népiskolákról az 1902—1903. évben.

52

Sorszám	Egyházmegye	Lélekszám	Iskola köteles				A lélekszámhoz aránya	Iskolába jár			A kötelesekhez aránya	Ismétlő köteles			Ismétlőbe jár			A kötelesekhez aránya
			fi	nő	összesen	fi		nő	összesen	fi		nő	összesen	fi	nő	összesen		
1	Abauj	34425	1978	1973	3951	11'41	1634	1712	3346	84'68	310	730	1540	635	610	1245	80'84	
2	Alsó-Borsod . .	65879	3401	3356	6757	10'25	3335	3161	6496	90'61	1142	1136	2278	1064	1085	2149	94'33	
3	Alsó-Zemplén . .	51987	3252	3087	6339	12'19	2337	2731	5568	87'83	1116	1117	2233	550	545	1095	49'03	
4	Felső-Borsod . .	28368	1695	1758	3453	12'17	1679	1741	3420	99'04	632	641	1273	602	610	1212	95'20	
5	Felső-Zemplén . .	15018	930	831	1761	11'65	670	591	1261	72'0	257	482	739	170	165	341	67'52	
6	Gömör	31461	1922	1728	3650	11'60	1910	1612	3522	98'49	639	656	1295	639	571	1209	93'35	
7	Torna	9746	661	637	1298	13'31	647	637	1284	98'92	233	247	480	227	242	469	97'70	
8	Ung	26494	1728	1668	3396	13'49	1398	1323	2721	80'12	722	675	1397	522	523	1045	74'88	
	Összesen	263378	15557	15038	30595	12'00	14110	13508	27618	88'71	5551	5684	11235	4415	4350	8765	81'60	
	A múlt évben	254243	14973	14646	29619	11'64	13865	13145	27010	91'19	5662	5497	11159	4602	4385	8987	80'53	

Egyházmegye	Az iskola					Szellemi állása				A tanító					A tanító		
	VI.	V.	IV.	III.	II.	I.	kötöny	dicséretes	kielgítő	gyenge	rendes	ki-segítő	lelk.-t. szelk.-t.	közs. és áll.	nincs	ok-leveles	nem oklev.
Abauj	34	22	11	1	—	—	34	23	20	—	72	1	5	11	1	72	1
A.-Borsod	50	7	7	—	—	—	38	30	14	5	82	5	—	—	—	82	5
A.-Zemplén	36	15	12	1	—	—	45	20	9	2	61	5	—	—	—	60	6
F.-Borsod	37	13	3	2	—	—	24	27	7	—	49	7	5	2	—	45	11
F.-Zemplén	8	7	16	4	2	—	10	22	5	—	30	2	—	—	—	30	3
Gömör	52	10	1	—	—	—	27	26	10	1	49	16	3	10	3	50	15
Torna	13	11	3	—	—	—	4	9	14	—	14	12	—	1	—	14	12
Ung	20	10	7	—	—	—	10	16	7	—	22	5	—	—	—	33	5
Összesen	250	95	60	8	2	—	192	173	86	8	389	53	13	24	4	386	58

1903. őszi közgyűlés jegyzőkönyve (28).

Egyházmegye	Tanítói lak		Tanterem		Felszerelés			Iskolai alap				Teatgyakorlat		Faiskola		Tanítók jövedelme	
	j)	rosz	ár- tány- szert	nem tő- vény- szert	kellő	hiá- nyos	semmi	pénzben		földben		eszkö- zökkel	eszköz- nélküli	rende- zett	nem rende- zett	kor.	fill.
								kor	fill.	hold	□ öl						
Abauj	61	11	64	13	24	48	—	2951	11	8	—	2	1	14	24	63096	—
A.-Borsod	79	8	76	11	58	25	4	3202	—	52	1496	—	—	27	14	97641	—
A.-Zemplén	59	7	55	14	12	46	12	—	—	—	—	2	—	15	10	61926	—
F.-Borsod	52	9	54	7	22	37	1	16424	6	22	496	1	32	15	19	55272	—
F.-Zemplén	24	6	25	5	19	11	1	340	—	—	902	—	3	2	2	22179	—
Gömör	61	5	53	12	19	48	1	6178	82	—	—	—	—	16	33	54206	—
Torna	18	6	19	7	8	16	2	592	83	3	—	—	—	11	13	18421	—
Ung	35	4	35	4	15	24	—	1382	71	22	—	1	38	4	13	32562	—
Összesen	389	56	384	73	177	255	21	31071	50	108	1-94	6	74	104	128	405303	—

Egyházmegye	Más vallásúak iskoláinkba járnak					Ref. gyermekek más iskolába járnak					Államsegélyt nyer		Korpótlékot		
	római	görög	íg. ev.	isz.	össze- sen	más köz- ref. isk.	közép isk.-ba	Állam- segélyt nyer- ők be-	más fel.-be	össze- sen	hány tanító	kor.	f.	hány tanító	kor.
Abauj	505	106	79	134	824	—	—	—	—	59	20116	—	55	5500	
A.-Borsod	110	6	17	78	211	—	18	305	18	241	23	6494	—	67	6700
A.-Zemplén	280	78	10	151	459	4	12	12	4	32	21	7506	—	33	3300
F.-Borsod	134	27	25	59	245	1	23	253	7	284	23	8213	—	34	3400
F.-Zemplén	74	20	26	64	184	—	49	350	—	399	29	10065	—	17	1700
Gömör	290	—	89	83	462	10	50	342	1	403	34	9255	—	40	4000
Torna	63	1	6	28	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ung	235	226	2	153	616	11	15	406	17	449	20	6288	—	24	2400
Összesen	1671	464	254	750	3139	26	167	1668	47	1908	209	67937	—	270	27000

29. A bányai ágost, hitv. ev. egyházkerület felügyelője közgyűlési tárgyalás és tanácskozás végeit megküldi a püspökök és özvegyeik részére felállítani szándékolt külön nyugdíj-intézet szabályzatának tervezetét.

Egyházkerületi közgyűlésünk a tervezetet jegyzőkönyvébe kinyomatni rendeli, azt tárgyalás és véleményadás végett az egyházmegyék közgyűléséhez átteszi, jelentésüket tavaszi közgyűlésünkre bevárja.

A tervezet a következő:

A báró Baldácsy protestáns alapítványi tulajdonos egyházkerületek püspöki közös nyugdíjintézetének szabálya.

1. §.

A magyarországi protestáns egyházkerületek és az unitárius egyházkerület tulajdonát tevő báró Baldácsy prot. alapítvány egyházkerületi meghatalmazottainak Budapesten 1903. évi hó -ik napján tartott közgyűlése, az egyházkerületek hozzájárulása alapján, az illető püspökök s ezek özvegyei részére, a jelen alapszabályval nyugdíj-intézetet szervez, melynek neve:

A báró Baldácsy protestáns alapítványi tulajdonos egyházkerületek püspöki közös nyugdíjintézete.

2. §.

A közös nyugdíjintézet fentartóiul egyetemleges és egymásközt egyenlő arányú kötelezettséggel a báró Baldácsy protestáns alapítványi tulajdonos egyházkerületek, nevezetesen: (itt névszerint felsorolandók azon egyházkerületek, melyek a javaslathoz közgyűlési hozzájárulásukat adták) tekintendők.

A kezelés és igazgatás a báró Baldácsy protestáns alapítvány igazgatóságának a feladata, az arra nézve utasítással ellátandó alapítványi ügyvivő előadói tiszte mellett.

Ezenkívül a báró Baldácsy protestáns alapítvány, más kezességet nem vállalva, csupán azt kötelezi, hogy az alapszabály értelmében folyósított díjakat a jogosultaknak a közös nyugdíjintézet számlája terhére rendesen szolgáltatja

s e szolgáltatás hiánytalan folytonosságának biztosítása végett, szükség esetére, az alapítvány tartalék-alapja évi jövedelméből a közös nyugdíjintézet számlájának előlegezést nyit.

Az előlegezés szüksége akkor áll be, ha az évi járulékok a folyó kiadás fedezésére elégtelenek és az évenkinti maradványokból alakult tartalék is ugyanazon célra már teljesen kimerült.

3. §.

Az előző 2. §-ból folyólag, a közös nyugdíjintézet részére, a báró Baldácsy protestáns alapítványnak a Magyar Földhitelintézetnél vezetett számlájával kapcsolatosan folyószámla nyitattik, mely az évenkinti zárlat után másolatban az egyházkerületekkel közlendő.

E számla alapján a püspöki közös nyugdíjintézet és a báró Baldácsy protestáns alapítvány közt a leszámolás tíz évenként fogatosítandó, a mikor az időközben netán igénybevett és a 10-ik évi zárlat egyenlege szerint még tartozásban levő előleget, a közös nyugdíjintézetet fentartó egyházkerületek egyenlő arányban kötelesek a báró Baldácsy protestáns alapítvány tartalék alapjának megtéríteni.

E megtérítés tényleges keresztúlvitelének vagyis a *pótbefizetésnek* azonban csak abban az esetben van helye, ha a tartozásban maradt előleg összege túlhaladja a püspökök és az egyházkerületek nyugdíjintézeti járulékeinak (6. §.) egy évi összegét és ugyanekkor az évi járulékok a folyósított nyugdíjak évi szükségletét nem fedeznék. Különben az előleg-tartozás átvindó a következő évi számlára.

Az előleg után, a közös nyugdíjintézet számlája tolyó pénztári kamattal terhelendő meg; viszont azonban a befizetett nyugdíjintézeti járulékok ugyanolyan kamatai a számla javára irandók.

4. §.

A püspöki nyugdíj évi ötezer (5000) korona, melyre a püspök bármikor bekövetkező s közhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolt munkaképtelensége esetében, vagy e nélkül is a 70-ik életév betöltésekor jogosult.

A nyugdíj-igény az orvosi bizonyítvánnyal, vagy a 70-ik életév betöltését igazoló anyakönyvi kivonattal fel-

szerelve, az illető egyházkerületi közgyűléshez s ennek útján a báró Baldácsy protestáns alapítvány igazgatóságához jelentendő be.

A nyugdíjat a Magyar Földhitelintézet az alapítványi igazgatóság állandó utalványa alapján, a közös nyugdíjintézet számlája terhére, előleges havi egyenlő részletekben fizeti, az alapítványi ügyvivő által láttamozott s előzetesen az illetékes lelkész által igazolt bélyeges nyugtára.

5. §.

A püspök özvegyének ellátási díja évi egyezerkettőszáz (1200) korona, melyet a püspök halála napját követő hó elsejétől kezdve, előleges havonkénti egyenlő részletekben ugyancsak a Magyar Földhitelintézet, az előző 4. §. utolsó pontjában meghatározott előfeltételek alapján s ugyanolyan módon fizet.

Az özvegyi ellátási díjra való igény az illetékes püspöki hivatal útján jelentendő be a báró Baldácsy protestáns alapítvány igazgatóságához, csatolva: a házassági, a férj halotti anyakönyvi kivonatát és az illetékes lelkész bizonyítványát arról, hogy az özvegy elhunyt férjével ennek haláláig együttélt.

Az özvegyi ellátási díjra való jogosultság iránt netán fölmerülő kétes esetben az özvegyre nézve illetékes egyházi egyetemes nyugdíjintézet, illetőleg ev. ref. gyámintézet határozmányai irányadók.

6. §.

A püspöki nyugdíj, illetőleg özvegyi ellátási díj biztosítására évi járálékul kettőezer (2000) korona fizetendő, mely évi járulékhoz a püspök rendszeresített püspöki személyi illetményének (hozzászámítva a br. Baldácsy protestáns alapítványból járó illetményét is) 5%-tőliját fizeti évenként; az évi járulék kiegészítő többi részét pedig az egyházkerület fedezi.

Az évi járulékot a püspöki állás üresedésének tartama alatt is egészben, vagyis ekkor a püspöki személyi 5%-tőlit is köteles az illető egyházkerület befizetni.

A járulék az illető egyházkerületi pénztár által mindig július 1-ig, a püspökével egyszerre s egy összegben küldendő a Magyar Földhitelintézethez Budapestre.

Az évi járulék mennyisége, a tíz évi leszámolás (3. §.) eredményéhez képest a báró Baldácsy protestáns alapítvány igazgatóságának indokolt javaslatára, az 1. §-ban jelzett úton, a következő tíz évre újból megállapítandó.

7. §.

A püspöki közös nyugdíjintézet fentartása céljából a jelen alapszabály erejével létesült kölcsönös biztosítási szövetkezet csak a fentartó egyházkerületek közös meg-egyesése alapján s az addig szerzett igények kellő biztosítása után szüntethető meg. Másként e szövetkezetből az egyházkerületek sem egyenkint, sem csoportosan ki nem léphetnek s a 2. §. első pontja alapján vállalt kötelezettség alól egyoldalú elhatározással egyik sem vonhatja ki magát.

8. §.

Ez alapszabály az 1904. évi január 1-én lép életbe, a szövetkezeti egyházkerületeknek akkor hivatalban álló püspökeire nézve is mindjárt teljes érvénnyel.

30. A Báró Baldácsy Antal-alapítvány meghatalmazottainak 1903. június 5-én tartott közgyűléséről felvett jegyzőkönyvet ezen alapítvány ügyvivője a szükséges intézkedés megtétele végett átteszi. A gyűlés 6. számú határozatával jelenti, hogy a kerületi meghatalmazottak megbízatása folyó év december 31-én megszűnik, felkéri ezért az egyházkerületeket, hogy megbízottaikat újabb, 1904. január 1-én kezdődő 3 évi időszakra válaszsák meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk egyhangú lelkesedéssel megválasztja rendes tagokul Kun Bertalan püspököt, Ragályi Béla egyházmegyei gondnokot s póttagul pedig Dókus Ernő egyházmegyei tanácsbirót.

31. Ugyanaz a közgyűlés 6. számú határozatával jelenti hogy az alapítvány 1903. évben várható bevételi többletéből a tulajdonos egyházkerületek részére egyenként, félévi egyenlő részletekben, rendes osztalékul 6000, rendkívüliként pedig 3000, összesen 9000 kor. állapított meg.

Tudomásul vétetik.

32. Folyó évi tavaszi közgyűlésünk 23. számú határozata folytán a Báró Baldácsy-alap jövedelméből szegény lelkeszek, ezek özvegyei és árvái részére nyújtandó segélyek összegének meghatározásával egy egyházkerületi bizottság, hatalmaztatván meg,

a bizottság tagjaiul püspök elnöklete alatt az egyházmegyék esperesei, Ragályi Béla, Báró Vay Elemér s Ragályi Gyula egyházmegyei gondnokok választatnak meg, jegyzőt az elnökség esetről-esetre hiv be.

33. A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület püspöke megküldi az új tátrafüredi, tátralomniczi, barlangligeti és feketehegyi közös protestáns templomfentartási és építési alapok kimutatását.

Tudomásul vétetik s a kimutatás levéltárba tetetik.

34. Olvastatott az Eperjesen, 1903. évi június 27 ikén a vallástani képesítő vizsgálatról, egyházkerületünk részéről kiküldött bizottság által felvett és beterjesztett jegyzőkönyv.

Vizsgálatra állottak tízen, (6 nő és 4 férfitanító), a kik közül 8 kitűnően, 2 jelesen képesítettet s a vallásnak és éneknek ev. ref. felekezeti iskolákban való tanítására feljogosítottatott.

Örvendetes tudomásul vétetik.

35 *Szinyei Endre* sárospataki főiskolai tanár, kit a vallás és közoktatásügyi miniszter — saját kérelmére — ez évi szeptember hó 1-től nyugdíjazott, meleg hangú levélben bucsuzik el a sárospataki főiskolától. E levélre az igazgató-tanács a következő határozatot hozta:

Igazgató tanács Szinyei Endre nyugalomba lépése alkalmából hálás köszönettel s teljes elismeréssel emlékezik meg arról a hűséges és buzgó tanári munkásságról, melyet Szinyei Endre 35 évi szolgálata alatt a sárospataki főgimnázium javára kifejtett; arról a nem lankadó szorgalomról és erős kötelességtudásról, melylyel tanári s annak idejében mint a főgimnázium vezetője, igazgatói teendőit teljesítette; arról a szép sikerű írói munkásságról, melylyel egyebek közt, mint a görög-magyar szótár egyik munkása a maga és a főiskola jó

nevét ismertebbé tette; arról a ragaszkodásról és szeretetről, melylyel főiskolánk iránt mindvégig viseltetett és általában a közoktatás érdekében a sárospataki főiskola s ezzel együtt a hazai közművelődés javára hozott szellemi áldozatairól. Igazi érdemeit hálás szívvel foglalja jegyzőkönyvébe, s ezek felől az egyházkerületi közgyűlést értesíti.

Azokat a kiváló érdemeket, a melyekről az igazgató-tanács jegyzőkönyve oly meleg szavakban emlékezik meg, egyházkerületünk közgyűlése is készséggel elismeri, s Szinyei Endrének főiskolánk jó hírneve és felvirágoztatása érdekében 35 éven át folytatott hűséges és törhetlen fáradásaiért szives köszönetét nyilvánítja s érdemeit jegyzőkönyvébe iktatja.

36. Olvastatott a sárospataki főiskolai igazgató-tanács folyó évi szeptemberi gyűlésének 4. sz. jegyzőkönyvi pontja, a mely szerint „egyházi algondnok mély fájdalommal jelenti be az igazgató-tanácsnak, hogy *Pásztor Sámuel* főiskolai ének-és zenetanár, főiskolánknak 18 esztendőn keresztül hűséges buzgóságú munkása, ki szép és nagyfontosságú hivatalát mindvégig hivatása iránt való belső szeretettel és lelkesedéssel töltötte be, hosszas szenvedések után, ez évi augusztus hó 12-én elhunyt.

Igazgató-tanács őszinte fájdalommal fogadja az algondnok jelentését s résztvevő lélekkel osztozik a főiskolának s a magára hagyatott családnak szomorú gyászában, mert az elhunytban a sárospataki főiskola hozzá fiui hálával ragaszkodó tanárát vesztette el, kinek tanári munkásságát tanítványai iránt érzett szeretetének melege hatotta át s főiskolánk s egyházkerületünk énekügyének előbbrevitele vezette és a ki úgy ezt a munkásságot, mint a főiskola körében reáruházott egyéb feladatait is mindig hűséggel s odaadó buzgósággal teljesítette. Szeretetének kiváltságos módon is ápolgatott tárgya, főiskolánknak énekkara, az ő felügyelete s lelkes vezetése mellett nemcsak hű maradt régi hírnevéhez, de sikereiben előbbre is haladt; az irodalmi körben viselt fontos hivatalát szigorú pontossággal és lelkiismerettel vezette s nevét az énekirodalom terén felmutatott munkásságával is tiszteltté tevő.

Pásztor Sámuel tanítványának s kartársainak tisztelete, szeretete és becsülése kísérté utolsó útjára s az igazgató-tanács maga is leteszi az ő sirjára az elismerés koszorúját,

a mikor főiskolánk szolgálatában szerzett érdemeiről igaz bizonyosságot tevén, emlékéért jegyzőkönyvében kegyelettel megörökíti, a főtiszt. egyházkerületi közgyűlést pedig a gyász-esetről értesíti.

Egyházkerületünk szintén fájó szívvel vesz tudomást a vesztéséről, mely főiskolánkat s énekügyünket a Pásztor Sámuel elhunytával érte; s a hű és igaz munkás, a tantárgyán és főiskolánkon odaadó szeretettel csüggő tanár emlékéért és érdemeit a saját jegyzőkönyvében is megörökíti.

37. Ugyanazon igazgató-tanács, ugyanazon ülésének 5. sz. határozatával jelenti, hogy Pásztor Sámuel főiskolai tanár elhunytá folytán megállapította temetési költségének, özvegye nyugdíjának és gyermekei neveltetési jutalékának összegét, s a megállapított összeget 1903. szeptember hó 1-től a theol. nyugdíj-pénztár terhére folyóvá tette.

Előterjesztésével egyidejűleg felhívja az egyházkerületi közgyűlés figyelmét arra az aggasztó körülményre, hogy a theol. nyugdíj-pénztárnak 32195 kor. 25 fill. tőkéje az évi 4829 kor. 18 fill. terhet fedezni nem képes, a hiány 2897 kor. 47 fill., az évenként ismétlődő hiány a tőkét végre teljesen felfogja emészteni. Felkéri ezért egyházkerületi gyűlésünket a theologiai nyugdíj-pénztárnak már régebben megígért támogatására és a szükséges intézkedések megtételére a végett, hogy a theologiai tanárok nyugdíjügye országosan rendeztessék.

Egyházkerületi közgyűlés a theologiai nyugdíj-pénztár évi szükségletének hiányzó összegét a főiskolai közpénztár terhére utalványozza; a theologiai tanárok nyugdíjügyének országos rendezéséhez szükséges intézkedések megtételére pedig egyetemes konventünket ismételten felkéri.

38. Olvastatott dr. Székely György sárospataki akadémiai igazgató jelentése az 1903/4-ik iskolai évre beirt akadémiai ifjak számáról. Beiratkozott hittanhallgató 95, joghallgató 76, összesen 171. Dr. Rácz Lajos gimn. igazgató pedig jelenti, hogy a sárospataki főgimnáziumba beiratkozott 525 rendes és 3 magántanuló.

Tudomásul vétetik,

39. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa folyó évi szeptember 10—11-én tartott ülésének 14. sz. határozatával jelenti, hogy miután a gimnázium III-ik osztályába 91 tanuló iratkozott be, a tanítás sikere érdekében ez osztály mellé az 1903/4. iskolai évre párhuzamos szakaszt állított fel és annak vezetésére óraadói minőségben, a szokásos helyettesítői díjazás mellett, Maklári Papp Miklós nyugalmazott főgimnaziumi tanárt kérte fel.

Tudomásul vétetik.

40. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon ülésének 12. számú határozatával megerősítés végett felterjeszti a főiskolai-gazdasági választmányi jegyző jog és munkakörét szabályozó következő tervezetet:

1. A gazdasági választmányi jegyzőt a gazdasági választmány a saját tagjai közül általános szavazattöbbséggel választja egy választmányi ülészak tartamára.

2. Feladata :

a) A gyűléseken pontosan megjelen s a határozatokról jegyzőkönyvet vezet.

b) A felterjesztendő, vagy szétküldendő határozatokat kellő időben kivonatozza s az elnökkel együtt a felterjesztésről, vagy szétküldésről gondoskodik.

c) Szükség esetében előterjesztéseket, véleményes jelentéseket, vagy javaslatokat készít.

d) Minden egyes gyűlés jegyzőkönyvét tárgymutatóval látja el.

e) Az összes jegyzőkönyvek három példányban való lemásolásáról s minden egy-egy évi jegyzőkönyvnek általános tárgymutatóval való ellátásáról és bekötéséről gondoskodik.

f) A vagyontárhoz az évi gyarapodást a gazdasági választmányi jegyzőkönyvek alapján pontosan bejegyzi.

g) A bizottságban is jegyzői tisztet teljesít.

3. Jogai.

a) A gyűléseken — ha különben nem szavazó tag — tanácskozási és indítványozási joga van.

b) Munkálkodásáért meghatározott díjban részesül.

Egyházkerületi közgyűlésünk a beterjesztett tervezetet pár szó módosítással jóváhagyja, megerősíti és a főiskolai kormányzati rendszá-bályokba beiktatni rendeli.

41. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon ülésének 35. számú határozatával jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a főiskola Bálványos nevű tagbirtokának újabb, 1904. október 1-től kezdődő, 12 évre kötött haszonbérleti szerződését Deutsch Mayer jelenlegi haszonbérllővel.

Egyházkerületi közgyűlésünk a beterjesztett haszonbérleti szerződést jóváhagyja és megerősíti.

42. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon ülésének 36. számú határozatával javasolja, hogy engedje meg egyházkerületünk a sárospataki állami tanító-képző intézet elcserélni szándékolt 3600 □-öl területű ingatlanáról az 1869 július 25-én kelt szerződés alapján a sárospataki főiskola javára bekebelezett visszavásárlási jog törlését.

Egyházkerületi közgyűlésünk a kért törlést megengedi, de azzal a kikötéssel, hogy a cserébe vett ingatlanra, miután az a cserébe adottat helyettesíti, ugyanazon feltételek mellett a főiskola visszavásárlási, illetőleg elővásárlási joga bekebeleztessek.

43. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon ülésének 37. számú határozatával jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a sárospataki főiskolának Hézsér Emil tályai lelkészszel és nejével kötött adás-vételi szerződését, melyben a főiskola eladja a tályai 2162. számú tjkben 1305. helyr. szám a. foglalt u. n. Anti-féle szőlőt 403 kor. 30 fill. vételárért, melyet vevők a pénztárba már be is fizettek.

Egyházkerületi közgyűlésünk a beterjesztett szerződést jóváhagyja és megerősíti.

44. A *miskolczi főgimnázium* igazgatója jelenti, hogy az 1903/4. tanévre 434 rendes és 2 magántanuló iratkozott be. Tehát a mult évinél 14-gyel kevesebb. Az I. osztályba: 85; a II-ikba: 75; a III-ikba: 63; a IV-ikbe: 37; az V-ikbe: 47; a VI-ikba: 55; a VII-ikbe: 43; a VIII-ikba: 29. A ref. tanulók

száma évről-évre fogy. Gulyás János okleves tanár, a ki a mult évben helyettes volt, rendes tanárrá választatott meg. Helyettes tanár lett ez évre Porcs Kálmán tanárjelölt. A tornatanári állás, minthogy a kihirdetett pályázat eredménytelen maradt, ideiglenes minőségben Erdőssy Vilmos volt cs. és kir. jelenleg honvéd szabadságolt állományú főhadnagy s vívómesterrel tölthetett be egy évre. A nagym. miniszterium által sürgetett s az egyházkerület által is parancsolt játék-délutánokat még most sem rendezhették be, minthogy a város alkalmas játékkeret még ezideig sem adott az intézet számára. Kéri az igazgatóság a kerületet, hogy tekintélyével és közbenjárásával hasson oda, hogy Miskolcz városa a nagym. miniszteriumnak már megígért, a kir. főigazgató jelenlétében ki is jelölt tanulói játékkeret bocsássa az intézet rendelkezésére.

A tanítások különben rendben folynak, az órarend és a használt tankönyvek jegyzéke becsatoltatott.

Jelentés tudomásul vétetik. S ennek alapján a kerületi közgyűlés felkéri az elnöklő püspököt, hogy, miután az ifjúság testi fejlődésére rendhivül fontos és szükséges az, hogy az ifjúság a zárt levegőjü tanórák után mentül több időt tölthessen játék közt, tiszta, jó levegővel bíró szabad területen, az egyházkerület nevében kérje fel Miskolcz városának a hatóságát, hogy a megígért és kijelölt tanulói játékkeret mielőbb az intézet rendelkezése alá bocsátani méltóztassék.

45. *A rimaszombati* egyesült protestáns főgimnázium igazgatósága jelenti, hogy az 1903/4. tanévre 381 rendes és 8 magántanuló iratkozott be az intézetbe. Ezek között ev. ref. vallású: 142, ág. ev.: 95, róm. kath.: 83, gör. kel.: 2, izraelita 67.

Jelentés tudomásul vétetik.

46. *A miskolci felsőbb leányiskola* felügyelő-választmánya nevében, Tóth Pál, az intézet igazgatója, jelenti, hogy a folyó 1903/4. tanév szeptember 7-én nyitott meg ünnepélyesen. Beiratkozott 214 növendék, ugyanannyi, mint a mult iskolai évben. Ezek között ev. ref. vallású: 130, ág. ev.

13, róm. kath. 15, izraelita : 56. Az egyes osztályok szerint: I. osztályu : 41, II. osztályu : 66, III. osztályu : 56, IV. osztályu 51. Az összes létszámban teljesen tandíjmentes : 19, féltandíjmentes : 12. A tandíjban adott jótétemény az 1903/4. tanévre : 1200 korona.

Az internátusba jelentkezett : 54 növendék, felvétellett : 49. Ebből különböző ok miatt elmaradt : 3. Maradt : 46. Ezek közül ref. vallású : 43, ág. ev. : 1, izraelita : 2. Ötszáz korona ellátási díjat fizet : 15, 400 koronát : 5, 300 koronát : 23 és 150 koronát : 3. Az internátus által nyújtott segély az 1903/4. tanévre : 2750 kor. Összes segély, illetőleg kedvezmény, tandíjban és az internátusi ellátási díjban, a püspök úr, az igazgató és az alsó-borsodi egyházmegye alapítványainak kamatainak kivül : 4950 korona.

Igazgatóság fájdalommal tapasztalja évről évre a beiratá soknál, hogy mily nagy a szegénysorsú leánygyermek száma, a kik közül minden egyházmegye felvétethetne egyet-egyet nevelés és taníttatás végett, épen úgy, mint az alsó-borsodi egyházmegye teszi már három év óta, érezvén azt a boldogító érzést, melyet a jótétemény nyújt a jóltevőknek. Épen azért az igazgatóság tisztelettel kéri ismét az egyházkerületi közgyűlést, mint hatásában oly nagy erkölcsi testületet, hogy szólítsa fel újból az egyházmegyéket, hogy saját erkölcsi és kulturális érdekekben ez intézetnél egy-egy 2000 koronás alapítványt tenni kegyeskedjenek.

Az intézet költségelőirányzata e folyó tanévre 84 kor. 78 fillér maradvánnyal 20.125 kor. 80 fillér bevételben és 20.041 kor. 02 fillér kiadásban állapított meg. Az *internátus* 16.850 korona bevétele és 14.668 korona kiadása mellett 2181 kor. maradvány mutatkozik.

Az intézetnél a múlt évben megüresedett két tanítónői állásra két pályázó jelentkezett. Mindakettő a budapesti állami Erzsébet nőiskola kitűnő növendéke : Czink Erzsébet eperjesi születésű ág. ev. vallású és Taubler Gunda erzsébetvárosi születésű ref. vallású. A képesítő vizsgákat mindketten kitűnő sikerrel tették le. Felügyelő bizottság augusztus 4-én tartott ülésében mindkét pályázót megválasztotta, s nevezettek állásaikat szeptember 1-én elfoglalták.

Kerületi közgyűlés az igazgatóság jelentését örvendetes tudomásul veszi, s az alapítványok létesítése iránt felterjesztett indítványt

készséggel elfogadja, s felhívja az egyházmegyét, hogy a jelentésben felhozott indokokból, valamint a mai napság mind fontosabbá, sőt életkérdéssé vált protestáns nőnevelés előbbvitele és fejlesztése érdekében is, saját hatáskörükben minden lehető tgyenek meg s a gyülekezetek és egyes áldozatkész, buzgó lelkek támogatásával miskolczi felsőbb leányiskolánknál, — mint a hogy azt az alsó borsodi egyházmegye megkezdette, — alapítványok létesítéséről gondoskodjanak.

47. Olvastatott a miskolczi felsőbb leányiskola felügyelő választmányának az intézet újból építése iránt beadott következő véleményes javaslata :

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés !

A folyó évi tavaszi közgyűléshez beterjesztett s a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés által u. o. 53. pont alatt tárgyalt azon jelentésünk kiegészítéseül, hogy az egyházkerületi felsőbb leányiskola s az ezzel kapcsolatos internátus helyiségei, nemcsak az intézet jövődjére szempontjából, de már a jelenben sem felelnek meg az intézethez fűzött követelményeknek : — tisztelettel kell még bejelenteniünk, hogy azon szándékunk, hogy a meglevő bajon az által segítsünk, hogy az internátus és a rendes tanítványok létszámát apasztjuk. — keresztül vihető nem volt s előre láthatólag — ha csak a közönséget az intézettől elszoktatni nem akarjuk — a jövőben sem lesz keresztül vihető.

Átérezve a felelősség nagy súlyát, mely felügyelő-választmányunkat a jelenlegi — nyíltan kimondva egészségtelen és czélszerűtlen-elhelyezés mellett terheli, a hivatkozott 53. számú közgyűlési határozat 3. pontjához mérten, az intézet jövő hivatására és feladatára való tekintettel is, elkészítettük a megfelelő terveket és költségvetést.

Az itt beterjesztett tervekben nem vétettek be a régi helyiségek átalakítási munkálatai, mivel azokat előre meghatározni csakis hozzávetőleg lehet, a mennyiben a bontási munkák végzésénél fog kitűnni az, hogy a régi anyag és épület részekből melyek és mily arányban lesznek felhasználhatók.

Az építészek véleménye szerint 12,000 koronával lesz többre szükség, mint a beterjesztett költségelőirányzat ; 65,000 koronát tesz

tehát azon összeg, melylyel főleányiskolánkat számos évekre czélszerűen és a kor követelményeinek megfelelőleg átalakíthatjuk, a nélkül azonban, hogy fényűzési kiadásokra pazarolnánk.

Az építési költségek magas voltára különösen hat azon körülmény, hogy az utcai épület, a melyre az emeletet építeni szándékozunk, alapjában kevésbbé szilárd s így több nemű biztosítási munkák teljesítésére kényszerítettünk.

Nincs kizárva azonban azon eshetőség sem, hogy a város — miután épületünk nem áll a belügyminiszterium által jóváhagyott utcza szabályozási vonalban, — nem fogja megengedni, hogy ezen épületre emeletet húzzunk; ezen esetre azonban biztosak vagyunk, hogy a földszinti épületet a város saját költségén fogja a szabályozási vonalban számunkra felépíteni s így a szükséges biztosítási munkák elesnek.

A tervzet szerint nemcsak az internátus nyerne egészséges és kifogástalan elhelyezést, de segítve lenne a bajon az által is, hogy a tanterem czélszerűen beoszthatók lennének s a tervbe vett V. és VI. osztályok részére szükséges külön helyiségek újjá építése, illetőleg átalakítása, mely ez idő szerint 8600 koronával van előirányozva, — szintén fölöslegessé válnék.

Az intézeti épület utcai része — a jelen tervek szerint — két benyúló szárnyval, emeletre húzatnék, a földszinten elhelyezést nyerne 6 tanterem, az igazgató iroda, egy kézi kamara, a lépcső ház és a szükséges illemhelyek; az emeleti részen négy internátusi háló terem 46 ágygyal, egy tágas nappali dolgozó terem, 2, esetleg 3 nevelőnő szoba, 2—3 zene-szoba, egy cseléd-szoba s a szükséges illemhelyek; a tágas folyosó, hasonlólag a jelenlegi földszinti folyosóhoz, beüvegeztetnék s így zárt folyosót képezne. A tervben feltüntetett két fürdőszobát nem tartjuk czélszerűnek, a mennyiben az Erzsébet-fürdő kitűnő berendezéssel, nem esik messze az intézettől s fürdésre tömegesen is használható; ezen két kis helyiséget czélszerűen lehetne zene-tanítási célokra felhasználni, míg a baloldali végső zene-szoba helyén egy második szükség-lépcső lenne alkalmazandó, hogy tűzveszély esetén a gyors menekülhetés biztosítva legyen.

Miután ezen elhelyezés mellett a jelenlegi elemi osztályok a földszintről kiszorúlnak, szüksége merül fel annak, hogy ezek számára a jelenlegi internátusi épület, tanteremkül átalakíttassék. E czélból ezen épület egész hosszában 160 mt.-rel magasztandó lesz, ezen épületben a szükséghez képest 3—4 tanterem elválasztása után a felmaradó részből a II. beteg szoba egy fürdő szobával és ápoló női helyiséggel berendeztetnék.

A ma már nagy értéket képező természettani szertár helyisége megfelelőleg kibővítettnek s miután a szolgál jelenlegi szobája helyét a lépcsőház fogja elfoglalni, ennek számára a mosókonyha mellett építtetnék fel egy szoba és konyhábol álló kisebb lakás.

Mindezen munkákat reményli felügyelő-választmányunk, a fent kitett összeggel, a célznak és jövőnek megfelelően szilárdan felépíttetni.

Az építés idejére nézve azon nézetben vagyunk, hogy az a jövő évi május hó végén kezdetnék meg, mely esetben még akkor is, ha a fent említett eshetőség — hogy t. i. a földszintet a város alapjából újjá építtetné — bekövetkeznék, azon helyzetben lennénk, hogy a jövő évi október hóban a földszinti helyiségekben a tanítást akadálytalanul megkezdhetnénk, az internátus azonban még egy évig a régi helyén maradna, hogy a felépített új internátusi helyiségeket 1905-ben teljesen száraz és egészséges állapotban vehessük használatba.

A mi az építési költségeket illeti, erre nézve azt a javaslatot terjeszti felügyelő-választmányunk a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés elé, hogy az — tekintettel a jelenlegi kedvező pénzviszonyokra — vétessék fel hosszabb idejű törlesztési költsönül, a törlesztési részleteket viselje az egyesített Szűkösi és Hollandi pénztár azon kamat jövedelméből, mely összeg az ezen tárra alkotott szabályzatban foglalt fizetési tételek és czimletek fedezése után felmarad mindaddig, míg a jövőben vagy az évenként emelkedő államsegély vagy a felsőbb leányiskola saját pénztárából — jelenlegi tőkesegeyle megszüntével — ez, részben vagy egészben is fedezhető lesz.

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés! Felügyelő-választmányunk évtizedeken át nehéz gondokkal küzdött felsőbb leányiskolánk évi szükségleteinek előteremtésénél, a nélkül, hogy e tekintetben a főt. egyházkerület áldozatkészségét valamelyik egyházkerületi alapból igénybe vette volna s ha sikerült eddig ezen szép intézetünket a jelenlegi magas színvonalra emelni; az az intézet igazgatójának oda adó munkássága mellett jó részben a nagy közönség áldozatkészségének köszönhető, a mely közönség évenként ezekkel járult ezen felsőbb leányiskolánk fentartása és időközönkénti építési költségeinek fedezéséhez. Most, a midőn a részleges javítások többé céltalanoknak bizonyulnak, azon biztos reményben kérjük a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés beleegyező nyilatkozatát s javaslatunk elfogadását, hogy a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés épen úgy érzi nyomását a bekövetkezett szükségnek, mint mi s nem zárkózik el az egyházkerület tekintélyét emelő erkölcsi siker elősegítésétől s egyúttal saját anyagi vagyona értékének nagyobb mérvű emelésétől.

De nem közönséges körülmények is követelik azt főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés, hogy felsőbb leányiskolánk végleges kiépítésére határozat hozassék. Tudomásunkra jutott ugyanis az, hogy az egri érsek, a miskolczi érseki leánynevelő intézet 6 osztályúvá alakítására és kiépítésére elkészítette a szükséges terveket és költségelőirányzatokat s ennek létesítése már csak is rövid idő kérdése. Hogy milyen hatással lehet ez felsőbb leányiskolánk jövőjére, azt kiszámítanunk könnyű, ellensúlyozni pedig csak is azzal lehet, ha ezen tervet megelőzzük. Az V. osztályt már mi is felállíthattuk volna a jelen évben is, ha a szükséges helyiséggel rendelkezünk volna, ideiglenes építkezésekre azonban felügyelő-választmányunk a ráfordított összegeket kidobottaknak tekinti.

Tisztelettel kérjük azért a főtiszt. egyházkerületi közgyűlést: méltóztassék bennünket felhatalmazni arra, hogy az előirányzott 65,000 korona költsönből az építkezés megkezdésével — a szükséghez képest — a megfelelő összeget költsön vehessük s megbízni azzal, hogy felsőbb leányiskolánk kiépítése iránt a szükséges intézkedéseket még ez év folyamán megtehessük, mert ez által nemcsak az építési költségeket apaszthatnánk, de ennek elodázása a hosszadalmas és széleskörű tárgyalások folytán legkevesebb ismét egy évi halasztást okozna.

Miskolcz, 1903. szeptember hó 25.

A felügyelő-választmány nevében :

Kun Bertalan,

ev. ref. püspök.

Pataky Sándor,

egyházker. pénztárnok, fel. vál. tag.

Egyházkerületi közgyűlés miskolczi felsőbb leányiskolánk fel.-választmányának az intézet újból építése iránt beadott javaslatát egyhangulag elfogadja, az intézetnek a bemutatott tervzet és költségelőirányzat szerint való újból építését elhatározza, s meghatalmazza a felügyelőbizottságot, hogy az előirányzott 65.000 kor. kölcsönből az építkezés megkezdésével, a szükséghez képest, a megfelelő összeget kölcsön felvehesse, — s megbízza azzal, hogy a felsőbb leányiskola kiépítése iránt a szükséges intézkedéseket még az év folyamán tegye meg. Az építkezésre felveendő törlesztéses kölcsön évi fedezésére szükséges összeget egyházkerületünk

az egyesített Szűkösi-Hollandi pénztár azon kamat jövedelméből utalja ki, a mely összeg az ezen tárra alkotott szabályzatban (1903. évi tavaszi közgyűlés 23. számú jegyzőkönyvében) foglalt fizetési tételek és czimletek fedezése után felmarad, mindaddig, míg a jövőben vagy az évenként emelkedő államsegélyből, vagy a felsőbb leányiskola saját pénztárából — jelenlegi tőkeesége megszűntével, — ez, részben vagy egészben is fedezhető lesz.

48. Az egyes egyházmegyékből a következő *lelkézi és tanítói változások* jelentettek be:

a) Az alsó-borsodi egyházmegyében megerősítették, mint lelkész: Zarándi Bertalan Kis-Győrbe, mint tanítók: Keresztes Jenő Átányba, Boldizsár Zsigmond Dorogmára.

b) Az alsó zempléni egyházmegyében mint tanítók: Szentpéteri Pál Gesztelybe, Bagossy Géza Tarczalra, Kovács Ferencz Bodrog-Sárába, Marikóvszky Berta Sajó-Kesznyétenbe, Homoki György Tállyára, Jakab József Mező Zomborra.

c) A felső-borsodi egyházmegyében, mint lelkész: Pataky János Mályinkára; mint tanítók: Szállósi Bertalan Mályinkára, Ráski Mihály Martonyiba, Litkey György S.-Kazinczra (II.), Ladányi Ferencz S.-Szentpéterre. Szilveszter Imre Kondóra, Balázs János Nyomárra.

d) A felső-zempléni egyházmegyében, mint lelkész: Bekényi János Kis-Azarba, Melkó István Ladmócra; mint tanítók: ifj. Ónodi Miklós Szalókra, Sipos Ferencz Nagy-Toronyára.

e) A gömöri egyházmegyében, mint lelkész: Háger Miklós Zeherjére; mint tanítók: Hancsóvszky Béla Királyiba, Dusza József Horkára, Sonkoly Béla Giczére, Konkoly József Batakába, Czinyéry Dezső Balogra.

f) Az ungi egyházmegyében, mint tanítók: Böszörményi László Nyárádra, Laky József K. H. Helmezcze, Halász Lajos Jenkére, Rózsa Lajos Vajánba, Orémus Kálmán Szalókára.

Mindezen választások és beerősítések, az egyházmegyék jelentései alapján tudomásul vétetnek.

49. *Egyházi tisztségekre megválasztottak:* az alsó-borsodi egyházmegyében: Horváth Bertalan szederkényi lelkész papi, Bónis Bertalan főszolgabíró világi tanácsbírákká, Tóth Béla

mező-keresztesi lelkész papi aljegyzővé; a felső-zempléni egyházmegyében: Virág József lasztoméri lelkész papi, Bessenyei István világi tanácsbírákká; a tornai egyházmegyében: Fodor György perkupai lelkész papi, Csengery Dezső világi tanácsbírákká.

Tudomásúl vétetik.

50. Az egyes egyházmegyékből megerősítés végett a következő díjlevelek terjesztettek fel:

a) Az abauji egyházmegyéből a hernád-szentandrás tanítói díjlevél 4, a pálházai előkönyörgői-tanítói 4, a rásonyi-berencsi lelkészi 3—3, az az abaujvári lelkészi 4 példányban;

b) Az alsó-borsodi egyházmegyéből: a harsányi kántor-tanítói 3, a mező-csáti két tanítói 3—3, az ónodi tanítói 3 példányban;

c) A felső-borsodi egyházmegyéből a ládbesenyői lelkészi 3, a mályinkai tanítói 3 példányban;

d) A felső-zempléni egyházmegyéből a ladmóczi lelkészi 3, a kisbárii lelkészi 3, a szalóki tanítói díjlevél 3 példányban.

A ládbesenyői lelkészi díjlevél 1 eredeti és 2 másolati példányban terjesztetett fel, — az egy eredeti példány megerősítésével — kiegészítés végett az egyházmegye útján visszaadatik a ládbesenyői egyháznak.

A többi díjlevelek, a melléjük csatolt presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyvek és az egyházmegyék jóváhagyása alapján kerületünk által megerősítetnek, s egy egy példányuk az egyházkerületi és egyházmegyei levéltárakba helyeztetik el, egy példányuk pedig az illetékes egyháznak adatik ki.

51. *Segédlelkésztartásra való jogosultságuknak* megállapítását és ezen az alapon és czímen államsegélyben való részesítésüket kérik egyházmegyéik pártoló felterjesztése mellett:

1. *Stephán Mihály* csernahói lelkész szembetegsége és abból folyó munkaképtelensége;

2. *Kupay Dénes* vályi lelkész hivatalos működése közben kapott betegsége és abból folyó munkaképtelensége;

3. *Ruszkay Gyula* jánosii lelkész betegeskedése és gyógykezeltetése;

4. *Varga József* szikszói lelkész 64 éves kora és abból folyó gyengeségei;

5. *Szabó Károly* szalókai lelkész betegsége és abból folyó munkaképtelensége miatt.

Egyházkerületi közgyűlés Stéphan Mihály csernahói, Kupay Dénes vályi, Ruszkay Gyula jánosii, Varga József szikszói, Szabó Károly szalókai lelkészek kérelmét, orvosi bizonylatokkal is igazolt betegségek és abból folyó gyengeségek és munkaképtelenségek alapján teljesíti, segédlelkéstartásra való jogosultságukat megállapítja s utasítja mindannyiokat, hogy segédlelkézi államsegély iránti kérvényekkel, az egyházmegyei és egyházkerületi jegyzőkönyvnek csatolása mellett, espereseik útján, közvetlenül az egyetemes konvent kongrua bizottságának elnökeéhez forduljanak.

52. Az abauji egyházmegye pártolólág terjeszti fel Kis Lajos garbócz-bogdányi lelkész kérvényét, melyben ez előadja, hogy a káplántartási díjak megállapítására kiküldött konventi bizottság az 1902. évi október 20-án tartott ülésében b. e. édes atyja *Kis Lajos abaujvári lelkész káplántartási díját*, atyja halálától 1902. évi augusztus 24-től, 1903. évi ápril hó végéig nem utalta ki, azzal az indokolással, hogy a 95.722/1900 sz. miniszteri rendelet értelmében . . . „*a nagykorú örökös káplántartási díjra igénynyel nem bír.*“ Ez elutasító határozatot folyamodó sérelmesnek tartván, az abauji egyházmegyéhez fordul azon kéréssel, hogy „a mennyiben őt az egyházmegye határozata kötelezte az abaujvári egyházban 1902. évi augusztus 24 től 1903. ápril végéig káplántartásra, intézzen felterjesztést az egyházkerületre oly értelemben, hogy ügyét pártolva, a jelzett időre esedékes káplántartási díjat részére a konventen kieszközölni kegyeskedjék.“

Az abauji egyházmegye, tekintettel arra, hogy Abaujvár nemcsak hosszú évtizedek óta állandóan káplántartó hely, hanem az egyházkerület is kötelezőleg annak nyilvánította; tekintettel arra, hogy a csonka évre vonatkozó egyházkerületi szabályrendelet, az elhalt lelkész örökösét káplántartásra is kötelezi; tekintettel végül azon körülményre, hogy folyamodó, ha előre tudja, hogy tőle a káplántartási kongrua meg fog tagadtatni, nem vállalta volna el a káplántartási kötelezettség

terhét, mely reá a kongrua megtagadásával oly súlyosan nehezült: pártolólág terjeszti fel folyamodó kérelmét az egyházkerületre oly czélból, hogy részére az 1902. év augusztus hó 24-től 1903. ápril hó végéig esedékes káplántartási kongruát a konventi bizottságnál eszközölje ki.

Egyházkerületi közgyűlés az abauji egyházmegye által kifejtett indokok alapján Kis Lajos kérvényét pártolólág terjeszti fel az egyetemes konvent kongrua bizottságához.

53. Az abauji egyházmegye folyó év szeptember 8—9. napjain tartott közgyűléséből 26. sz. határozatával pártolólág terjeszti fel az *alsó-kemenczei* leányegyház presbitériumának azon kérelmét, hogy előkönyörgő kántortanítója részére egyházkerületünk évi 200 kor. állandó segélyt adjon; kéri továbbá egyházkerületünket, hogy írjon fel a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz a végett, hogy 90,023/902. sz. rendeletének megváltoztatásával a nevezett egyház tanítói fizetésének kiegészítését a lelkeszi alaphoz tartozó évi 249 kor. jövedelem beszámítása nélkül eszközölje.

Egyházkerületi közgyűlésünk érzi és tudja ugyan, minő fontos hivatást teljesít a segélyt kérő egyház, a kért segélyt még sem adhatja meg, mivel megfelelő alappal nem rendelkezik.

A kérelem másik részére vonatkozólag azonban felkéri és megbízza főt. püspök urat, hogy a kerület nevében ismételten keresse meg és kérje fel a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat arra, hogy az alsó-kemenczei elemi népiskola tanítói fizetésének kiegészítésénél a lelkeszi alapúl szolgáló 249 kor. évi jövedelmet ne számítsa be a kiegészítendő tanítói javadalmazásba, a segélyösszeget tehát ennek tekintetbe vétele nélkül egészítse ki a törvényben meghatározott legkisebb összegig, miután ezen 249 kor. összeget az illető nem mint tanító, de mint előkönyörgő kapja, a melyért lelkeszi tendőket köteles a kérelmező egyház részére teljesíteni.

54. Az abauji egyházmegye folyó évi őszi közgyűléséből megerősítés végett felterjeszti a kassai egyház presbitériumának azt a kérelmét, hogy a tulajdonát képező XVII. század-

beli két urasztali terítőt, melyek 1881 óta a sárospataki főiskola régészeti és műrégészeti muzeumában őriztettek, — az országos Iparművészeti Muzeumnak 1500 kor. felajánlott vételáron eladhassa, kijelentve, hogy a befolyó vételári összeget a sárospataki főiskolánál teendő jótékony alapítványra kívánja fordítani.

Egyházkerületi közgyűlés meglévén győződve a felől, hogy a sárospataki főiskola szépészeti muzeuma, melynek a kassai egyház két urasztali terítője egyik legbecsesebb ereklyéjét s egyik legvonzóbb darabját képezi, nagy és pótolhatatlan veszteséget szenvedne az említett terítők tervbe vett eladásával, s meglévén győződve arról is, hogy a főiskolai előljáróság oly kegyelettel ragaszkodik a két terítőhöz, hogy ha másként nem lehetséges, hajlandó lenne azokat anyagi áldozattal is megszerezni, illetőleg megtartani a főiskolai muzeum számára, jöllehet teljesen méltányolja a kassai egyház ama nemes szándékát, mely szerint a sárospataki főiskolát jótékony alapítvánnyal óhajtja segíteni, de miután a főiskola műgyűjteményeinek gazdagítása tanügyi és kulturális szempontból az anyagi gyarapodással legalább is hasonló jelentőségű érdeke a főiskolának: az ügyben való végleges döntés előtt egyházkerületi közgyűlés felkéri a kassai egyházat, hogy az említett körülményeket megfontolóra véve, ha lehetséges, álljon el a terítők eladásának gondolatától, s hagyja azokat továbbra is a sárospataki főiskola muzeumának méltó dicsekedése és büszkesége tárgyaiúl; ha pedig az eladási szándékához ragaszkodni óhajt, adjon elsőbbséget a megvételhez a sárospataki főiskolának, mely iránt való jóindulatát és szeretetét a két terítőnek a sárospataki főiskolai muzeumban való elhelyezésével eddigelő is fényesen kimutatta.

55. Az abauji egyházmegye folyó évi őszi közgyűléséből ajánlólag terjeszti fel a *kajatai* egyház ama kérelmét, hogy az egyház a tulajdonát képező, a kajatai 58 sz. tjkvben foglalt 3/8 kültelki ingatlan felerészét s az ahoz tartozó rét, legelő

és erdőilletőséget 1400 korona vételárban ifj. Czók István és neje Jeri Zsuzsánna kajatai lakosoknak eladhassa.

Egyházkerületi közgyűlés a kért eladást azzal a feltétellel, hogy az eladott ingatlan vételára arra a célra fordíttassék, a mire az ingatlan szolgált, megengedi s a bemutatott adásvevési szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

56. Az abauji egyházmegye folyó évi őszi közgyűléséből pártolólág terjeszti fel a *migléczi* egyháznak az iránti kérelmét, hogy a migléczi 33. számú tjkvb-en 6 h. szám alatt felvett régi templomhelyet Molnár András és neje Lengyel Mária migléczi lakosoknak 250 koronáért eladhassa.

Egyházkerületi közgyűlés a kért eladást megengedi s a bemutatott adásvevési szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

57. Az abauji egyházmegye folyó évi őszi közgyűléséből pártolólág terjeszti fel a *felső-lánczi* egyház az iránti kérelmét, hogy az egyház a tulajdonát képező, az alsó-lánczi 2. számú kataszteri birtokíven 15 $\frac{1}{2}$ hrszám alatt foglalt 563 □-öl szántóföldet cserélhesse a Szaszák Mihályné szül. Hangácsi Klára tulajdonát képező, az alsó-lánczi 15. számú kat. birtokíven 267. hrszám alatt foglalt 649 □ öl szántóföldért. Az egyházmegye pártoló határozata ellen Dobozy István egyházmegyei aljegyző külön véleményt terjesztett be, melyben az említett csereügyletet az alsó lánczi egyházra károsnak nyilvánítja s annak megerősítését ellenzi.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházmegye által kiküldött bizottság ajánlata alapján, melyek a szóbanforgó csereügyletet az egyházra előnyösnek mondják, a különvélemény mellőzésével, az egyház kérelmét teljesíti s a bemutatott csereszerződést jóváhagyja és megerősíti.

58. Az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye folyó évi szeptember 2-án tartott közgyűlésének 42. számú határozatával felterjeszti a báró Baldácsi alapítványból segélyt kérők folyamodványait; 43. számú határozatával pedig kéri, hogy Ágoston Sándor nyugalmazott lelkész nyugdíjának kiegészítéséül ugyanazon alapból, mint eddig minden évben, 200 korona évi segélyt adjon egyházkerületünk a kérelmező egyházmegyének.

Egyházkerületünk a felterjesztett kérelmeket az alsó-borsodi egyházmegye kérelmével együtt illetékes elintézés végett átteszti az alapítvány e célra fordítandó jövedelmének kiosztásával megbízott egyházkerületi bizottsághoz. Felhívja egyszer s mindenkorra egyházkerületünk a többi egyházmegyék espereseit, hogy az ugyanezen alaptól segílyt igénylők kérvényeit, vagy névsorát a kinevezett bizottság elnökéhez terjesszék fel.

59. Az alsó borsodi egyházmegye ugyanazon gyűlésének 33. számú határozatával jelenti, hogy az elhalálozás folytán megüresedett *kisgyőri* lelkészi állás jövedelméből a ker. szükösi tárt illető rész 300 koronában állapított meg és ezen összeg befizetésére Kóródi Lajos h. lelkész köteleztetett.

Tudomásúl vétetik.

60. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon gyűlésének 33. számú határozatával jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti azon javaslatát, hogy az Amerikába vagy bármelyik idegen állam területére ideiglenesen kiköltözött egyháztagok idehaza maradt feleségeire az egyházi adók, valamint egyéb egyházi járandóságok teljes összegben, vagyis úgy vettessenek ki, mintha férjeik itthon volnának.

Egyházkerületi közgyűlésünk a felterjesztett javaslatot elfogadja és megerősíti.

61. A felső-borsodi egyházmegye folyó évi szeptember 8 án tartott közgyűlésének 26. számú határozatával előzetes jóváhagyás végett pártolólág terjeszti fel a *felső-nyárádi* egyház azon kérelmét, hogy az egyház adósságainak rendezésére a kisbirtokosok országos földhitelintézetétől 5400 kor. törlesztéses kölcsönt vehessen fel.

Egyházkerületi közgyűlésünk a tervezett kölcsön felvételét megengedi, s megbízta főt. püspök urat, hogy a kötelezvényre a megerősítési záradékot rávezesse, ha az ügylet megkötöttet; a felső-nyárádi egyház jelentését pedig az egyházmegyei közgyűlés útján tavaszi közgyűlésünkre elvárja.

62. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon gyűlésének 54. számú határozatával jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a sajó-szentpéteri egyháznak Nahoczky Károly sajó-szentpéteri lakossal kötött adásvevési szerződését, melyben a sajó-szentpéteri 980 sz. tjkvben I. 1. s. sz. a. foglalt i gat-lannak (malom) a lelkészi hivatalt illető ($\frac{2}{12}$) részét 4800 koronáért eladja.

Miután a szerződés megkötését egyház-kerületi közgyűlésünk 1900. évi tavaszi gyűlé-sében 85. sz. határozatával már előzőleg meg-engedte és ennek alapján a megerősítési zára-dékot a szerződésre főtiszt. püspök úr folyó év augusztus 18-án rá is vezette; a szerződés meg-kötése és megerősítési záradékkal történt ellátása tudomásul vétetik.

63. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon ülésének 45. sz. határozatával jóváhagyás és megerősítés végett ajánlólag terjeszti fel a sajó-szentpéteri egyháznak Szűcs János sajó-szent-péteri lakossal kötött szerződését, melyben a sajó-szentpéteri 568. sz. tjkvben I. 2. r. 1937. hlyrsz. a. jegyzett parlag szőlőjét 160 kor. vételárért eladja.

Egyházkerületi közgyűlésünk, miután az el-adott ingatlan évenként csak 1 kor. 20 fillér haszonbért jövedelmezett, a szerződést jóvá-hagyja és megerősíti.

64. Ugyanazon egyházmegyei közgyűlés 48. sz. határo-zatával jóváhagyás és megerősítés végett ajánlólag terjeszti fel a *hangácsi* egyháznak Buday Pál hangácsi lakossal még 1882. évben kötött szerződést, melyben az egyház 102 frtért (204 kor.) eladja a hangácsi 61. számú tjkvben A†1. r. 100. hlyrsz. a. jegyzett ingatlanát.

Egyházkerületi közgyűlésünk, miután a vételár a szerződés megkötésekor az egyháznak kifizettetett, a vevő pedig az eladott ingatlant ugyanezen időtől használja: a felterjesztett szer-ződést jóváhagyja és megerősíti.

65. A felső-borsodi egyházmegye 1903. szeptember 8—9. napjain Lászlófalán tartott őszi közgyűlésének 57. számú jegyzőkönyvében kéri az egyetemes konventet, hogy a vallási

és nemzetiségi tekintetben missiót teljesítő *abodi előkönyörgő* részére az eddig adott 300 kor. segélyt újból kiadni kegyeskedjék. Kéri pedig e segélyt annál nagyobb bizodalommal, mivel most az előkönyörgői állásra olyan alkalmas és buzgó egyént sikerült az egyháznak megválasztania, a'ki a reá bizott kötelességeket minden tekintetben a legszebb sikerrel végzi.

Egyházkerület a kérvényt a legmelegebb pártolással terjeszti fel az egyetemes konventre.

66. A lád-bessenyői egyház presbiteriuma, valamint Sáfrán Lajos lád-bessenyői lelkész és Tóth Gyula ugyanottani ideiglenes kántortanító külön-külön felebbezést adtak be az egyházkerületi közgyűléshez a felső-borsodi egyházmegye 1903. április 21—22-én F.-Nyáradon tartott közgyűlésének 48. jkvi számú határozata ellen, mely a lád-bessenyői volt úrbéresek tulajdonát képező erdőlegelőből eladott fa vételárának a lelkészi hivatalt egy egész, — a tanítói hivatalt egy féltelek arányában megillető részeire nézve akként intézkedett, hogy az illető összegek a lelkészi, illetőleg tanítói erdőlegelő 20 évi jutalékát képezvén, a lelkészi hivatalra eső 420 koronából Sáfrán Lajost 9 évi szolgálati ideje után 9120, a tanítói állásra eső 130 koronából pedig Tóth Gyulát egy évi szolgálata alapján $\frac{1}{20}$ rész illeti, az említett összegek fenmaradt részei pedig a mostani lelkész és tanító hivatali elődeinek, illetőleg ezek jogutódainak szolgáltatandók ki.

Egyházkerületi közgyűlés a beadott felebbezéseknek és az azok alapját képező jogvitának eldöntésébe nem bocsátkozik, mert az Egyházi Törvények 300. §-ának 5. pontja szerint „az egyház és a lelkész, vagy tanító közt a díjlevelek magyarázatából s alkalmazásából, általában a hivatali fizetések kiszolgáltatása körében felmerülő vitás ügyek“ a közigazgatási bíráskodás körébe tartoznak. A fenforgó ügy eldöntése pedig attól függ, vajjon a vitás összegek a lelkészi, illetőleg tanítói hivatalt illetik-e, vagy a jelenlegi lelkész, illetőleg tanító fizetésének kiegészítő részét teszik-e, s miután a lelkész, illetőleg a tanító és az egyház közt az iránt vita merült fel: — ez ügyben a felső borsodi egyházmegyének nem közgyűlésileg, hanem közigazgatási bírósága által kellett volna ítélnie.

Egyházkerületi közgyűlés azért a felső-borsodi egyházmegye közgyűlésének felebbezők által panaszolt határozatát megsemmisíti s az ügy iratait azzal teszi le a felső-borsodi egyházmegye közigazgatási bíróságához, hogy abban elsőfokú ítéletet hozzon.

67. A gömöri egyházmegye jelenti, hogy a *jánosi lelkészi hivatal jövedelmét*, amely az 1894. évi felszámítás óta, a hívek számának nagymérvű csökkenése miatt jelentékenyen leszállott, de 1898-ban állami kiegészítés alá bejelentve nem lett, — a jánosi lelkész kérelmére hivatalosan újból felszámította s az, e felszámítás szerint, az 1600 koronát nem üti meg. Kéri ennél fogva az egyházmegye a kerületet, hogy az egyház kérvényét és felszámítási iratait, a jánosi lelkészi jövedelemnek az 1898. évi XIV. t.-cz. alapján leendő kiegészítése végett a nagymélt. miniszteriumhoz felterjeszteni kegyeskedjék

Egyházkerület a kérelemnek helyt ad, — s utasítja a jánosi egyház presbiteriumát, hogy a lelkészi jövedelem csökkenését igazoló s a polgári hatóság által is megerősített bizonyítványát, a kérvénnyel és a díjlevél egyes teteleit igazoló okmányokkal együtt, püspökünk útján a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz adja be.

68. A tornai egyházmegye folyó év szeptember 10-én tartott közgyűlésének 23. sz. határozatával megerősítettetni kéri azon intézkedését, hogy papi és világi tanácsbiráinak számát egygyel-egygyel, összesen kettővel szaporítja.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyházmegye ezen intézkedését jóváhagyja és megerősíti.

69. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon ülésének 5. sz. határozatával jelenti, hogy Csengery Dezső egyházmegyei tanácsbíró 600 koronás alapítványt tett és adott az egyházmegye kezelése alá oly czéllal, hogy ezen tőke kamataiból az egyházmegyei konfirmándusok kezébe minden konfirmáció alkalmával Fördös Lajos „Buzgóság szárnyai“ című kis imakönyvének egy-egy példánya adassék.

Egyházkerületi közgyűlésünk a maga részéről is örömmel fogadja a vallásos érületű, nemes adakozó alapítványát és érte hálás köszönetét fejezi ki.

70. Az ungi egyházmegye folyó évi szeptember 1-én tartott közgyűlésében hozott határozatával megengedni kéri a nagy dobronyi egyháznak, hogy régi, használhatatlan, 278 gramm súlyú ezüst kelyhét a magyar nemzeti muzeumnak 260 kor. vételárért eladhassa, az eladási áron pedig két új kelyhet vehessen.

Egyházkerületi közgyűlésünk az eladást a vételárnak a megjelölt célra való felhasználásával megengedi.

71. Ugyanazon egyházmegyei közgyűlés jóváhagyás és megerősítés végett ajánlólag terjeszti fel az egyházmegyének Perl Fülöpné, szül. Pervesler Emiliával még 1876. szeptember 14-én kötött szerződését, melyben az egyházmegye eladta az iglenczi 125. sz. tjkvben jegyzett szőlőt 620 frtért (1200 kor).

Miután az eladott ingatlan, mint b. e. Horváth Mária hagyatékának egyrésze, félrészben a sárospataki főiskolát illette, az egyházmegye pedig csak azt igazolja, hogy a vételárnak őt illető része fizettetett be: egyházkerületi közgyűlésünk a jóváhagyást és megerősítést függőben tartja, míg vagy a főiskolai, vagy az egyházkerületi pénztár nem igazolja, hogy a vételárnak a főiskolát illető felerésze vagy a főiskolai vagy az egyházkerületi pénztárba befizetett, ennek igazolása után azonban megbizva főt. püspök urat, hogy a szerződésre újabb közgyűlési határozat nélkül a megerősítési záradékot reá vezesse.

72. Az ungi egyházmegye folyó évi őszi közgyűléséből jóváhagyás végett felterjeszti az egyházmegyei özvegy árvatar alapszabályainak a kegydíjak kiosztására vonatkozó következő módosítását: (az alapszabály III. fejezet c) pontja után) „ha azonban a lelkész elhalálozásakor utána személyes hitelen alapuló tartozása maradt az egyházmegyei pénztárnál, az esetben az özvegyének, vagy árvájának, illetve árváinak járuló özv. árvatari segély, a személyes hitelen alapuló tartozás teljes kifizetéséig az egyházmegyei pénztárnok által visszatartandó.“

Egyházkerületi közgyűlés az ungi egyházmegye felterjesztését, illetőleg a fentebbi alapszabály módosítást jóváhagyja és megerősíti.

73. Az ungi egyházmegye folyó évi őszi közgyűlésből arra kéri az egyházkerületi közgyűlést: engedje meg, hogy az ungi egyházmegye az őt megillető kerületi segélyt ez évben még az eddigi gyakorlat szerint oszthassa ki, miután a folyó évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés 23. számú jegyzőkönyvi határozata, mely szerint a kerületi segélyek kiosztását ezután egy egyházkerületi bizottság eszközli, oly későn érkezett hozzá, hogy annak körözésére már nem volt idő.

Miután a segélyosztó bizottság csak december második felében ül össze, addig pedig az esperesek beszerezhetik azok neveit, a kik segélyre igényt tartanak, s a segélyosztó bizottsághoz is kényelmesen eljuttathatják: egyházkerületi közgyűlés nem látja szükségét annak, hogy az ungi egyházmegye kérelmét teljesítse.

74. Az ungi egyházmegye legközelebb tartott őszi közgyűlése azt kéri: kerestessék meg a vallás- és közoktatásügyi miniszterium az iránt, hogy a folyó évi június 8 án 36.648 szám alatt kelt leiratában foglalt amaz engedélyét, mely szerint a *bezői* h. lelkész az 1902/3.-ik iskolai évben tanítói teendőket is végezhet, az elháríthatatlan akadály miatt, az 1903/4-ik iskolai évre is kegyesked,ék kiterjeszteni.

Miután Bezőben a helyettes lelkészi jövedelem annyira kevés, hogy a tanítói javadalmazás hozzáadása nélkül az ott működő h. lelkész magát fenntartani képtelen, eltávozásra esetén pedig a hívek gondozását és lelki szükségletét nem volna kinek ellátnia; és mivel a kir. tanfelügyelőnek elismerése szerint is, a h. lelkész vezetése alatt a növendékek sokkal több eredményt (kitűnőt) mutatnak fel, mint a volt rendes okleveles tanító alatt: közgyűlésünk a *bezői* egyház és az ungi egyházmegye kérelmét a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz a leghathatósabb ajánlata kapcsán terjeszti fel.

75. Az ungi egyházmegye beterjeszti a területén eső állami és községi iskolák vallásvizsgálóinak az egyház- és iskola-látogató küldöttségek által felvett jegyzőkönyveket, melyek majd mindenütt megnyugtató eredménnyel tüntetnek fel.
Orvendetes tudomásul szolgál.

76. Az alsó-zempléni egyházmegye folyó évi őszi közgyűléséből pártolólágg terjeszti fel a mád-zombori egyház ama kérelmét, hogy miután az egyház a maga erejéből iskoláját fentartani nem képes, iskoláját az államnak átadhassa, kikötve az állammal kötendő egyességben, hogy az építendő állami iskolában egy tanító mindig .ev. ref. vallású legyen, aki az egyháztól eddig élvezett fizetésért köteles lesz a kántori teendőket is végezni.

Egyházkertületi közgyűlés, habár az iskolák államosítását csak a legvégső szükség esetében hajlandó megengedni, miután jelen esetben az egyházmegye tanúsítása szerint ily végső szükség forog fenn, a mád-zombori egyház kérelmét teljesíti s iskolája államosítását, a fent említett feltétel egyességi kikötése mellett, megengedi s ezenkívül az egyességben azt is kikötendőnek mondja ki, hogy az egyház az egyesség felbontása esetén újból iskolát állíthasson fel.

77. Ugyanazon egyházmegye folyó évi őszi közgyűléséből pártolólágg terjeszti fel a *megyaszói* egyház ama kérvényét, hogy iskolája építési költségeinek fedezésére az Első Hazai Takarékpénztártól 5.9%-os törlesztési kölcsönt vehessen fel az egyház összes ingatlanaira eszközrendő betáblázással 32 évi törlesztésre.

Egyházkerületi közgyűlés az alsó-zempléni egyházmegye ajánlata alapján a megyaszói egyház kérelmét teljesíti.

78. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon közgyűléséből ajánlattal terjeszti fel özv. Lábas Menyhértne szentesi lakos az iránti kérelmét, hogy az általa 43 év óta békésen birtokolt, a szentesi 106. sz. tjkvben írt, az „apró-füzes és szinyéri utnál“ levő dűlőbeli 900 □-ól területű ingatlanak a tényleges birtoklás alapján nevére leendő telekkönyvi átíratáshoz szükséges okirat kiadására a szentesi egyház hatalmaztassék fel.

Egyházkerületi közgyűlés folyamodó kérelmét teljesíti s felhatalmazza a szentesi egyházat, hogy amennyiben a tényleges birtoklás alapján való telekkönyvezésre a törvényben előírt feltételek Lábás Menyhértnére nézve fenforognak, az általa kívánt átíratási engedélyt állítsa ki.

79. Az alsó-zempléni egyházmegye folyó évi őszi közgyűléséből megerősítés végett felterjeszti az özv. Huzrik Jánosné, szül. Fábik Mária tállyai lakos és a tállyai egyház között kötött ajándékozási és egyességi szerződést, mely szerint özv. Huzrik Jánosné 1800 koronát ajándékoz a tállyai egyháznak a toronytető költségeire oly kikötéssel, hogy az ajándékozott összeg után a tállyai egyház az ajándékozó Huzrik Jánosnének halála napjáig 7, illetőleg 6⁰/₁₀ kamatot fizet félévi részletekben.

Egyházkerületi közgyűlés a bemutatott ajándékozási szerződést szívesen hagyja jóvá és erősíti meg s az ajándékozó özv. Huzrik Jánosnének a maga részéről is köszönetét fejezi ki az egyház iránti áldozatkészségeért.

80. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon közgyűléséből pártolólág terjeszti fel a *tisza-luczi* egyház az iránti kérelmét, hogy az egyház a Barta Sándor és Barta Imre tulajdonát képező, a tisza-luczi 766. sz. tjkvben 258 hrsz. a. 3. sor sz. lakházzal bíró 198 □öl belsőséget nevezett tulajdonosoktól 1200 korona vételáron megvehesse.

Miután az említett vétel az egyházmegye szerint a folyamodó egyházra határozottan előnyösnek mutatkozik, egyházkerületi közgyűlés a tisza-luczi egyház kérelmét teljesíti és a bemutatott adásvételi szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

81. Az alsó-zempléni egyházmegye folyó évi szeptember 1-én tartott közgyűléséből pártolólág terjeszti fél a *sajó-hidvégi* egyház azon kérelmét, hogy az elhalálozás folytán megüresedett lelkészi állás javadalmának a kerületi szükösi pénztárt illető része, 1056 korona, az egyház szükségéinek fedezésére fordíttassék.

Egyházkerületi közgyűlésünk egy alkalommal már határozottan kimondotta, hogy a szükösi pénztár jutalékai — tekintettel e pénztár több oldalú megterheltetésére — egyáltalán el nem engedhetők; mindamellett nem akar elzárkózni a sajó-hidvégi egyház nehéz helyzetének lehető méltánylása elől s korábbi határozatától eltérőleg *kívételosen* a kért összeg felét (528 korona) átengedi az egyház szükségeinek fedezésére, a másik 528 koronának a szükösi tárba leendő betűzetésére pedig az egyházat és annak helyettes lelkészét kötelezi.

82. Az alsó zempléni egyházmegye jelenti, hogy *Réthly Pál*, a golopi egyháznak kitűnő készültségű lelkésze, hivatása teljesítése közben hirtelen elhunyt.

Egyházkerület e jelentést szomorú szívvel veszi tudomásul s a zaklatott életű, elhunyt jeles férfinak boldog nyugalmat kíván a csendes sir ölén.

83. A felső-zempléni egyházmegye, a kebelbeli tanítóegyesületnek következő négyrendbeli kérelmét terjeszti fel, pártoló véleménye kíséretében:

a) Tétessenek lépések az iránt, hogy az ev. ref. tanítók fizetése az állami tanítók tervezett fizetésével egy színvonalra emeltessék;

b) A kántori fizetés a tanítói fizetéstől elkülöníttessék;

c) A zsinati törvény-tervezet 497. §-a módosíttassék. A törvény-tervezet e §-ában ugyanis az mondatik: »Ez a fizetés azonban az *ezután* betöltendő állomásokon nem lehet kevesebb, mint . . .« stb. E §-t azért tartják sérelmesnek, mert csak az *ezután* betöltendő állomások javadalma felől intézkedik oly mértékben, mint e §. a) pontjában említve van, a régebben betöltötteket azonban érintetlen hagyja;

d) Módosíttatni kéri ugyanezen törvénytervezet 495. §-át is, a hol az van mondva, hogy »a tanító halála esetén az özvegy és árvák félévig, vagy ha az iskolai év elején történt a halálozás, az egész folyó iskolai évre élvezik a lakás és fizetés egyrészét s ez idő alatt az elhunyt helyetteseül ideiglenes tanító alkalmazandó, a kinek méltányos fizetését és lakását az *esperes határozza meg*;

úgy azonban, hogy a tanítói jövedelem egy része az özvegy és árvák javára maradjon. E §. utolsó részét nem tartják elfogadhatónak, mert sok méltánytalanság származhatnék abból, ha az ideiglenes tanító fizetésének meghatározása csupán az esperes belátására bíztnék és semmi kulcsot nem állapítana meg a törvény erre nézve.

Közgyűlésünk a kérelem a) és b) pontjához nem járulhat hozzá. Az elsőhöz azért, mert e tekintetben a lépések már előbb megtétettek; a másodikhoz pedig azért, mert református egyházunkban a tanítói és kántori hivatal és jövedelem századok folyamán annyira egybeforrt, hogy azt egymástól elkülöníteni lehetetlenség.

A c) és d) pontok alatt kifejezett aggodalmakat azonban maga is osztja s a törvénytervezet 497. és 495. §-ainak módosítása iránti javaslatát a zsinati előkészítő bizottsághoz felterjeszti.

84. A felső-zempléni egyházmegye folyó évi közgyűléséből ajánlólag terjeszti fel a *lasztoméri* egyház ama kérelmét, hogy az egyház a Lugas nevű dűlőben fekvő, a lelkész és tanító javadalmazásául szolgáló, 1500 □-öl területű szántóföldet 3000 korona vételárért eladhassa, azzal a kikötéssel, hogy a befolyó vételár takarékpénztárba helyeztessék s a lelkész és tanító javára gyümölcsöztettessék s alkalmilag földek vásárlására fordíttassék.

Egyházkerületi közgyűlés a kikötött feltétel alatt a kért eladást megengedi, a bemutatott adásvevési szerződést megerősíti és jóváhagyási záradékkal látja el.

85. A felső-zempléni egyházmegye folyó évi őszi közgyűléséből pártolólág terjeszti fel a *gálszécsi* egyház ama kérelmét, hogy az egyház a tulajdonát képező, a gálszécsi 51. sz. tjkvben 824 hrsz. alatt felvett 220 □-öl szántóföldet 1200 korona vételárért eladhassa Medvecz Jánosné szül. Rumuniczky Mária gálszécsi lakosnak, azzal a kikötéssel azonban, hogy a befolyó vételári összeg, miután az eladott ingatlan hasznélvezete a lelkészt illette, a lelkész javára kamatoztassék.

Egyházkerületi közgyűlés a kikötött feltétel mellett a kért elac'ist megengedi s a bemutatott adásvevési szerződést jóváhagyja és megerősíti.

86. Egyházkerületünk az 1900. évi tavaszi közgyűlésének 111. számú jegyzőkönyvében az *iskei egyháznak* megengedte azt, hogy papi állását három éven keresztül ne töltsse be rendes lelkészszel, hanem az így megtakarított fél napi fizetését a templom építési alap nevelésére fordíthassa. Most a három év lejárt, de a templom-építési alap még nem elegendő; a hívcek száma kevés; jó része vagyontalan, azért az engedélynek még két évre való meghosszabbítását kérelmezik. Az egyházmegye az engedélyt megadhatónak ugyan nem tartja, mindamellett a kérvényt, az iskei egyház fellebbezése folytán, az egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

Egyházkerület, élőszóval nyert felvilágosítások alapján az iskei egyház híveinek nagy szegénységére való tekintetből, a kért engedélyt még két évre megadja.

87. A *lőrinczfalvi egyház* engedélyt kér arra, hogy lelkészlak és iskola építésre, tiszáninneri egyházkerületünk megyéiben, még ez évben könyöradományt gyűjthessen.

Egyházkerület a maga részéről, az egyház súlyos helyzetére való tekintetből, a kért engedély megadásához szívesen hozzájárul, mivel azonban az ilyen — több vármegyére kiterjedő — gyűjtés engedélyezésére miniszteri jóváhagyás kell, a lőrinczfalvi egyházat ennek ktesztközlésére utasítja.

88. Az „Egyházi könyvtár“-tervezet megbeszélésére az öt kerület küldötteiből alkotandó bizottságban leendő képvisel-
tetésünkre nézve

elfogadja egyházkerületi közgyűlés az elnöklő püspök indítványát s bizottsági tagokul *Fcjes Istvánt, Radácsi Györgyöt, és Révész Kálmánt* választja meg.

89. A tárgysorozat kimerítettvén, elnöklő püspök a mindvégig kitartó gyűlés tagok buzgóságának kiemelésével s elnök-társa segítő működésének hálás elismerésével s az emberi

nemes törekvéseket áldásaival jutalmazó istenség előtt való leborulással.

a közgyűlést berekesztettnek nyilvánítja s a jegyzőkönyv hitelesítésére a közgyűlésnek Miskolczon és Miskolcz közelében lakó tagjait kéri fel.

* * *

Az összes közgyűlési határozatokat hitelesítette Miskolczon,
1903. október 14-én

Kun Bertalan,
püspök.

Nagy Ignác,
Pataky Sándor,
Radácsi György.

II.

Bírósági ügyek.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület fegyelmi bíróságának, mint felebbviteli bíróságnak Sárospatakon 1903. évi szeptember 29-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyv.

I.

Az alsó-szuhai tanító fegyelmi ügye.

Jelen vannak: Kun Bertalan püspök és Bernáth Elemér egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Vadászy Pál, Révész Kálmán, Nagy Ignác (előadó), Hutka József, Ragályi Géza eszerek, Meczner Béla, Ragályi Béla, Ragályi Gyula, Meczner József egyházmegyei gondnokok, Radácsi György, Idrányi Ferencz, Szentimrey Gyula egyházkerületi tanácsbírák és Dr. Finkey Ferencz egyházkerületi aljegyző, mint jegyző.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitja s felhívja előadót az ügy ismertetésére. Előadó mindenekelőtt jelenti, hogy az ügy oly kényes természetű, miszerint az előadás nyilvánossága a közerkölcs szempontjából kizárandó. A bíróság erre a nyilvánosság kizárását rendeli el. Ezután ismerteti előadó az ügy állását, felolvassa a rimaszombati kir. törvényszéknek 1281—1903. sz., a kassai kir. ítélőtáblának 1534—1903. B. sz., valamint a gömöri egyházmegye fegyelmi bíróságának Rimaszombatban 1903. július 30-án kelt ítéletét, mely utóbbi épenügy, mint a két világi bírósági jogerős ítélet, Szabó István alsó szuhai tanítót az ellene szemérem elleni erőszak büntette miatt emelt vád alól bizonyítékok elégtelensége miatt felmentette; végül felolvassa Ablonczy Ferencz alsó-szuhai lakos feljelentőnek az egyházmegyei bíróság ítélete ellen beadott felebbezését. A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület fegyelmi bírósága, mint felebbviteli bíróság erre zárt ülésben következően

í t é l t :

A gömöri egyházmegye hivatkozott ítélete indokainál fogva helybenhagyatik.

Kelt, mint fent.

Bernáth Elemér,
a bíróság világi elnöke.

Kun Bertalan,
a bíróság egyházi elnöke.

Dr. Finkey Ferencz,
a bíróság jegyzője.

II.

A fügödi tanító és egyház vitás ügye.

Jelen vannak: Kun Bertalan püspök és Bernáth Elemér egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Nagy Pál, Vadászy Pál, Nagy Ignác, Hutka József, Ragályi Géza esperesek, Meczner Béla, Ragályi Béla, Ragályi Gyula egyházmegyei gondnokok, Radácsi György, Szentimrey Gyula egyházkerületi tanácsbírák, Dr. Finkey Ferencz egyházkerületi aljegyző, mint jegyző és előadó.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitván, felhívja az előadót az ügy ismertetésére. Előadó szóbelileg ismerteti az ügyet s felolvassa az abauji egyházmegye közigazgatási bíróságának Kassán 1903. szeptember 8-án kelt ítéletét, mely szerint a fügödi egyház a Makkay István fügödi tanító panasza folytán köteleztetett, hogy nevezett tanítónak az 1870. márczius 31-én kiállított pótdíjlevele 1., 2. és 3. pontjaiban írt javadalmakat adja ki azzal a módosítással, hogy a 3. pontban érintett szekeres egyháztagok alatt azok a földbirtokosok, kik a tagsítás alkalmával földadományal váltották meg magukat e szolgálmánytól, nem értendők, ellenben a pótdíjlevél záradékában említett szemes életre nézve folyamodó tanító kérelmével elutasított. Az ítélet ellen, melyben Makkay István tanító belenyugodott, a fügödi egyház által beadott felebbezési irat ismertetése, illetőleg felolvasása után a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, zárt ülésben a következően

í t é l t :

Az abauji egyházmegye hivatkozott ítélete indokainál fogva helybenhagyatik.

Kelt, mint fent.

Bernáth Elemér,
a bíróság világi elnöke.

Kun Bertalan,
a bíróság egyházi elnöke.

Dr. Finkey Ferencz,
a bíróság jegyzője.

III.

Az időszaki bíróság tagjaiul megválasztottak :

Nagy Pál, Vadászi Pál, Nagy Ignác, Lévay József, Ragályi Béla mint rendes, Révész Kálmán, Idrányi Ferencz, br. Vay Elemér, Meczner Béla és Meczner József, mint póttagok.

Jegyzették : *Radácsi György*, egyházkerületi papi főjegyző az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 23, 24, 89. pontokat.

Czinke Istrán, egyházkerületi papi aljegyző a 13, 25, 28, 33, 34, 36, 74, 75, 83. pontokat.

Dr. Finkey József, egyházkerületi világi aljegyző a 14, 15, 16, 29, 30, 31, 32, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 53, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 68, 69, 70, 71, 81. pontokat.

Vattay László, egyházkerületi papi aljegyző a 7, 9, 12, 26, 27, 35, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 65, 67, 82, 86, 87. pontokat

Dr. F. key Ferencz, egyházkerületi világi aljegyző a 11, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 54, 55, 56, 57, 66, 72, 73, 76, 77, 78, 79, 80, 84, 85, 88. pontokat és a Bírósági ügyeket (I., II.)

Tárgymutató.

A gyűlésen megjelent tagok sorozata.

I. Közgyűlési ügyek.

1. A közgyűlés ünnepélyes megnyitása.
2. Bernáth Elemér h. főgondnoksága.
3. A megjelent s az elmaradásukat bejelentett tagok igazolása.
4. Nagy Ignác alsó-borsodi esperesnek, mint ilyennek székfoglalása.
5. Nagy Ignác egyházkerületi tanácsbírói helyének betöltésére való intézkedés.
6. A felső-borsodi, ungi és alsó-zempléni egyházmegyék jelentése a tisztújítás eredményéről.
7. A zsinati tagok választási módozatainak meghatározása a tavaszi közgyűlésre halasztatik.
8. A Warga Lajos keresztyén egyháztörténelmének újabb kiadása s kipótlására nézve Zoványi Jenő sárospataki theol. tanárral kötött szerződés jóváhagyása.
9. A sárospataki főiskolai lelkész munka- és hatáskörének s jogainak megállapítása.
10. A lelkészi könyvtár-bizottság kimerítő jelentése és javaslatai s dr. Tüdös Istvánnak bizottsági taggá választása.
11. A főiskolai könyvtár átadásáról szóló újabb jelentést a tavaszi közgyűlés fogja tárgyalni.
12. A nem felekezetiünkbeli középfoku iskolákban teljesítendő hit-oktatásról szóló Szabályjavaslat tárgyalása elhalasztatik s Révész Kálmán helyett előadóul Czinke István választatik.
13. A polgári és középfoku szakiskolák vallástanítása és vallástani kézikönyvei tárgyában készített bizottsági javaslat s ennek elfogadása.
14. A felső-zempléni egyházmegye jelentése a *zempléni* egyház tartozása stb. felől.
15. A görög pótló tárgyakat tanult ifjak theol. akadémiákra bocsátásának feltételei.

16. Szánthó Sándor szinpetrii tanító visszatartott 2 havi fizetésének kiadása megrendeltetik.
17. A főiskolai széniori és alkönyvtárnoki állás szabályozása s a sárospataki egyházközség részére a legatioi jog felett való rendelkezés átengedése.
18. Miniszteri leirat az államsegélyes tanítéváltozások bejelentéséről.
19. Miniszteri leirat a tanítók 2-ik ötödéves korpótlékának biztosítása iránt.
20. Miniszteri leirat a felekezeti iskolai vagyron biztos elhelyezésének és rendeltetési céljára fordításának ellenőrzéséről.
21. Miniszteri leirat a középiskolai tanulók osztályozása körül való eljárásról.
22. Miniszteri leirat az egyházkerület részére kiutalt államsegélyről.
23. Az egyházkerületi lelkészek minősítési sorozata,
24. A lelkészvizsgáló-bizottság jelentése a juniusi vizsgálatok eredményéről stb.
25. A missio-ügyi bizottság jelentése, s az erre hozott határozat.
26. A közalapi segélyre ajánlott *egyházközségek*.
27. A közalapi segélyre ajánlott *lelkészek*.
28. Az egyházkerületi tanügyi bizottság jegyzőkönyve s a kerületi népiskolák állapotának táblázatos bemutatása.
29. A püspöki nyugdíjintézet tervezete az egyházmegyékhez utasíttatik.
30. A Baldácsy-alapítvány-bizottságba bizottsági tagok választása.
31. A Baldácsy-alap 1903. évi bevételi többletének szétosztása.
32. A Baldácsy-alapból szétosztható segélyek megállapítására szükséges bizottság megválasztása.
33. Az új tátra-füredi, tátra-lomniczi, barlangligeti és feketehegy templomfentartási és építési alapok kimutatása.
34. Az eperjesi vallástani képesítő vizsgálat eredménye.
35. Szinyei Endre nyugalmazott sárospataki tanár érdemeinek megörökítése.
36. Pásztor Sámuel elhunyt főiskolai tanár érdemeinek megörökítése.
37. Pásztor Sámuel özvegyének nyugdíjilletősége s a theologiai tanárok nyugdíjügyének országos rendezése.
38. A sárospataki főiskolai igazgatók jelentése az 1903/4-ik évre beiratkozott növendékek számáról.
39. A sárospataki főiskola gimnáziumának III. osztályában párhuzamos szakasz állítása.
40. A főiskolai gazdasági választmányi jegyző jog és munkakörének szabályozása.
41. A főiskola „Bálványos” birtokának újabb 12 évre való hérbeadása

42. A sárospataki állami tanító-képző intézet kérelme birtokvisszavásárlási jog törlésére nézve.
43. A sárospataki főiskolának Hézsér Emil tályai lelkészszel kötött szerződése.
44. A miskolczi főgimnázium igazgatójának jelentése az új iskolai évre való beiratkozásról s a tanintézet körében felmerült újabb változásokról stb.
45. A rimaszombati főgimnáziumi igazgató jelentése az új iskolai évre beirottakról.
46. Az egyházkerületi felsőbb leányiskola felügyelő választmányának jelentése az új iskolai évre való beiratkozásról, az internátus megalakulásáról, segélykérése az internátus számára s költség-előirányzata az új iskolai évre stb.
47. Ugyanazon felügyelő választmány véleményes javaslata az intézet újjáépítéséről.
48. Lelkész és tanítói változások.
49. Az egyházi tisztségekre újabban megválasztottak felterjesztése.
50. Megerősítésre felterjesztett díjlevelek.
51. Segődlelkész-tartási segélyért folyamodók.
52. Kiss Lajos g. bogdányi lelkész kérvénye káplántartási díjért.
53. Az alsó-kemencei leányegyház segély-kérvénye előkönyörgő kántor-tanítója javára.
54. A kassai egyház XVII. sz.-beli úrasztali terítőinek eladási ügye.
55. A kajatai egyház birtokeladási ügye.
56. A migléczi egyház birtokeladási ügye.
57. A felső-láncai egyház birtokcsere-ügylete.
58. Az alsó-borsodi egyházmegye felterjesztése a Baldácsy alapítványból nyújtandó segélyekért az illetékes bizottsághoz utasítatik s az esperesek az ez alpból segélyt igénylők kérvényeinek felterjesztésére utasítatnak.
59. A kis-győri lelkészi állás jövedelméből az egyházkerületi szükösi tárt illető rész megállapítása.
60. Az alsó-borsodi egyházmegye felterjesztése az idegen államok területére ideiglenesen kiköltözött egyháztagok itthon maradt feleségeinek megadóztatása tárgyában.
61. A felső-nyárádi egyház törlesztéses kölcsönügye.
62. A sajószentpéteri egyház birtokeladási ügye.
63. Ugyanazon egyház szőlőeladási ügye.
64. A hangácsi egyház birtokeladási ügye.
65. Az abodi előkönyörgő konventi segélyezése.
66. A ládbessenyői egyház erdőlegelői vételárának megosztási ügye.

67. A jánosi lelkészi hivatal jövedelmének újból való felszámítása s kongruával való kipótlása.
 68. A tornai egyházmegye papi és világi tanácsbiróinak szaporítása.
 69. Csengeri Dezső tornai egyházmegyei tanácsbíró alapítványa a konfirmandus gyermekek megajándékozására.
 70. A nagy-dobronyi egyház régi ezüst kelyhének a nemzeti muzeum részére való eladása.
 71. Az ungi egyházmegyének Perl Fülöpnével való szerződéses birtokeladási ügyében a főiskolai, illetőleg az egyházkerületi pénztár jelentéstételre utasítatik.
 72. Az ungi egyházmegye özvegy-árvtári alapszabályainak módosítása.
 73. Az ungi egyházmegye kérelme a kerületi segélynek az eddigi mód szerinti kioszthatása végett.
 74. Az ungi egyházmegye kérelme a bezdi helyettes lelkésznek tanítói minőségben való megmaradhatása végett.
 75. Az ungi egyházmegye felterjesztése a területön levő állami és községi iskolák vallásvizsgálóinak eredményéről.
 76. A m.-zombori egyház iskolájának az állam részére való átengedése.
 77. A megyszói egyház törlesztéses kölesönügye.
 78. Ozv. László Menyhértné és a szentesi egyház birtokeladási ügye.
 79. Ozv. Huzrik Jánosné ajándéka a tállyai egyház részére elismeréssel fogadtatik.
 80. A tiszalúci egyház vételügye.
 81. A sajtó hidvégi egyháznak a szükösi tárt illető összegből a fele rész az egyház szükségének fedezésére átengedtetik.
 82. Réthy Pál golopi lelkész elhunyt a érdemeinek örökítése.
 83. A felső zempléni egyházmegye a kebelbeli tanítók négyrendbeli kérvényét terjeszti fel a konventi törvénytervezet módosítása végett stb.
 84. A lasztoméri egyház birtokeladási és vételi ügye.
 85. A gálszécsi egyház birtokeladási ügye.
 86. Az iskei egyház még két évig nem köteles lelkészt választani.
 87. A lőrinczfalvi egyház könyöradomány-gyűjtésre engedélyt kap.
 88. Az „Egyházi könyvtár“-tervezet megbeszélésére Fejes István, Radási György és Révész Kálmán küldetnek ki.
 89. A gyűlés berekesztése.
- A jegyzőkönyv hitelesítése Miskolczon.

II. Birósági ügyek.

- I. Az alsó-szuhai tanító fegyelmi ügye.
- II. A fügedi tanító és egyház vitás ügye.
- III. Az időszaki bíróság tagjainak megválasztása.

Betűsoros tárgymutató.

- A**bauji egyházmegye 25.
Ablonczy Ferencz Bir. I.
Abodi egyház 65.
Ágoston Sándor 58.
Alsó-borsodi egyházmegye 58, 60.
Alsó-kemencezei egyház 53.
Alsó-zempléni egyházmegye 6.
Bernáth Elemér 2.
Bezöi egyház 74.
Csengery Dezső 69.
Czinke István 12, 25.
Dobozy István 57.
Dókus Ernő 30.
Egyetemes konvent 25, 26, 27, 37, 51, 52, 65, 83.
Egyházak általában 5, 10, 18, 19, 20, 23, 24, 26, 28, 49, 60.
Egyházkerületi Baldácsy-bizottság 30, 31, 32, 58.
Egyházkerületi felsőbb leányiskola felügyelősége 46, 47.
Egyházkerületi misszióügyi bizottság 25.
Egyházkerületi pénztár 8, 47, 59, 71, 81.
Egyházmegyék általában 10, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 46, 49, 50.
Esperesek általában 25, 28, 29, 32, 46, 58.
Fejes István 13, 88.
Felső-borsodi egyházmegye 6, 61, 66.
Felső-láncei egyház 57.
Felső-nyárádi egyház 61.
Felső zempléni egyházmegye 14, 83.
Főiskolai gazdasági választmány 40, 41.
Főiskolai igazgató-tanács elnöksége 8, 11, 17, 40, 41, 42, 43.
Főiskolai szenior 17.
Főiskolai tanári kar 17.
Főiskolai pénztár 37, 39, 71.

- Frenczel Bertalan 25.
 Fügödi egyház Bir. II.
 Gálszécsi egyház 85.
 Hangácsi egyház 64.
 Hézsér Emil 43.
 Hitoktatók (középiskolaiak) 12.
 Huzrik Jánosné 79.
 Idrányi Ferencz Bir. III.
 Iskei egyház 86.
 Jánosi egyház 67.
 Kajatai egyház 55.
 Kassai egyház 54.
 Kiss Lajos 52.
 Körlátogatók 28
 Kóródy Lajos 59.
 Közalapi segélykérő egyházak és lelkészek 26, 27.
 Kupay Dénes 51.
 Lábás Menyhértné 78.
 Lád-bessenyi egyház 50, 66.
 Lasztoméri egyház 84.
 Lelkészek általában 5, 15, 23, 28, 48.
 Lelkészi vizsgát tevők 24.
 Lé vay József Bir. III.
 Lőrinczfalvi egyház 87.
 Mád-zombori egyház 76.
 Makkay István Bir. II.
 Maklár Pap Miklós 39.
 Meczner Béla Bir. III.
 Meczner József Bir. III.
 Megyaszói egyház 77.
 Miglécezi egyház 56.
 Miskolczi főgimnázium 44,
 Missiói lelkészek és egyházak 25.
 Nagydobronyi egyház 70.
 Nagy Ignác 4, Bir. III.
 Nagy Pál Bir. III.
 Novák Lajos 10.
 Pásztor Sámuel özvegye 36, 37.
 Polgári és középfoku szakiskolák vallástanítói 13.
 Püspöki hivatal 5, 7, 12, 23, 25, 29, 30, 52, 44, 47, 53, 58, 67, 74.
 Radácsi György 10, 88.
 Ragályi Béla 30, 31, 32, 58. Bir. III.

- Ragályi Gyula 31, 32, 58.
Révándi József 28.
Révész Kálmán 12, 88, Bir. III.
Rimaszombati főgimnázium 45.
Rimaszombati lelkész 25.
Ruszkay Gyula 51, 67.
Sáfrány Lajos 61.
Sajó-hidvégi egyház 81.
Sajó-szentpéteri egyház 62, 63.
Sárospataki egyház 10, 17.
Stephán Mihály 51.
Szabó István Bir. I.
Szabó Károly 51.
Szánthó Sándor 16.
Szentesi egyház 78.
Szinpetrii egyház 16.
Szinyei Endre 35.
Tállyai egyház 79.
Tanítók általában 28, 48.
Tisza-lúczy egyház 80.
Tornai egyházmegye 68.
Tóth Gyula 66.
Dr. Tüdös István 10.
Ungi egyházmegye 6, 71, 72, 73, 74, 75.
Vadászy Pál Bir. III.
Varga József 51.
Br. Vay Elemér 32, 58, Bir. III.
Zoványi Jenő 8.